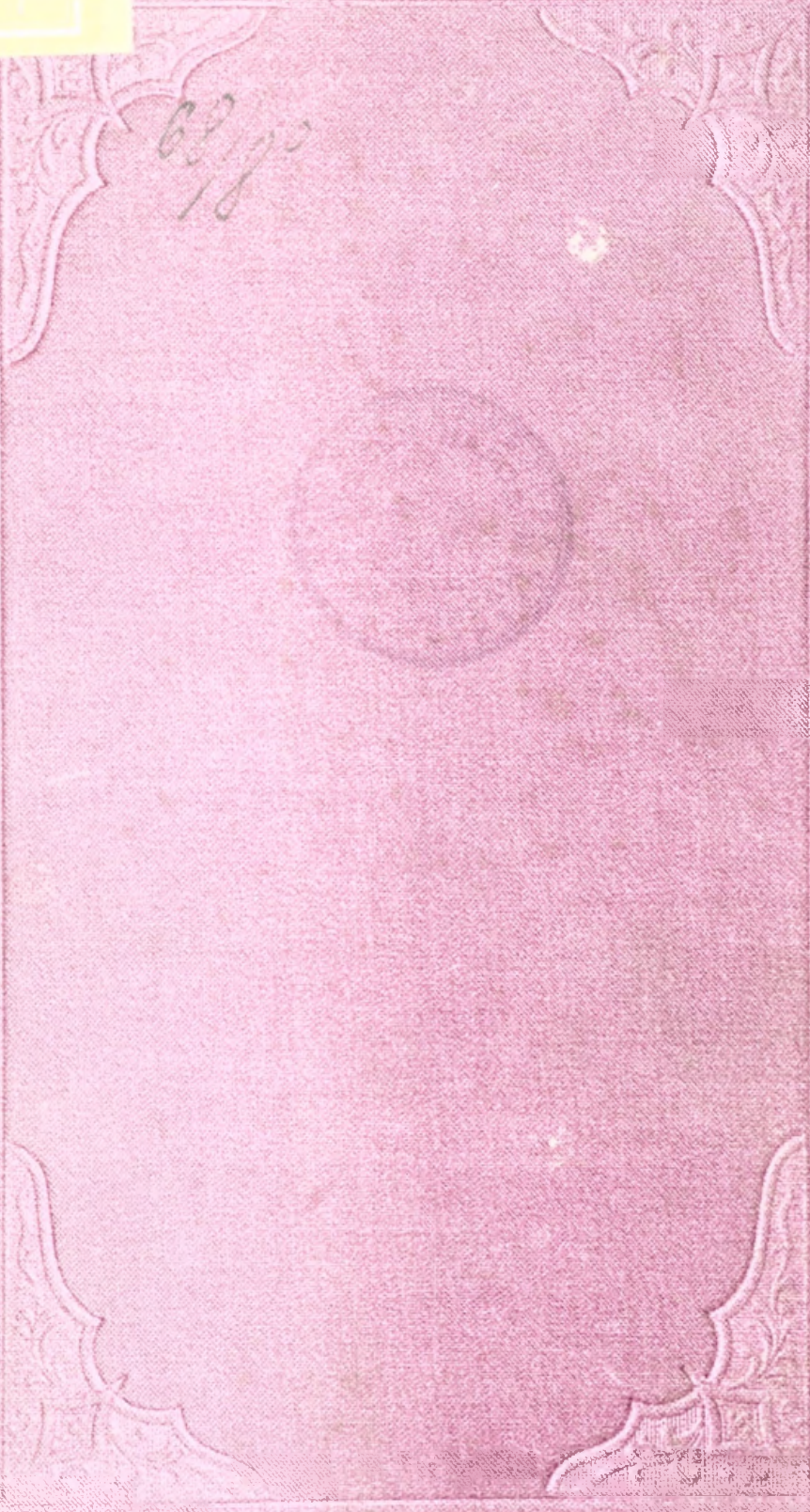

104

68/100
18

БИБЛИОТЕКА

Краљ. Срп.
ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ

Op 85. G. 85.

Magnum

68/80

ДОДАТАК

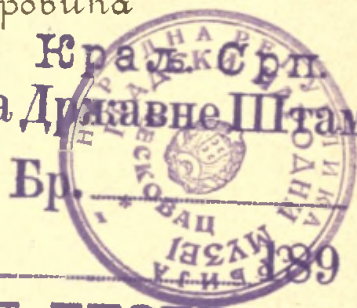
ФЛОРИ ОКОЛИНЕ НИША

од

Д-ра Саве Петровића

Краљ Срп
Управа Државне Штампарије

ADDITAMENTA У БЕОГРАДУ

AD FLORAM AGRI NYSSANI

auctore

Dr-e Sava Petrović

У Београду

ИЗДАЊЕ И ШТАМПА КРАЉЕВСКО-СРПСКЕ ДРЖАВНЕ ШТАМПАРИЈЕ

1885

П Р И С Т У П.

Од кад је флора околине Ниша штампана, па до конца 1884 године, дакле за три године, нађено је у околини Ниша преко 160 биљака, које у Флори те околине нису описане.

Та велика принова навела ме је да овај додатак израдим, како би се и те биљке знале.

Многе од приновљених биљака нашли су г. г. државни саветник и професор др. Панчић, професор Срета Пеливановић и г. Ђура Илић са његовим ђацима.

Овде не могу пропустити прилику, а да не кажем, да је и познати наш рудар и геолог г. Хофман 1879 год. много допринео за флору околине Ниша и да је он нашао *O. palum* у Бањи нишевачкој.

Осим приновљених биљака биће у овом додатку описане и васкуларне криптогамне биљке, које су већином још 1879 год. нађене, али у Флори околине Ниша нису биле описане.

Овом приликом учиниће се и исправке неких погрешака, које су се дубљим изучавањем сазнале. Ту ће се, поред других исправака, видити, да су неке биљке у овом додатку, описане као сасвим нове биљке, као нове специје или нове суврсти, а у Флори су биле

описане под другим именима. Дужим изучавањем увидило се да су те нове биљке заиста различне од оних, за које су пређе држане; као и да су различне од свих до сад познатих биљака.

Те су биљке ове:

Ranunculus Nissanus Petr. in litt., описан у Флори као *R. psilostachys* Griseb.

Hypocoum pseudo-grandiflorum Petr, in litt. описан у Флори као *H. grandiflorum* Benth. На ову је биљку нарочиту пажњу обратио г. Панчић у свом додатку Флори кнежевине Србије.

Centaurea Nissana Petr. in litt. описана у Флори као *C. napuligera* Roch. var. *ochroleuca* Petr.

Achillea Serbica Petr. in litt. описана у Флори као *A. Aizoon* Griseb.

Nonnea pallens Petr. in litt. описана у Флори као *N. lutea* Lam. Тако исто и

N. commutata n. sp. нађена заједно са предњом биљком.

Linaria Nissana Petr. in litt. са њеним варијететом *β. stenophylla*; *L. stenophylla* Petr. in litt. olim, поменуће су у Флори под именом *L. verticillata* n. sp., но под тим именом већ постоји биљка од г. Boissier и за то је узето ово друго име.

Thymus Serpyllum L. var. *Serbicus*; *Th. Serbicus* Petr. in litter. описан у Флори као *Th. serpyllum* L. *β. nummularius*.

Orobanche Serbica Beck et Petr. нађена 1879 год. а остала до прошле године без имена и тек у тој години названа је од мене и д-ра Бека из Беча *O. Serbica*.

АНАЛИЗА ФАМИЛИЈА.

Због неколико додатних фамилија саставио сам анализу фамилија флоре околине Нпша; а у свакој фамилији већ постоји анализа родова, где се родови могу лако наћи.

1. Биљке са цвећем т. ј. са прашницима и тучковима, или бар са једним од њих 2.
 Биљке без прашника и тучкова; са спорама 158.
2. Биљке на разни начин бојене, само не зелене, а без лишћа и са љускама у место лишћа 3.
 Биљке зелене или од длака беличасте, сивасте, но са лишћем 5.
3. Биљке са кончастим стабљикама; живе на стабљници других биљака . *Convolvulaceae* (*Cuscuta*).
 Стабљике нису кончасте 4.
4. Цвет натплодан *Orchideae* (од чести).
 Цвет потплодан *Orobanchaeae*.
5. Ситно шибље, живи на дрвећу . *Loganthaceae*.
 Биљка расти на земљи или у води; никад не живи на дрвећу 6.
6. Цветна одећа сушна, зелена, зеленкаста и у опште нејасно бојена или слабо виђена, или је замењена љущчицама, или је некако и нема 7.
 Цветна одећа виђена, јасно бојена (*Крунови-*

- дна), састављена од чаше и крунице, или од једног или два пршљена бојених, слободних или сраслих листића 51.
7. Шибље или дрвеће 8.
Зеласто биље 16.
8. Лишће зимзелено, круто 9.
Лишће никад зимзелено 10.
9. Лишће узано, обично пгљачасто; цвеће бар мушко у мацама, једнодомне биљке . . . Coniferae.
Лишће широко (листолике гране) и носи на себи цвеће; дводомне биљке Asparagineae (Ruscus).
10. Цветне одеће нема никако . . . Oleaceae (Fraxinus).
Цветна одећа сложена од љушчица или од ситног, љускастог или зеластог перигона . . . 11.
11. Дводомне биљке Salicineae.
Једнодомне, полигамне или хермафродитне биљке 12.
12. И мушко и женско цвеће у мацама. Betulaceae.
Само мушко цвеће у мацама, или цвеће није никако у мацама 13.
13. Мушко цвеће у мацама, женско у гомилицама. 14.
Цвеће није поређано у маце 15.
14. Лишће крупно, перасто, миришљаво Juglandae.
Лишће није перасто; кашто само перасто псечено Cupuliferae.
15. Плодније једноок; плод сочан Celtideae.
Плодније двоок; плод крилата орашица Ulmaceae.
16. Цветне одеће нема 17.
Цветна одећа састављена од љушчица или перигона 18.
17. Ситне по води пловеће биљке . . . Lemnaceae.
Виђене, у земљу утврђене биљке; цвеће омотано тулузом Aroideae (Arum).

18. Цветна одећа састављена од једне или две љушчице (пелеве) или од длака 19.
 Цветна одећа сложена од 3 или више листића (љусака) слободних или сраслих 22.
19. Лишће бар горње наспрамно; плод састављен од 4 орашице Callitrichineae.
 Лишће није наспрамно; плод није сложен од 4 орашице 20.
20. Цвеће мушко без реда измешано са љушчицама и длакама, и поређано у маце или главнице Turfaseae.
 Цвеће није без реда измешано са љушчицама и длакама; цветна одећа састављена од плева и плевица 21.
21. Листни рукавци у цев срасли Suraeae.
 Листни рукавци с једне стране слободни. Gramineae.
22. Биљка живи у води, а лишће јој утонуло или плови по води 23.
 Биљке сувих места, или барске биљке, но лишће им стоји ван воде 25.
23. Лишће пршљенасто 24.
 Лишће није пршљенасто Potameae.
24. Лишће по ободу рачвасто дељено Ceratophylleae.
 Лишће перасто исечено Halorageae.
25. Плод сложен од три, ређе од две гукe, биљке често пуне белог сока Euphorbiaceae.
 Плод није трогукав; биљке без белог сока. 26.
26. Перигон сложен од 6 листића, или подељен на 6 зубаца или крижака 27.
 Перигон састављен од 2—5 листића, или подељен на 2—5 зубаца, или косо пресечен . 31.

27. Лозасте, дводомне биљке Dioscoreae.
 Биљке нису лозасте 28.
28. Лишће са рукавцима 29.
 Лишће без рукаваца 30.
29. Лишће са гранатим нервима Polygoneae.
 Лишће са упоредним нервима Juncaceae.
30. Цвеће поређано у збивен клас, плод сув.
 Aroideae (Acorus).
 Цвеће није у класу; плод сочан. Asparagineae.
31. Перигон тродели или косо пресечен
 Aristolochiaceae.
 Перигон није такав 32.
32. Прашника много, преко 10 33.
 Прашника највише до 10 34.
33. Прашници утврђени за чашу Rosaceae.
 Прашници утврђени за ложу Ranunculaceae.
34. Прашника 8 35.
 Прашника није 8; обично 1—6 ретко 10. 38.
35. Цветна одећа сложена од 8 листића, поређаних у два реда; стубића 4. Asparagineae (Paris).
 Цветна одећа сложена од 4—5 листића, или подељена на толико зубаца или крижака 36.
36. Цветна одећа (перигон) цеваста Thymeleaceae.
 Круница сложена од 4—9 листића 37.
37. Чаша цеваста и иссечена на 8—12 зубаца
 Lythrarieae.
 Чаша сложена од 4—5 листића. Saxifrageae.
38. Дводомне биљке 39.
 Једнодомне или хермафродитне биљке 40.
39. Перигон мушких цветова подељен на четворо, женских на двоје Urticaceae.

- Перигон мушких цветова подељен на 5 делова
у женским цветовима замењен љускама Cannabineae.
40. Једнодомне биљке 41.
Хермафродитне или полигамне биљке 44.
41. Цвеће окружено омотачем Ambrosiaceae.
Цвеће без омотача 42.
42. Цвеће са приперцима Amaranthaceae.
Цвеће без приперака 43.
43. Перигон и мушких и женских цветова поде-
љен на 5 режњева Urticaceae.
Перигон мушких цветова састављен од 5 ли-
стића, женских цветова од 2 листића или 2
режња Chenopodiaceae (Atriplex).
44. Чаша подељена на 8 до 10 режњева поре-
ђаних у два реда Rosaceae (Alchemilla).
Чаша није тако састављена 45.
45. Цвеће натплодно Santalaceae.
Цвеће потплодно 46.
46. Стубића 4—5 Alsineae.
Стубића 1—3 47
47. Лишће са залисцима, бар у младости; или без
залистака, но тад наспрамно или при дну
срасло 48.
Лишће није наспрамно, нити има залиске 49.
48. Стубић 1 Urticaceae.
Стубића 2 до 3 Paronychiaceae.
49. Цвеће са приперцима 50.
Цвеће без приперака Chenopodiaceae.
50. Сстубић 1; цветна одећа од два пршљена ли-
стића (чаше и крунице) Plantagineae.

- Стубића 2—3; цветна одећа сложена од једног пршљена листића *Amaranthaceae*.
51. Прашника више од 12 52.
 Прашника 1—12 66.
52. Прашници слободни 53.
 Прашници у цев или у више снопића срасли 64.
53. Чаша састављена од 2 листића . *Ranunculaceae*.
 Чаша састављена од 3 или више листића, слободних или више мање сраслих 54.
54. Лишће дебело, пуно сока; круничних лисака много *Crassulaceae*.
 Лишће није дебело, ни сочно 55.
55. Стубић или жиг само 1 56.
 Стубића или жигова више 59.
56. Чаша сложена од 3 лиске или од 5 неједнаких лисака, поређаних у 2 реда . . *Cistineae*.
 Чаша сложена од 5 лисака, поређаних у 1 пршљен 57.
57. Дреће или шибље 58.
 Зеласто биље *Ranunculaceae* (*Actaea*).
58. Лишће перасто дељено . *Romaceae* (*Crataegus*).
 Лишће није перасто дељено . . . *Amygdaleae*.
59. Горња крунична лиска прстасто исечена *Resedaceae*.
 Круничне лиске нису прстасто исечене . . 60.
60. Цветни перигон сраста и подељен на режњеве *Phytolacaceae*.
 Цветни листићи слободни 61.
61. Лишће без залистака; круница и прашници утврђени за ложу 62.
 Лишће (бар младо) са залицима; прашници и круница утврђени за чашу 63.

62. Три спољња перигонова листића краћа и зелена; три унутарња дужа и бојена. *Alismaceae*.
Цветни листићи нису тако поређани; бојених листића више од 3 *Ranunculaceae*.
63. Дрвеће; плодник сраста са чашом. *Romaceae*.
Зеље или шибље; плодници слободни. *Rosaceae*.
64. Прашници срасли у цев *Malvaceae*.
Прашници срасли у 3 или више снопића 65.
65. Дрвеће; лишће засебно *Tiliaceae*.
Зеље или ситно шибље; лишће наспрамно
. *Нурегісінеае*.
66. Цвеће скупљено у главице, окружене омотачем од више листића 67.
Цвеће није у главицама, окруженим омотачем. 73.
67. Круничини листићи слободни и 5 на броју стубића два *Umbelliferae*.
Круничини листићи више мање срасли; стубић 1, кашто са 2 жига 68.
68. Прашнице срасле у цев, кроз коју пролази стубић; плод ахена *Compositae*.
Прашнице нису у цев срасле 69.
69. Цвеће натплодно , 70.
Цвеће потплодно 71.
70. Лишће наспрамно; плод ахена *Dipsaceae*.
Лишће није наспрамно; плод чаура
. *Самрануласеае*.
71. Стубић 1 са 2 жига; цвеће неправилно
. *Globularineae*.
Стубића 2 или више 72.
72. Стубића 5 *Plumbagineae*.
Стубића 2 *Saxifrageae*.

73. Цветна одећа сложена од 6 листића, или је подељена на 6 зубаца или крижака 74.
 Цветна одећа није од 6 листића, нити је подељена на 6 зубаца 84.
74. Цвеће натплодно 75.
 Цвеће потплодно 77
75. Цвет неправилан; прашник 1—2, утврђен за тучак Orchideae.
 Цвет правилан или симетричан, прашника 3 или 6 76.
76. Прашника 3 Irideae.
 Прашника 6 Amaryllideae.
77. У цвету 9 прашника Butomeae.
 У цвету 6 или више прашника, но не 9 78.
78. Три цветна спољња листића краћа и зелена 79.
 Сви цветни листићи или зуци једнаки 80.
79. Више слободних плодника у цвету Alismaceae.
 Један само плодник Polygoneae (Rumex).
80. Зеласто биље 81.
 Шиб; плод сочан Berberideae.
81. Три стубића или више стубића 82.
 Један стубић, кашто са 3 жига 83.
82. Три стубића Colchicaceae.
 Више стубића Crassulaceae.
83. Плод сув; корен ченаст или жиличав Liliaceae.
 Плод сочан; корен обично лузи, никад ченаст Asparagineae.
84. Плодник слободан од чаше, натцветан 85.
 Плодник срасто са чашом; потцветан 141.
85. Круница или бојена чаша састављена од слободних листића 86.

- Круница или бојена чаша састављена од листића више мање сраслих 116.
86. Круница неправилна 87.
Круница или бојена чаша правилна или симетрична. 94.
87. Прашници у једно или у двоје срасли . . . 88.
Прашници слободни 90.
88. Чаша састављена од 2 лиске; 6 прашника сраслих у двоје Fumariaceae.
Чаша састављена од 4—6 лисака, слободних или више мање сраслих 89.
89. Прашника 8 у двоје сраслих; плод чаура Polygaleae.
Прашника 10 у једно сраслих, или 9 сраслих а 1 слободан; плод мауна Papilionaceae.
90. Цвеће са мамузом 91.
Цвеће без мамузе 92.
91. Чаша бојена и сложена од 4 неједнаке лиске Balsamineae.
Чаша зељаста и сложена од 5 лисака Violaceae.
92. Горња круничина лиска прстасто исечена, остале нису Resedaceae.
Горња круничина лиска није прстасто исечена 93.
93. Круница са 5 лисака; прашника 10 . . . Rutaceae.
Круница са 4 лиске; прашника 6 . . . Cruciferae.
94. Више слободних или при дну сраслих плодника 95.
Један до два слободна плодника, или више њих сасвим сраслих 97.
95. Лишће меснато, пуно воденог сока Crassulaceae.
Лишће није меснато 96.

- Прашника мање од 8 124.
121. Прашници слободни 122.
- Прашници срасли у 2 снопа 123.
122. У цвету чаша и круница Portulacaceae.
- Цвет сложен од бојне чаше, (перигона) 122 bis
122. bis Прашника 8, перигонова цев дугачка Thymeleae.
- Прашника више од 8; перигонова цев кратка Phytolacaceae.
123. Чашине лиске слободне; прашника 8 Polygaleae.
- Чашине лиске срасле у цев; прашника 10 Papilionaceae.
124. Прашника 5 125..
- Прашника 4 обично двомаћна или више од 5 135.
125. Прашници срасли око стубића Asclepiadeae.
- Прашници нису срасли око стубића 126
126. Два слободна плодника Arosyneae.
- Четири слободна плодника или само 1 плодник. 127
127. Четири плодника Borragineae.
- Плодник само 1 128.
128. Пет стубића слободних или при дну сраслих Plumbagineae.
- Стубић један, са једним или 2 жига 129.
129. Два жига Gentianeae.
- Један жиг 130.
130. Лишће скупљено у розету и оздо риђо длакаво Cyrtandraceae.
- Лишће није тако 131.
131. Биљка лозаста са рашљикама Cucurbitaceae.
- Биљка лозаста или не, но без рашљика 132.
132. Чашини листићи слободни; биљка обично лозаста Convolvulaceae.

- Чашини листићи више мање срасли; биљка
никад лозаста 133.
133. Прашници утврђени спрема режњева крунице.
. Primulaceae.
Прашници утврђени (на спони) између кру-
ничних режњева 134.
134. Прашници једнаки Solanaceae.
Прашници неједнаки Scrophulariaceae.
135. Прашника 6 у двоје сраслих; чаша од 2
лиске Fumariaceae.
Прашника 4 136.
136. Плодника 4, а између њих стубић . . . Labiatae.
Плодник 1. завршен стубићем 137.
137. Цвеће правилно или скоро правилно . . . 138.
Цвеће неправилно 140.
138. Лишће оздо обрасло риђим длакама Cyrtandraceae.
Лишће није тако 139.
139. Круница сушна Pantagineae.
Круница бојена, тачкаста . . . Scrophulariaceae.
140. Круница са једном усном, на троје поде-
љеном Acanthaceae.
Круница са 2 усне или са 5 неједнаких де-
лова Verbenaceae.
141. Круничине лиске срасле 142.
Круничине лиске слободне 150.
142. Бојена чаша тродела, или косо пресечена и
здуљена у језичак Aristolochiaceae.
Цвет састављен од чаше и крунице . . . 143.
143. Биљка лозаста и са рашљикама . Cucurbitaceae.
Биљка ни лозаста нити има рашљике . . . 144.

144. Шибље 145.
 Зеласто биље 147.
145. Прашника 8—10 *Vacciniæ*.
 Прашника 4—5 146.
146. Прашника 4 утврђена на натплодни колут .
 Cornuaceæ.
 Прашника 5 утврђених за круницу. *Carpifoliaceæ*.
147. Плодника 2 148.
 Плодник 1 149.
148. Лишће наспрамно *Carpifoliaceæ* (*Adoxa*).
 Лишће пршљенасто *Rubiaceæ*.
149. Прашника 5 *Campanulaceæ*.
 Прашника 1—3 *Valerianeæ*.
150. Шибље или дрвеће 151.
 Зеласто биље 154.
151. Стабљике лозасте; лишће круто, зимзелено.
 Araliaceæ.
 Стабљике нису лозасте; лишће није зимзелено 152.
152. Лишће наспрамно *Celastrineæ*.
 Лишће засебно 153.
153. Лишће (бар у младости) са залистима; пра-
 шници утврђени спрам круничних крижака.
 Rhamnææ.
 Лишће без залистака; прашници утврђени на
 изменце са круничним лискама . . . *Grossularineæ*.
154. Круница сложена од 2 расечена листа. *Onagrarieæ*.
 Круница сложена од више лисака 155.
155. Стубић 1 са 4 жига *Onagrarieæ*.
 Стубића или жига 2 до 3 156.
156. Прашника 5 157.
 Прашника 8 до 10 *Saxifrageæ*.

157. Стубића са жиговима 2 . . . Umbelliferae.
 Жига без стубића 3 . . . Chenopodiaceae (Beta).
158. Лишћа нема; гране пршљенасте . Equisetaceae.
 Лиснате биљке 159.
159. Лишће ситно, недељено, примагнуто и пре-
 пасто поређано Lycopodiaceae.
 Лишће више мање крупно, обично на разни
 начин подељено, никад препасто поређано .
 Filicineae.
-

ОПИС БИЉАКА ПРИНОВЉЕНИХ ЗА НИШКУ ФЛОРУ.

PLANTAE VASCULARES.

ПРВА ГРАНА DICOTYLEDONEAE.

I КЛАСА Thalamiflorae.

Ranunculaceae DC.

У фамилији Ranunculaceae има принове у три рода и то : у *Thalictrum*, *Ranunculus* и *Aquilegia*.

Thalictrum L.

Том роду приновљене су ове специје: *Th. majus* Jacq., *Th. Jacquinianum* Koch., *Th. galioides* Nestl. и *Th. angustifolium*, β . *heterophyllum* и γ . *stenophyllum*.

Због ових додатака мора се изменити и анализа специја овог рода :

Анализа специја.

1. Прашнице на врху ружасте; ахене на 3 њошка
. *Th. aquilegifolium*.
- Прашнице жућкасте; ахене нису на 3 њошка 2.
2. Цвеће на врху грана или гранчица скупљено
у гомилце 3.
- Цвеће расуто 4.
3. Прашнице бацкаве, корен жиличав
. *Th. angustifolium*.
- Прашнице без бацке, корен пузи . *Th. flavum*.

4. Лишће исецкано на узане кришке и личи на пвањско цвеће Th. galioides.
Листне кришке доста широке, бар при дну стабла 5.
5. Листне кришке перасто поређане . Th. simplex.
Листне кришке троперасто исечене, цвеће и прашници наolja оборени 6.
6. Ушице (при дну листа) раширене и хоризонтално разведене; гране на цветној метлици слабо разведене Th. Jacquinianum.
Ушице кратке и од стабљике слабо одвојене, гране у цветне метлице јако разведене 7.
7. Средње гране на метлици скоро хоризонталне, ахене јајасте и споља трбушате . . Th. minus.
Гране на метлици разведене али не хоризонталне; ахене скоро вретенасте и на унутарњем ободу трбушате Th. majus.

Th. majus Jacq. Глатка, доста висока и граната биљка. Корен без изданака. Стабљика усправљена и ижљепљена, са гранама разведеним и скоро ћошкастим због јако испалих уздужних гредица. Лишће зелено, оздо блеће, троперасто исечено на округласте или изврнуто јајасте и трозубе режњеве. Ушице заокружене, кратке и слабо од листа разведене. Цвеће жућкасто, расуто, већином на ниже оборено и поређано у растреситу метлицу. Прашнице бацкаве. Ахене здуљене, вретенасте, гредпчаве, на спољњем ободу праве, на унутарњем трбушате и искривљене, а завршене кљуном. ♀. Расте по ливадама; цвета јуна.

Th. Jacquiniatum Koch. Глатка, доста висока и граната биљка. Стабљика ижљебљена са слабо разведеним и ћошкастим гранама. Лишће озго зелено, оздобље; троперасто исечено на изврнуто јајасте или клинасте, троделе и петозубе режњеве. Ушице заокружене, широке и хоризонтално разведене, а најзад усукане. Цвеће расуто, већином на ниж; оборено и поређано у пирамидалну растреситу метлицу. Прашнице бацкаве. Ахене дугуљасте, гредичаве и нешто на унутарњем ободу надуване и завршене кљуном. ♀. Расте по ливадама и брдима. Цвета јуна.

Th. simplex L. Глатка, усправљена и обично једноставна биљка. Корен пузи. Стабљика ижљебљена. Лишће зелено, тамно, перасто исечено на дугуљасте клинасте и трозубе режњеве. Ушице у горњег лишћа јајасто дугуљасте и зашиљасте. Цвеће расуто, већином на ниже оборено и поређано у дугуљасту пирамидалну метлицу. Прашнице бацкаве. Ахене јајасто дугуљасте, гредичаве и завршене кљуном ♀. Расте на Сувој планини. Цвета у јулу.

Th. galioides Nestler. Глатка и усправљена биљка. Корен пузи. Стабљика ижљебљена и обично једноставна. Лишће перасто исецкано на узане, сјајне, линеарне и обично целе кришке. Ушице у горњег лишћа јајасто дугуљасте, зашиљасте и обично зупчасте. Цвеће већином на ниже оборено и поређано у дугуљасту пирамидалну метлицу. Прашнице бацкаве. Ахене јајасто дугуљасте, гредичаве и завршене кљуном. ♀. Расте по ливадама и по жбуњу. Цвета у мају.

Th. angustifolium Jacq.

β . heterophyllum Koch. Доње лишће дугуљасто, доста широко; горње узано, линеарно и обично цело.

γ . Расте по ливадама. Цвета маја.

γ . stenophyllum Koch. Све лишће узано, горње жончасто γ . Расте по ливадама. Цвета у мају.

Ranunculus L.

Овом роду ваља додати *R. Illyricus*, *r. arvensis* L. β . *tuberculatus*. Осим тога треба заменити *r. psilostachys* Griseb. са новом специјом *r. Nissanus* Petr. Због додатака мора се изменити и анализа специја рода *ranunculus*.

Анализа специја.

1.	Цвеће бело; барске биљке	2.
	Цвеће жуто	4.
2.	Лишће двојачко: једно округласто и плови по води; друго на узане кришке исечено и стоји под водом	<i>R. aquatilis</i> , α .
	Све лишће исечено на кришке	3.
3.	Кришке мекане и упоредне	<i>R. aquatilis</i> , β .
	Кришке круте и раскречене	<i>R. divaricatus</i> .
4.	Жиле на корену задебљале	5.
	Жиле нису задебљале	9.
5.	Чаша од три лиске; круница од 8 и више лисака	6.
	Чаша од пет лисака; круница такође обично од 5 листића	7.

6. Доњи делови лишћа размакнути; ахене ма-
љаве *R. Ficaria.*
Доњи делови лишћа примакнути или настели
један на другог; ахене оштрикаво длакаве .
. *R. calthaeifolias.*
7. Лишће зелено и исецкано на много ситних
крижака *R. millefoliatus.*
Лишће беличасто и исечено широке делове
или на мало режњева *S.*
8. Режњеви кратки клинасто објајастни. *R. Nissanus.*
Режњеви дугачки и ланцетасти . . . *R. Syriacus.*
9. Чаша посувраћена 10.
Чаша усправљена или разведена 13.
10. Годишње биљке 11.
Дуговечне биљке 12.
11. Круница сјтна и краћа од чаше; стабљика
шупља *R. sceleratus.*
Круница 2 пут дужа од чаше . . . *R. philonotis.*
12. Стабљика при дну задебљала; цветне петељке
са браздама *R. bulbosus.*
Стабљика није задебљала; петељке без бразда.
. *R. velutinus.*
13. Корен једногодишњи; ахене бодљаве или квр-
жичаве *R. arvensis.*
Корен дуговечан; ахене ни квржичаве, ни
бодљаве 14.
14. Ложа длакава 15.
Ложа нага 17.
15. Ахене завршене спиралним кљуном. *R. nemorosus.*
Ахене без спиралног кљуна 16.
16. Стабљика са изданцима *R. repens.*

- Стабљика без изданака *R. polyanthemus*.
17. Доње лишће округло, горње претасто исечено *R. auricomus*.
 Лишће другог облика 18
18. Корен на далеко пузи; лишће оздо свиласто.
 R. Serbicus.
 Корен не пузи 19.
19. Ахене пљоснате *R. acris*.
 Ахене с обе стране надуване . . . *R. montanus*.

R. Illyricus L. Сва биљка свиласта и бела. Корен састављен од репасто надувених и јајасто дугуљастих жила. Доње лишће исечено на три линеарно ланцетасте и дугачке кришке, или на два до шест краћих крижака. Стабљика усправљена и носи мало цветова, јасно жутих и доста крупних. Чаша посувраћена са пет лисака. Круница састављена од пет лисака са нектаром, покривеним љуспицом. Ахене сљоштене, косо јајасте, тачкасте и завршене кратким кљуном. ♀. Расте по камењарима и сушним странама око Нима: на Вису, Горици и т. д. Цвета у мају.

R. Nissanus Petr. in litteris; **R. psilostachys Petr.** Flora agri Nyss. non Griseb. Задебљале коренове жиле ваљкасте, дугуљасте и јајасто округласте према ступњу развитка. Доњи (подземни) део стабла пушта врло танке, кончасте, подземне лозице, завршене лишћем и јајасто округластим задебљалим жилама. Прво докорено лишће излази у јесен и рано у пролеће, после га нестане; у обиму округласто, плитко подељено на 9, 10 или више широких, зокружених делова, утврђено на кратке дршке, зелено и обрасло рехавим флакама. Позније докорено, лишће што избија у пролеће, беличасто, обрасло

свиластим, полеглим длакама, утврђено на дугачку дршку и скроз исечено на три клинасто објајаста режња; средњи режањ подељен на 3—5 целих или неједнако зупчастих делова; бочни режњеви скоро до половине подељени на два дела, сваки са по три неједнака зупца. Лишће по стаблу утврђено на кратку дршку и исечено на три режња, цела или на делове подељена. Горње лишће скоро без дршке и исечено на три дугуљасте и целе кришке. Стабљика обла, обрасла разведеним, белим, свиластим длакама; на врху слабо граната и обично једна, ређе две или више заједно. Цвеће жуто, сјајно, виђено. Чашине лиске на броју 5, јајасто дугуљасте, споља длакаве и најзад посувраћене. Круничне лиске округласто објајасте, дуже од чаше, при дну са вектаром, покривеним виђеном љуспицом. Ахене са стране спљоштене, јајасте, завршене кљуном, на врху чакљастим, а поређане у доста дугачак, ваљкаст клас. ♀. Расте по сушним странама и крај путова испод Габровачког брда, испод Курвин града, близу Ниша насиром Медошевица и близу Мрамора. Цвета Априла и Маја.

У Флори околине Ниша описана је ова биљка као *R. psilostachys* Griseb. али се од ње разликује дољњим првим лишћем на кратке делове исеченим, кукастим плодовим кљуном и подземним лозицама. Најближији је ниској биљци *R. cylindricus* Jord. али се и од те биљке јако разликује својим првим лишћем на делове исеченим.

R. arvensis L.

β. *tuberculatus* Koch. Ахене обрасле квржицама, но без бодаља. ⊙ Расте по житу близу Малошишта. Цвета у Априлу.

Aquilegia L.

У овом роду има једна принова и то је *A. Naenkeana* Koch и због те приновљене специје мора се показати и кратка разлика између ње и већ одавна нађене *A. vulgaris*; нужна је дакле:

Анализа специја.

Листни режњеви дубоко (до половине) на троје исечени	<i>A. Naenkeana</i> .
Листни режњеви плитко на троје исечени	<i>A. vulgaris</i> .

A. Naenkeana Koch. Стабљика усправљена, жљебовита и маљава, особито на врху. Доње лишће утврђено на дуге дршке и два пут тронерасто исечено на дубоко троделе и ровашене режњеве, средње лишће малобројно, (обично 1 лист) у величини смањено, утврђено на кратку и при дну раширену дршку, а састављено обично од два пера дубоко исечена на три ровашена режња; горње лишће исечено на узане, дугуљасто ланцетасте кришке. Цвеће љубичасто, доста ситно. Чаша бојена, много дужа од крунице. Круница маљава и завршена кукастом мамузом, нешто дужом од затубастог окрајка крунице. Прашници дужи од круничног окрајка. Стубићи маљави. Плод ♀. Расте између пукотина стена на Сувој планини. Цвета у Мају и Јуну.

Цела биљка је ситнија од обичне кандилке, која обиљато расте на Сувој планини, док је *A. Naenkeana* много ређа.

Papaveraceae DC.

У овој фамилији треба заменити *Nuphar grandiflorum* Benth. са *N. pseudo-grandiflorum* nova species.

На крају описа биљке *Nuphar grandiflorum* у Флори околине Ниша стављено је под звездом. „Биће по свој прилици у друштву са *N. pycnanthemum*“.

Та је примедба стављена због тога што су се на Нишкој биљци налазили знаци и *N. grandiflorum* и *N. pycnanthemum*. Још 1879 г., кад је биљка ова нађена, приметило се да се не слаже потпуно ни са једном ни са другом именованом биљком, или управо да на њој има знакова и од једне и друге; па како се више подударала са *N. grandiflorum* и узето је, бар привремено, то име. Доцније и г. Панчић, у свом додатку Флори Србије, обратио је пажњу ботаниста на ту биљку; због тога сам ју и ја боље проучио и нашао да је нова специја.

N. pseudo-grandiflorum n. sp. Сва биљка сиваста. Стабљике обично многе, сасвим или само при дну полегле. Лишће усправљено или полегло, нерасто подељено на дугуљасто ланцетасте режњеве, који су утврђени на кратке дршке и скоро до дна исечени на кратке, изврнуто јајасте или дугуљасте и зупчасте, на врху зашпљасте и бацкаве кришке. Потцветно лишће сасвим различно од обичног лишћа, утврђено на кратку, раширену дршку и састављено од дугачких, линеарних, целих, ређе зупчастих или нерастих крижака. Чашине лиске ланцетасте или јајасто ланцетасте и завршене бацком. Круница наранџаста и састављена од четири неједнаке лиске: две спољње крупније, готово подједнако широке и дугачке, или шире, при дну закружене и у кратак пока-

тац сужене, а на врху плитко подељене на три дела; унутарње до дна подељене на три кришке, и то : две бочне дугуљасте, при дну сужене и ту обично једна другој примакнуте или једна на другу населе и упрскане црвеним тачкама, а на врху затубасте ; средња утврђена на кратку стапку, улубљена у воду кашичице, по ободу ројтаста и готово исте дужине са спљњим кришкама или нешто мало краћа. Прашници дугачки 6 до 7 м.м. при дну над основом раширени, а на врху са линеарним прашницама од 2 до 3 милиметра дужине. Плодник линеарно ланцетаст са два жига. Љуске цртасте, усправљене или разведене, у лук искривљене, чворновите, између чворова спљоштене и лако се у зрелости по преко распадају на кратке чланке. ☉ Расте у Нишком граду по бедемима гратским и око цигљана на левој обали Нишаве спрам Медошевца. Цвета у Априлу.

Разликује се од *H. grandiflorum* Benth. лишћем два пут нерасто исеченим на кратке извртито јајасте кришке, док су те кришке у *H. grandiflorum* дугачке и линеарне и листни режљеви обично два пут нерасто исечени; што су чашине лиске у *H. grandiflorum* ланцетасте а у наше биљке јајасто ланцетасте; што су крупничине спољње лиске при дну закружене и исте ширине и дужине у наше биљке, или шире, док су у стране биљке при дну клинасте и дуже но што су широке ; што су у наше биљке унутарне крупничине лиске упрскане црвеним тачкама и њени бочни режљеви примакнути и што су љуске јако чворновите.

Cruciferae Juss.

Приновљене биљке у овој фамилији, ове су : *Arabis hirsata*, *Hesperis tristis*, *Erysimum canescens*, *Ery-*

simum Austriacum, Vesicaria Graeca, Isatis tinctoria, Myagrum parfoliatum.

Због приповрљених родова: Vesicaria, Isatis и Myagrum мора се изменити и анализа родова целе фамилије.

Анализа родова.

1.	Плод много дужи, но што је широк (љуска	2.
	Плод готово исте дужине и ширине (љущица)	16.
2.	Љуска једноока, надута или члановита, не отвара се, или се распада на чланове, Raphanus.	
	Љуска двоока и распада се на два капка	3.
3.	Семке у сваком окцу смештене у два реда	4.
	Семке у окцима смештене у један ред	7.
4.	Љуске линеарно четвртасте, капци са једним нервом, стабљика без лишћа, само при дву розета од лишћа	Diplotaxis.
	Љуске другаче, стабљике лиснате	5.
5.	Капци без нерава или са једним слабим нервом при дву	Nasturtium.
	Капци са једним или више нерава	6.
6.	Цвеће жућкасто; лишће по стаблу срцасто, цело и глатко	Arabis (perfoliata).
	Цвеће жуто, лишће по стаблу зупчато и длакаво	Erysimum (cuspidatum).
7.	Капци са три јака нерва	8.
	Капци са једним нервом или без нерава	9.
8.	Љуска завршена трајним, дугачким кљуном Sinapis.	
	Љуска без кљуна, завршена само стубићем	Sisymbrium.

9. Капци без нерава, или са једним нервом без укрштених жилица. Цвеће ружасто или бело, ређе жуто и тад љуска на четири ћошка . 10.
Капци са једним нервом и укрштеним жилицама околу њега. Цвеће жуто 14.
10. Жиг расцепљен *Hesperis*.
Жиг цео 11.
11. Капци сасвим без нерава; цвеће ружасто или бело 12.
Капци са једним нервом; цвеће бело, ружасто или жуто 13.
12. Љуска ланцетаста, стубић кончаст . *Dentaria*.
Љуска линеарна, стубић кратак или га нема *Cardamine*.
13. Љуска потпуно на четири ћошка. Цвеће жуто *Erysimum*.
Љуска пљосната; цвеће бело или ружасто. *Arabis*.
14. Љуска на четири ћошка 15.
Љуска није на четири ћошка; семке округле *Brassica*.
15. Лишће цело, сивасто . . *Erysimum (Conringia)*.
Лишће зупчато или перасто . . . *Barbarea*.
16. Љушчица се не отвара 17.
Љушчица се у зрелости отвара 23.
17. Цвеће бело 18.
Цвеће жуто 20.
18. Љушчица округласта *Calerina*.
Љушчица није округласта 19.
19. Љушчица пљосната, скоро бубржаста и дво-ока *Senebiera*.

- .Бушчица јидета, накрива и завршена шиљастим кљуном *Euclidium*.
 20. .Бушчица пљосната и дугуљаста *Isatis*.
 .Бушчица ни пљосната ни дугуљаста 21.
 21. .Бушчица на четири ћошка *Bunias*.
 .Бушчица није на четири ћошка 22.
 22. .Бушчица округла, једноока *Neslia*.
 .Бушчица, крушковидна подељена на три окца: два горња јалова *Myagrum*.
 23. .Бушчица са чунастим канцима и узаном преградом 24.
 .Бушчица са пљоснатим или испунченим (но не чунастим) канцима и широком преградом 28.
 24. .Бушчица троугална *Capsella*.
 .Бушчица није троугална 25.
 25. Цвеће ружасто; дужи прапници са израштајем *Aethionema*.
 Цвеће бело; прапници без израштаја 26.
 26. По једна семка у окцу *Lepidium*.
 По две или више семака у окцу 27.
 27. Све лишће перасто; ситна биљка *Hutchinsia*.
 Лишће није перасто *Thlaspi*.
 28. Цвеће љубичасто; љушчица пљосната и велика *Lunaria*.
 Цвеће бело или жуто 29.
 29. Калци са једним нервом 30.
 Калци без нерава 33.
 30. .Бушчица крушковидна *Camelina*.
 .Бушчица округла или дугуљаста 31.
 31. .Бушчица дугуљаста и пљосната 32.
 .Бушчица округла *Cochlearia*.

32. Круничине лиске целе или плитко расечене
 Draba.
 Круничине лиске дубоко расечене Erophila.
33. Чаша при дну грбава; љушчице јако надуване
 Vesicaria.
 Чаша при дну равна 34.
34. Цвеће бело; круничини листићи расечени Berteroa.
 Цвеће жуто 35.
35. У окцима једна до четри семке Alyssum.
 У окцима шест или више семака Coripa.

I Siliquosae.

Hesperis L.

У овом роду има једна принова: *H. tristis*. Због ње се мора саставити

Анализа специја.

- Цвеће љубичасто или црвено *H. matronalis*.
 Цвеће прлаво жуто *H. tristis*.

H. tristis L. Длакава, више мање жућкаста биљка са усправљеном и на врху гранатом стабљиком. Листе цело или мало што зупчасто, доње јајасто, утврђено на дршку, горње ланцетасто. Цвеће мургасто, поређано у гроздове, а утврђено на петељке, у зрелости задебљале и дуже од чаше. Круничине лиске линеарно ланцетасте. Љуске врло дугачке, јако разведене, глатке и спљоштене. Ц. Расте по пољу и жбуњу око Мрамора. Цвета у априлу.

Erysimum L.

У овом роду има две принове: *E. canescens* и *E. Austriacum*.

Због ове две биљке мења се и анализа специја у овом роду.

Анализа специја.

1. Љуске пљоснате и по ободу оштре *E. cuspidatum*.
Љуске на четири ћошка 2.
2. Лишће пепељаво обувата стабљику 3.
Лишће зелено или беличасто но не обувата
стабљику 4.
3. Љуске усправљене; капци са три нерва
. *E. Austriacum*.
Љуске разведене; капци са једним нервом
. *E. orientale*.
4. Петељке дуже од чаше *E. virgatum*.
Петељке краће од чаше или исте дужине 5.
5. Цвеће ситно; петељке скоро дебеле као п
љуске, годишња биљка *E. geranium*.
Цвеће доста виђено, двогодишње биљке 6.
6. Лишће са праменком гранчица у пазуху; љу-
ске по ћошковима глатке *E. canescens*.
Лишће без гранчица у пазуху 7.
7. Лишће линеарно ланцетасто, образло двокра-
ким длакама; планинске биљке *E. comatum*.
Лишће ланцетасто, образло једноставним и
трокраким длакама *E. crepidifolium*.

E. canescens Roth. Беличаста биљка, обрасла полеглим двокраким длакама. Стабљика на врху гра-

ната. Лишће линеарно ланцетасто, цело, на врху често искривљено и у пазуху има јалових гранчица. Цвеће жуто, утврђено на петељке скоро од дужине чаше. Љуска дугачка, сива и нешто искривљена; по ћошковицама зелена и глатка, а завршена кратким стубићем и главичастим жигом. ☺ Расте по камењарима, а цвета у јуну.

Е. Austriacum Jacq. Стабљика усправљена, глатка и сиваста, као и цела биљка. Лишће узано, пепељаво дугуљасто, при дну срцасто и обувата стубићку. Цвеће жуто и поређано у гроздове на врху стабла. Љуске дугачке, усправљене, на четири ћошка и завршене кратким стубићем и главичастим жигом. Капци скоро чупасте са три нерва. ☉ Расте по њивама, крај путова по камењарима, као и *E. orientale*, од ког је ова биљка много обичнија.

Arabis L.

За овај род нађена је једна принова: *A. hirsuta*. Због ње се мења анализа специја и то овако:

Анализа специја.

1.	Лишће глатко и сивасто	<i>A. perfoliata</i> .
	Лишће више мање длакаво	2.
2.	Цвеће жућкасто; љуске на ниже савијене	<i>A. Turrita</i> .
	Цвеће бело, љуске праве	3.
3.	Круничине лиске усправљене	4.
	Круничине лиске разведене	7.
4.	Љуске јако разведене	<i>A. auriculata</i> .
	Љуске усправљене	5.

5. Лишће по стаблу при дну заокружено *A. muralis*.
 Лишће по стаблу стреласто или срцасто 6.
6. Лишће стреласто са разведеним и зашиљастим
 ушицама *A. sagittata*.
 Лишће срцасто или стреласто са пресеченим
 ушицама *A. hirsuta*.
7. Годишња биљка *A. Thaliana*.
 Двогодишња или дуговечна биљка 8.
8. Дојње лишће стругасто *A. arenosa*.
 Дојње лишће зупчато *A. Alpina*.

A. hirsuta Scop. Длакава биљка. Стабљика усправљена. Дојње лишће скупљено у розету, дугуљасто и у дршку сужено; по стаблу при дну срцасто са разведеним ушицама. Чаша при дну равна. Круничине лиске линеарно дугуљасте и усправљене. Љуске усправљене прегљубљене, линеарне, пљоснате. Капци са испалним нервом. Семке дугуљасте. ☉. Расте по камењарима. Цвета у мају.

Vesicaria Lamk.

Чаша због спојених лисака затворена, при дну двогука. Круничине лиске целе. Прашници без зубаца. Жиг цео. Љушчица јајасто округласта и на малу стапку утврђена. Капци надувени и полукугласти. Преграда широка, прозрачна и без нерва, но мрежасто ишарана. У окцима по 3 до 6 семака.

V. Graeca Reut. При дну дрвена и граната биљка, са повише јалових грана. Лишће на јаловим грапама густо поређано, дугуљасто лопатичасто, нешто мало зашиљасто и обрасло звездастим и двокраким длабама; на пло-

гранатама: зашиљасто, без дршке, по ободу трепљаво или зупчасто; а све једнобојно. Љушчице глатке, елиптичне, заершене стубићем и исте дужине као и њихова петељка. Круница жута и скоро два пут дужа од чаше. ☿ Расте по камењарима по боку Суве планине. Цвета у јуну.

По величини и облику цвета јако личи на жути шебој (*Cheiranthus Cheiri*) и по томе ју је лако распознавати и кад нема плода; а њен крупни плод јако је одликује од осталих сродњих биљака.

Isatis L.

Чаша при дну равна, на врху разведена. Круничне лиске целе и једнаке. Прашници без зубаца. Љушчица се не отвара, у обиму линеарна или јајаста, пљосната, свуд онаоколо или само на врху крплате; са здуженим, губастим окцем. Семка једна.

I. tinctoria L. Стабљика усправљена и на врху граната. Дојње лишће дугуљасто ланцетасто, у дршку сужено, цело или крецаво и зашиљасто; горње линеарно, зашиљасто и стреласто. Круница ситна, жута и дужа од чаше. Цвеће обиљато поређано у гроздове, који у скупу састављају метлицу. Љушчица дугуљаста, при дну клинаста, три до пет пута дужа но што је широка и утврђена на кончасте и на ниже оборене петељке. ☉ Расте на Сувој планини. Цвета у јуну.

Myagrum L.

Чаша скоро усправљена и при дну готово двограда. Круница жута, са дугуљастим, једнаким лискама. Већи

прашници међу собом при дну спојени. Ђушчица крушковидна, при дну сужена у плодно окце; на врху проширена и подељена на два упоредна јалова окца и завршена стубићем. Семка извртута јајаста.

M. perfoliatum L. Сиваста биљка. Стабљика усправљена и на врху граната, са гранама у зрелости јако разведеним. Лишће дојђе дугуљасто, крецаво или лирасто и у дршку сужено; горње обувата стабљику са две ушице. Цвеће жуто. Круница дужа од чаше. Ђушчица при дну ваљкаста и цртаста, на врху двогука и гредичава; утврђена на дебелу, на врху шушљу и приљубљену петељку ☉ Расте по њивама дуж Мораве, у Мокри, у Сићеву и т. д. Цвета Априла.

Cistineae Juss.

Helianthemum L.

Овде ваља додати *H. saicum* L., због чега се мора изменити и анализа специја.

Анализа специја.

1. Годишња биљка; круница краћа од чаше
 H. salicifolium.
 Ситно шибље 2.
2. Лишће без залистака 3.
 Лишће са залистима *H. vulgare*.
3. Лишће с обе стране зелено *H. Oelandicum*.
 Лишће оздо бело *H. saicum*.

H. saicum L. Врло ситан шиб са више стабљика. Лишће дугуљасто или дугуљасто-ланцетасто, озго зелено и обрасло маљем, оздо бело и звездастим длакама

обрасло, по ободу више мање усукано. Цвеће жуто и на врху стабљике поређано у гроздове. Чаша састављена од пет листића, са два спољња листића краћа. Крунница мало дужа од чаше. Стубић при дну усукан, а на врху савијен. † Расте по камењарима на Сувој Планини, око Сићева, Јелашнице и т. д. Цвета Маја и Јуна.

Violarieae DC.

Viola L.

Овом роду треба додати две приновљене врсте: *V. agnaria* DC. и *V. Grisebachiana* Vis. Због ових додатака мора се изменити и анализа специја, на овај начин.

Анализа специја.

1.	Два круничина листића усправљена	2.
	Четири круничина листића усправљена	9.
2.	Чаура у зрелости по земљи полегла; лишће по цветању веће израшћује. Чаура округла	3.
	Чаура није по земљи полегла, више мање на три ћошка	5.
3.	Цвеће љубичасто	4.
	Цвеће бело; залисци ланцетасто линеарни	<i>V. alba.</i>
4.	Цвеће без мириса	<i>V. hirta.</i>
	Цвеће миришљаво	<i>V. odorata.</i>
5.	Све лишће бубрежасто	<i>V. mirabilis.</i>
	Лишће није бубрежасто	6.

6. Лишће у розету скупљено 7.
 Розете од лишћа нема 8.
7. Лишће бар горње зашиљасто; залисци линеарно ланцетасти *V. silvatica*.
 Лишће затубасто; залисци јајасто дугуљаста *V. arenaria*.
8. Лишће дугачко, ланцетасто; стабљика усправљена *V. elatior*.
 Лишће јајасто; стабљика при дну полегла *V. canina*.
9. Залисци лопатичасти, лишће ситно, лопатичасто; *V. Grisebachiana*.
 Залисци перасти или линеарни. Цвеће жуто или тробојно (шарено) 10.
10. Цвеће крупно, жуто; мамуза двапут дужа од чашиних израштаја. Дуговечна бљка *V. lutea*.
 Цвеће љубичасто, измешано са жутим и белим 11.
11. Мамуза два пут дужа од чашиних израштаја *V. Macedonica*.
 Мамуза мало дужа од чашиних израштаја *V. tricolor*.

V. arenaria DC. Стабљике кратке, сасвим или само при дну полегле, мањаве или глатке и излазе из пазуха листа. Лишће доста ситно, срцасто, ровашено и затубасто. Залисци јајасто дугуљаста, ројтасти и много краћи од дршке. Чашине лиске ланцетасте, зашиљасте. Круница бледо љубичаста или бела. Чаура јајаста, трошошката мањави, затубаста или нешто мало зашиљаста. ? Расте по Сувој Планини. Цвета у Јуну.

Viola Grisebachiana Vis. Стабљике ситне и обично у гомилице скупљене на боку од стена. Лишће ситно, допатичасто, глатко, цело или раздалеко и плитко ровашено. Залисци сасвим подобни лишћу. Чашине лиске линеарне или дугуљасте. Круница крупна, љубичаста. Чаура ђ. Расте по стенама на Сувој планини, а цвета прв концу Маја.

Sileneae DC.

За ову фамилију има принове само у роду *Silene*

Silene L.

Принове су *S. tinctoria* и *S. pseudo-nutans*. Због њих се мора изменити анализа специја.

Анализа специја.

1.	Круница црвена	2.
	Круница бела или жућкаста	4.
2.	Чаша надувена	<i>S. conica</i> .
	Чаша није надувена	3.
3.	Глатка и сиваста биљка	<i>S. Armeria</i> .
	Длакава биљка	<i>S. trinervia</i> .
4.	Чаша надувена	<i>S. inflata</i> .
	Чаша није надувена	5.
5.	Круница бела, чаша кашто ружаста	6.
	Круница жућкаста или мораста	11.
6.	Цвеће у гроздовима	7.
	Цвеће није у гроздовима	8.
7.	Лишће длакаво	<i>S. dichotoma</i> .
	Лишће глатко, чаша често ружаста	<i>S. tinctoria</i> .

8. Цвеће једнополно и дводомо, у главницама или у пршљенима 9.
 Цвеће двополно 10.
9. Цвеће скупљено у главнице; планинска биљка.
 S. Sendtneri.
 Цвеће поређано у пршљене *S. otites*.
10. Ситна, глатка биљка; круница четворозуба .
 S. quadridentata.
 Длакава и доста висока биљка 11.
11. Младо цвеће суноврато *S. nutans*.
 Цвеће свакад усправљено *S. Italica*.
12. Цвеће поређано у класолике гроздове; биљка
 личи нешто на *Luchnis dioica* *S. noctiflora*.
 Цвеће није у гроздовима 13.
13. Висока и на врху јако лепљива биљка . . .
 S. psuedo-nutans.
 Доста ситна и длакава, но не лепљива биљка.
 S. flavascens.

Silene tinctoria Friv. *S. Friwaldskyana* Hampe. Сиваста биљка са усправљеним и доста високим и једноставним стабљикама. Доље лишће ланцетасто линеарно и у дугачку дршку сужено; горње узано и линеарно. Цвеће наспрамно, усправљено, утврђено на кратке петељке и поређано у грозд. Чаша бледа или ружаста ваљкаста са ланцетастим и трепљавим зупцима. Круница бела, без венца, са лискама подељеним на два дугачка, лопатичаста режња. Чаура дугуљасто линеарна и дужа од своје стамбе. ♀. Расте по сушним странама у Г. Матејевцима. Цвета у Мају.

Silene pseudo-nutans Panc. Additam. ad fl. Serbiae. Доста висока, усправљена, граната и на врху лељива биљка. Дољње лишће лопатичасто, затубасто и поступно сужено у дршку; горње дугуљасто и завршкasto. Цвеће поређано у метлицу и пре цветања суноврато, а по том усправљено. Круница озго бела, оздо жућкаста, са лискама подељеним на два дугачка режња. Чаура јајаста и утврђена на доста кратку стапку. ☉ Расте по виноградима у Сићеву и по присојима око Островице. Цвета у јуну и јулу.

Осим ове принове потребно је да се у неколико измени анализа специја у роду *Dianthus*.

Dianthus L.

Анализа специја.

1.	Годишње биљке	2.
	Дуговечне биљке	3.
2.	Љуске чашине дужине	<i>D. Armeria.</i>
	Љуске краће од чаше	<i>D. tenuiflorus.</i>
3.	Цвеће у главицама	4.
	Цвеће није у главицама	11.
4.	Дољње лишће широко и лопатичасто. <i>D. barbatus.</i>	
	Лишће није лопатичасто	5.
5.	Лишће круто, чекињасто	<i>D. pinifolius.</i>
	Лишће није чекињасто	6.
6.	Рукавац у горњег лишћа раширен и надувен.	
		<i>D. capitatus.</i>
	Рукавац није такав	7.
7.	Сва биљка посута сивим пепељком. <i>D. Bannaticus.</i>	
	Биљка без пепељка	8.

8. Зреле чауре вире ван чаше 9.
 Зреле чауре не вире ван чаше 10.
9. Потцветне љуске мрке *D. pelviformis*.
 Потцветне љуске беличасте *D. pelviformis* β . *leu-*
colepis; *D. leucolepis* Petr. in litts.
10. Рукавац лишћа три до четири пута дужи од
 пречника стабљике *D. Carthusianorum*.
 Рукавац много дужи од пречника стабљике . 11.
11. Крунични окрајак мрко црвен и брадат; зе-
 лена, осредна биљка *D. atrorubens*.
 Крунични окрајак црвен и гладак, или слабо
 брадат; бледо зелена, висока биљка. *D. cruentus*.
12. Цвеће ружасто; лишће широко *D. superbus*.
 Цвеће бело; лишће узано 13.
13. Цвеће споља жућкасто *D. pallens*.
 Цвеће с обе стране бело 14.
14. Крунични окрајак дубоко псецкан, преко поло-
 вине *D. Noëanus*.
 Крунични окрајак плитко псецкан, мање од
 половине своје дужине *D. petraeus*.

Alsineae Bertl.

У овој фамилији има принове у роду *Stellaria* и *Cerastium*.

Stellaria L.

Због приновљене врсте *S. nemorum* мора се изме-
 нити и

Анализа специја.

1. Лишће ланцетасто 2.
 Лишће није ланцетасто 3.

2. Круница два пут дужа од чаше *S. Holostea*.
 Круница краћа или мало дужа од чаше
 S. graminea.
3. Лишће јајасто, доста ситно; круница краћа
 од чаше или мало што дужа *S. media*.
 Лишће срцасто и доста круно, круница дужа
 од чаше *S. nemorum*.

***S. nemorum* L.** Длакава биљка. Стабљика при дну полегла, а на врху усправљена. Лишће срцасто, заострљено; доље утврђено на дршку, горње без дршке. Цвеће бело, поређано у рехаве гроње, утврђено на дугачке, најзад на страну забачене петељке. Чашине лиске ланцетасте, зашиљасте и по ободу сушне. Круничине лиске до половине расечене и два пут дуже од чаше. Чаура дугуљаста и дужа од чаше ☞. Расте по шуми на Сувој планини. Цвета маја.

***Cerastium* L.**

Овом роду ваља додати две специје; *C. semidecandrum* и *C. argense*, зато се мора и друга анализа саставити.

Анализа специја.

1.	Годишње биљке	2.
	Дуговечне или двогодишње биљке	6.
2.	Стубића 3 до 4	<i>C. anomalum</i> .
	Стубића 5	3.
3.	Лепљиве биљке	4.
	Длакава, нелепљива биљка.	<i>C. brachypetalum</i> .
4.	Круничини ношти длакави; цвеће у збивене
гроње скупљено	<i>C. viscosum</i> L.

- Крунични нокти глатки 5.
5. Приперци на врху поцепани . *C. semidecandrum*.
Приперци на врху цели *C. glutinosum*.
6. Дољње лишће лопатичасто, руновита биљка
. *C. Moesiacum*¹⁾.
- Лишће није лопатичасто 7.
7. Лишће дугуљасто или јајасто . . . *C. vulgatum*.
Лишће линеарно или ланцетасто 8.
8. У пазуху од лишћа стоје праменци ситнијег
лишћа *C. arvense*.
Пазухо од лишћа слободно (наго) *C. grandiflorum*.

C. semidecandrum L. Длакава и лепљива биљка. Лишће јајасто или дугуљасто. Цвеће поређано у доста збивене гроње, утврђено на петељке два до три пута дужи од чаше и најзад на ниже оборене. Приперци и чашини листићи по ободу сушни и на врху неправилно зупчасти. Круница краћа од чаше, а лиске јој на врху двозубе. Прашници глатки и то 5 или 10. Чаура мало дужа од чаше. ☉. Расте по њивама, виноградима. Цвета у априлу.

C. arvense L. Маљава, ретко глатка биљка. Стабљике ситне, усправљене и у гомилице скупљене. Лишће линеарно ланцетасто, пљоснато и носи у пазуху розете ситнијег лишћа. Цвеће утврђено на праве, најзад накриве петељке. Приперци и чашини листићи по ободу сушни. Круница два пут дужа од чаше, са изврнуто срчастим листићима. Чаура ваљкаста, на врху накрива, са зупцима правим, по ободу усуканим. ☿. Расте по Сувој планини. Цвета у мају.

¹⁾ *C. tomentosum* у Флори околине Ниша.

Hypericineae DC.

Hypericum L.

У овом роду има једна нова специја *H. Boissieri* и још једна принова *H. Rumelicum* Bois.

Због њих се мења анализа специја овако :

Анализа специја.

1.	Длакаве биљке	2.
	Глатке биљке	3.
2.	Круница три пут дужа од чаше . <i>H. hirsutum.</i>	
	Круница један до два пута дужа од чаше ;	
	биљка белвчаста <i>H. Atomarium.</i>	
3.	Стабљике на четири ђошка	4.
	Стабљике нису на четири ђошка	5.
4.	Ђошкови на стабљници јако раширени, крилати	
	<i>H. tetrapterum.</i>	
	Ђошкови на стабљници нису крилати	
	<i>H. quadrangulum.</i>	
5.	Цвеће на врху стабљике пршљенасто или на-	
	спрамно поређано и у скупу саставља класо-	
	лики грозд <i>H. repens.</i>	
	Цвеће поређано у метлице или у класолике	
	гроздове, који скупа састављају коримбовидне	
	или амбредовидне метлице	6.
6.	Чаша цела <i>H. perforatum-</i>	
	Чаша рескаста или ројтаста	7.
7.	Лшће бар горње са више или мање прозрач-	
	них тачкица	8.
	Све лишће без прозрачних тачкица	9.

8. Лишће два до три пута дуже но што је широко; цвеће у амбреласту метлицу скупиљено *H. umbellatum*.
 Лишће четири пута дуже но што је широко; горње само са неколико прозрочних тачака; цвеће у гроњовидним метлицама *H. Boissieri*.
9. Ројте на чашиним лискама од половине ширине чашине лиске¹⁾ *H. Rochelii*.
 Ројте на чашиним лискама краће од половине ширине чашине лиске 10.
10. Лишће узано и по ободу усукано *H. Rumelicum*.
 Лишће доста широко и равно или мало усукано *H. Richeri*

***H. Rumelicum* Bois.** Глатка, сиваста и доста ситна биљка. Стабљике круте, ситне, једноставне и обележене са две уздужне линије. Лишће доста крупно узано, дугуљасто линеарно, по ободу усукано; горње при дну мало раширено, и у пола обувата стабљику; а све без прозрочних тачкица. Цвеће у оште малобројно и на врху стабљике поређано у ситне коримбе. Чашине лиске јајасто дугуљасте, зашиљасте, ишаране црним тачкицама или кратким линијама, по ободу ројтасте и у зрелости уз чауру приљубљене. Ројте црним тачкама завршене и, кад је цвет потпуно развијен, у дужину равне половини ширине чашине лиске. Круница два пут дужа од чаше и упрскана црним тачкама, а по ободу обрасла црним, на стапку утврђеним жлездицама. Чаура троока, покривена јајастим и без реда расутим меурићима. Семке ваљкасте. Ц. Расте по ка-

¹⁾ Ово треба гледати кад је плод прилично развијен.

мењарима и сушним странама око Ниша. Доста обична биљка. Цвета од маја до јуна.

Н. Boissieri Petr. in litt.¹⁾ Сиваста и глатка биљка. Стабљика доста висока, обла и обележена са две уздужне једва приметне црте, а на врху нешто мало граната. Лишће доста широко и дугачко, четири пута дуже од највеће своје ширине, у обиму дугуљасто ланцетасто, скоро зашиљасто или мало затубасто, при дну заокружено и у пола обувата стабљику; по ободу равно или незнатно усукано и ишарано црним тачкицама; горње врло ретко ишарено прозрачним врло ситним тачкицама; средње обично носи у пазуху ситне гранчице. Цвеће многобројно, подбочено приперцима исецканим на дугачке ројте и поређано дуж грана у гроздове, који у скупу састављају рехаву коримбовидну метлицу. Цветне лиске дугуљасто ланцетасте, зашиљасте, упрскане црним тачкама и по ободу исецкане на ројте а у зрелости уз плод више мање приљубљене. Ројте на чашпним лискама дуже од половине ширине чашине лиске на развијеном плоду. Круничине лиске два пут дуже од чаше и без жлездица на ободу, а упрскане близу обода црним тачкама. Чаура јајасто конична, троока и покривена неједнаким: јајастим, округластим или дугуљастим мехурићима. Семке ваљкасте. ♀. Расте по камењарима на Вису више манастира Св. Богородице. Цвета јуна и јула.

Сродна биљка са *H. Spruneri Bois.* од које се поглавито разликује чауром, која је у *H. Spruneri Bois.* округласта и посута полукружним мехурићима.

¹⁾ Dedié à M Edmond Boissier.

Acerineae DC.

Acer L.

И овде има две принове, а те су: *A. opulifolium* и *A. intermedium* Panz.

Због тих принова мења се и анализа специја овако:

Анализа специја.

1. Лишће подељено на режњеве 2.
Лишће није подељено на режњеве; дугуљасто, по ободу зупчато; плод са паралелним крилима *A. Tataricum*.
2. Лишће подељено на три цела или врло незнатно зупчата режња . . . *A. Monspessulanum*.
Лишће исечено на пет режњева или на три више мање зупчата режња 3.
3. Цвеће у обешеним гроздовима; плодова крила скоро паралелна; лишће подељено на 5 зашиљастих, зупчастих режњева *A. Pseudo-platanus*.
Цвеће у гроњама 4.
4. Плод са крилима јако разведеним или скоро хоризонтално разведеним 5.
Плод са паралелним или мало што разведеним крилима 6.
5. Листни режњеви заострљени, растављени тупим синусима; лишће глатко; плодова крила јако разведена, али не хоризонтална *A. platanoides*.
Листни режњеви затубасти, растављени скоро оштрим синусима; лишће, бар у младости, оздо маљаво; плодова крила скоро хоризонтална *A. campestre*.

6. Плодова крила, пре потпуног зрења, црвена;
цветне грође усправљене . . . *A. intermedium*.
Плодова крила никад црвена; грође на ниже
оборене *A. opulifolium*.

A. intermedium Рапс. Лишће озго зелено и глатко, оздо блеђе и у углу од главнијих нерава длакаво, а подељено на три, слабо зупчаста режња. Цвеће утврђено на дуге петељке и поређано у грође, свакад усправљене. Плод са црвеним, нешто мало разведеним или скоро паралелним крилима. Осредње дрво. Расте по Сувој Планини. Цвета у априлу.

A. opulifolium Vill. Лишће озго зелено и глатко, оздо блеђе и у углу од главних нерава длакаво, а подељено на три слабо зупчасто режња. Цвеће утврђено на доста дугачке петељке и поређано у грође, најзад на ниже оборене. Плод са жућкастим, врло мало разведеним или скоро паралелним крилима. Осредње дрво. Расте на Вису више Манастира Св. Богородице и по Сувој Планини. Цвета у марту и априлу.

II КЛАСА **Calyciflorae** DC.

У овој класи, осим приновљених родова и специја, има приновљених и фамилија: Haloragaceae, Callitrichineae и Ceratophylleae.

R h a m n e a e R. Br.

Rhamnus L.

Овом рода ваља додати *R. Frangula* L. и за то ће се и анализа специја изменити.

Анализа специја.

1.	Гране без трња	2.
	Гране са трњем	3.
2.	Цвеће дводомо; стубић тродели, прашника 4
. R. Alpina.	
	Цвеће хермафродитно; стубић цео, прашника 5
. R. Frangula.	
3.	Ситан шиб; пукотина на семкама отворена .
. R. saxatilis.	
	Крупан шиб или осредње дрво; пукотина на
семкама затворена R. cathartica.	

R. Frangula L. Усправљен шиб без бодаља. Лишће засебно, елиптично, заоштрљено, са многим паралелним нервима и на дршку утврђено. Залисци шиљати. Цвеће скупљено у томилице, двополно са чет прашника и са недељеним стубићем. Чашине лиске ланцетасте. Круничне лиске јајасте и сужене у нокатац. Плод округлао, најпре црвен, а после црн. ђ. Расте по шумама у Бањи, па Винику итд. Цвета у априлу.

Papilionaceae L.

Овој фамилији треба додати: *Genista Nissana*, *Ononis hircina* и *O. spinosa*, *Vicia dumetorum*, *Vicia Cassubica*, *Lathyrus latifolius*, *Lathyrus sylvestris*.

Због рђаво испале анализе родова ове фамилије, где су печатањем читаве линије изостављене, изменићу анализу родова.

Анализа родова.

1.	Лишће тако перасто; дршка продужена у раш-
љику или шиљак; кашто се лист састоји из
раширене дршке | 2. |
|----|--|----|

- Лишће лијо перасто, или троперасто, или једноставно 6.
2. Цев од сраслих прашника на врху равна 3.
Цев од сраслих прашника на врху коса 5.
3. Стубић са стране спљоштен, оздо ижљебљен и изгледа на три ћошка Pisum.
Стубић с леђа спљоштен 4.
4. Лисна дршка завршена гранатом рашљиком.
. Lathyrus.
Лисна дршка завршена кратким шиљком Orobus.
5. Мауна равна, доста дугачка и завршена кљуном
. Vicia.
Мауна неравна и кратка Ervum.
6. Сви прашници у једно срасли 7.
Девет прашника сраслих, а један слободан 11.
7. Лишће лијо перасто Anthyllis.
Лишће троперасто или једноставно 8.
8. Чаша дубоко исечена на пет крижака Ononis.
Чаша исечена на пет зубаца или двоусната 9.
9. Чаша нетозуба Anthyllis.
Чаша двоусната 10.
10. Прашници при дну срасли са круничним лискама. Горња чашина усна обично дубоко расечена Genista.
Прашници слободни од крунице. Горња чашина усна право пресечена или зупчаста Cytisus.
11. Лишће лијо-перасто 12.
Лишће троперно или једноставно 16.
12. Мауна једно-ока и без чланака Galega.
Мауна дво-ока или члановита 13.
13. Мауна дво-ока Astragalus.

- Мауна на чланове подељена или састављена од једног орашичастог члана 14.
14. Цвеће усамљено или поређано у амбреле . . . 15.
Цвеће поређано у класолике гроздове *Onobrychis*.
15. Мауна подељена на чланке у виду потковнице *Hippocrepis*.
Мауна попречно подељена на чланке . . . *Coronilla*.
16. Мауна по преко члановита *Coronilla*.
Мауна без чланака 17.
17. Лишће састављено од раширених и здуњених залистак и тако изгледа једноставно. *Lathyrus*.
Лишће троперно 18.
18. Семке од чести раздвојене ћелијским ткањем: кобилица завршена кљуном *Lotus*.
Семке нису раздвојене ћелијским ткањем или само једна семка. Кобилица без кљуна 19.
19. Прашници са круницом срасли . . . *Trifolium*.
Прашници од крунице слободни 20.
20. Круничина криоца срасла са кобилицом; за-
лисни подобни лишћу *Dorycnium*.
Круничина криоца слободна; залисци различити од лишћа 21.
21. Мауна права, јајаста или округласта и без кљуна *Melilotus*.
Мауна више мање искривљена 22.
22. Мауна нешто мало искривљена, пљосната или обла и обично у кљун продужена . . *Trigonella*.
Мауна јако искривљена: бубрежаста, српаста или спирална *Medicago*.

Genista L.

Овом роду ваља додати једну нову специју, а та је *Genista Nissana*.

Анализа специја.

1.	Цвеће на врху грана скупљено у главице	2.
	Цвеће поређано у гроздове или класове	3.
2.	Лишће троперно и лако опада, мауна јајаста
.	<i>G. radiata.</i>
	Лишће једноперно ; мауна линеарна	<i>G. subcapitata.</i>
3.	Круница длакава (свиласта)	4.
	Круница глатка	5.
4.	Лишће троперно	<i>G. Nissana.</i>
	Лишће једноперно	<i>G. pilosa.</i>
5.	Глатка биљка са ђошкастим гранама	<i>G. scariosa.</i>
	Више, мање длакаве биљке	6.
6.	Плодник гладак	<i>G. tinctoria.</i>
	Плодник длакав	<i>G. ovata.</i>

G. Nissana Petr. in litter. *Cytisus Nissanus* Petr. in litt. olim. Шиб длакав и белчаст, од пола метра висине са многим стабљикама. Стабљике усправљене, једноставне или ређе од половине гранате, браздовите а обрасле разведеним, меканим длакама. Лишће троперно и без дршке ; лисна пера дугуљаста, при дну сужена, на врху зашиљаста, с обе стране, нарочито озго, густим положеним длакама обрасла; дојње лишће често на ниже пресамићено ; горње нешто мало по ободу усукано и што ближе врху то све ситније, а на самом врху сасвим узано. Цвеће жуто, длакаво, засебно, утврђено на врло кратке петељке и поређано у дугачке класове на врху стабла и грана, а подбочено кончастим приперцима, дужим од чаше. Чаша длакава, дво-усната ; горња усна расечена на два доста широка, троугална режња ; дојња са три ланцетасто шиљаста зупца ; чашина цев скоро 2

пут дужа од чашиних усана. Круница два до три пута дужа од чаше; са длакавом, скоро хоризонтално разведеном и затубастом кобилицом, дужом од барјака и крилаца; барјак елиптичан, споља длакав (свиласт), изнутра гладак и дужи од узаних, дугуљасто линеарних, на врху зашиљастих и по дољњем ободу трепљавих крилаца. Прашници глатки, као и прашнице и при дну срасли са нокатцима круничних лисака. Плодник свиласт, са дугачким, глатким, на врху савијеним стубићем. Мауна ситна, ромбоидална, длакава и завршена кратким кљуном. Семке јајасте, мрке, сјајне и има их обично две. ♀. Расте између жбуња на Горици. Цвета од маја скоро до јесени.

Ову ретку биљку нашао је г. Ђура Илијић, предавач у Нишкој гимназији.

Најближа је овој биљци *G. trifoliata* Јанка, али се од ње и на први поглед лако разликује.

Ononis L.

Овом роду ваља додати *O. hircina* и због тога треба да се измени и:

Анализа специја.

1. Круница жута; врло ситан шиб . *O. Columnae*.
- Круница црвена, ретко бела; повећи шиб . 2.
2. По два цвета у пазуху листа; шиб без трња
. *O. hircina*.
- По један цвет у пазуху листа; шиб трновит 3.
3. Стабљике полегле, жљездичаво длакаве и пуштају жиле. Листна пера жљездичава. Мауна краћа од чаше *O. procurrens*.
- Стабљике усправљене или само при дну по-

легле и обрасле једном пругом од длака.

Листна пера скоро глатка. Мауна дужа од чаше *O. spinosa*.

O. hircina Jacq. Длакав, жлездичав и без трња, а често врло висок шиб. Стабљике сасвим усправљене или при дну полегле. Лишће троперно, са јајастим и зупчастим листићима. Цвеће црвено и на врху грана поређано у збивене класове, а утврђено на петељке краће од чаше. Круница један пут дужа од чаше. Семке округласте, квржичаве и две до четири на броју т . Расте по влажним местима око Ниша, а цвета у јуну.

O. spinosa L. Трновит шиб. Стабљике усправљене или при дну полегле и обрасле једном линијом од длака. Корен дупке слази у земљу. Лишће јајасто дугуљасто, зупчато и скоро глатко. Цвеће усамљено у пазуху листа и у скупу преставља рехав грозд. Цветне петељке краће од чаше. Круница црвена и једном дужа од чаше. Мауна јајаста, длакава и готово исте дужине са чашом. Семке квржичаве. т . Расте крај путова и по њивама. Цвета у јуну и јулу.

Trigonella L.

Овде треба да се замени *T. monantha*, С. Маје са *T. striata*. Опис је њен овај :

T. striata Lin. fil. Рехаво маљава и обично полегла биљка. Стабљике гранате. Лишће ситно, изврнуто јајасто или дугуљасто, зупчато и по површини од нерава цртасто. Залисци полустреласте. По један, два или више цветове заједно. Чашине кришке ланцетасто шиљате. Круница ситна, но дужа од чаше. Мауне нешто мало у лук

искривљене, линеарне, са стране спљоштене, по странама мрежасте, маљаве или глатке.

α. monantha. Обично по 1 усамљен цвет. ☉. Ра-
сте по камењарима близу Беле Паланке. Цвета маја.

Trifolium L.

Овде има једна принова и то је *T. agrarium L.*
Због ње се мења анализа специја овако:

Анализа специја.

1.	Цвеће жуто или жућкасто	2.
	Цвеће бело или црвено	7.
2.	Цвеће жућкасто; дуговечне биљке раста
крупна	3.
	Цвеће жуто; ситне, обично маловечне биљке	4.
3.	Цветне главице дугачке, класолике <i>T. Raponicum.</i>
Цветне главице кратке, јајасте . <i>T. ochroleucum.</i>	
4.	Цветне главице сложене од мало цветова
. <i>T. filiforme.</i>
Цветне главице сложене од много цветова	5.
5.	Залисци при дну срцасти; лисна пера дугу-
љасто елиптична <i>T. patens.</i>
Залисци нису срцасти	6.
6.	Листна пера изврнуто јајаста; залисци заши-
љати <i>T. procumbens.</i>
Листна пера дугуљаста; залисци заострљени
. <i>T. agrarium.</i>	
7.	Цветне главице са плодним и јаловим цвето-
вима; плодни цветови (до 5 на броју) са
белом круницом, јалови без крунице <i>T. subterraneum.</i>	

- Цветне главице сложене од једнаких цветова 8.
8. Цветне главице утврђене на кратке петељке и окружене горњим лишћем, или немају никакво петељку 9.
- Цветне главице утврђене на доста дугачке петељке 16.
9. Цветне главице седе у пазуху лишћа без петељке 10.
- Цветне главице на врху грана, окружене лишћем 11.
10. Лишће мекано; главице при дну широке *T. striatum*.
Лишће кожасто; главице при дну сужене *T. scabrum*.
11. Цвеће бело *T. pallidum*.
Цвеће црвено 12.
12. Чаша са 20 нерва 13.
Чаша са 10 нерва 14.
13. Дуговечна биљка; главице јајасте, класолике *T. Alpestre*.
Годишња биљка; главице округле *T. hirtum*.
14. Годишња биљка *T. diffusum*.
Дуговечне биљке 15.
15. Листна пера елиптична; шумска биљка *T. medium*.
Листна пера јајаста; пољска биљка *T. pratense*.
16. Цветне главице стоје само у пазуху лишћа 17.
Цветне главице стоје или само на врху грана или и на врху грана и у пазуху лишћа 25.
17. Чаша двоусната и у зрелости надувена 18.
Чаша ни двоусната, ни надувена 19.
18. Годишња биљка, са црвеним цвећем *T. resupinatum*.

- Дуговечна биљка, са бледо црвеним цвећем
 T. fragiferum.
19. Стабљика шупља 20.
 Стабљика једра 21.
20. Годшња биљка, младо цвеће ружасто *T. Michelianum.*
 Дуговечна биљка, младо цвеће бело *T. hybridum.*
21. Цвеће црвено 22.
 Цвеће бело 23.
22. Годшња биљка, доста ситна . . . *T. angulatum.*
 Дуговечна, обично виђена биљка . . . *T. elegans.*
23. Дуговечна биљка; стабљика пузи . . . *T. repens.*
 Годшња биљка; стабљика не пузи . . . 24.
24. Петељке дуже од листа . . . *T. nigrescens.*
 Петељке краће од листа . . . *T. parviflorum.*
25. Цветне главице стоје и у пазуху лишћа и
 на врху грана 26.
 Цветне главице стоје само на врху грана 29.
26. Глатка биљка *T. strictum.*
 Маљаве или длакаве биљке 27.
27. Круница краћа од чаше *T. arvense.*
 Круница дужа од чаше 28.
28. Круница бела *T. montanum.*
 Круница ружаста *T. reclinatum.*
29. Чаша у грлу нага; круница цртаста . . .
 T. multistriatum.
 Чаша у грлу длакава или жуљевита . . . 30.
30. Горње лишће наспрамно; петељке на врху
 обрасле густим белим длакама *T. leucotrichum.*
 Горње лишће није наспрамно 31.
31. Залисци јајастии, затубастии . . . *T. incarnatum.*

- Залисци узани, чекињасти 32.
 32. Цвеће крушно, црвено *T. purpureum*.
 Цвеће ситно, ружасто *T. angustifolium*.

***T. agrarium* L.** Нешто мало маљава биљка. Стабљике усправљене, или при дну полегле. Листна пера дугуљаста. Залисци дугуљасто ланцетасти. Цвеће жуто, збивено у главце и утврђено на петељке дуже од листа. Чаша глатка; горњи чашини зупци троугални, дојњи линеарни. Круничин барјак као кашичица улубљен; крила јако разведена. Стубић краћи од мауне, утврђен на стапку своје дужине. ☉. Расте крај путова идући Гацинон хану и испод Бањског брда. Цвета у Мају.

Vicia L.

Овом роду треба додати још две специје: *Vicia Cassubica* и *V. dumetorum*. Због њих се мора изменити анализа специја.

Анализа специја.

1. Цвеће поређано у гроздове, утврђене на дуге петељке 2.
- Цвеће усамљено, двојно или поређано у кратке гроздове, утврђене на кратке петељке . . . 12.
2. Цвеће жуто *V. pisiformis*.
 Цвеће није жуто 3.
3. Цвеће љубичасто или шарено и крушно . . . 4.
 Цвеће беличasto и ситно 11.
4. Залисци зупчасти 5.
 Залисци цели 6.

5. Листна пера јајаста; лишће са четири до пет пари листних пера; залисци као полумесец *V. dumetorum*.
Листна пера ланцетасто линеарна; лишће са шест до седам парп листних пера; залисци полустрелести *V. opobruchioides*.
6. Годишње или двогодишње биљке; стубић с бока спљоштен 7.
Дуговечне биљке; стубић с бока или с леђа спљоштен 8.
7. Биљка обрасла полеглим длакама . . . *V. varia*.
Биљка обрасла разведеним длакама . . . *V. villosa*.
8. Стубић с леђа спљоштен; мауна скоро ромбондална, са једном до две семке . . . *V. Cassubica*.
Стубић с бока спљоштен; мауна дугуљасто линеарна 9.
9. Барјаков окрајак два пут дужи од нокатца *V. tenuifolia*.
Барјаков окрајак исте дужине као и нокатац 10.
10. Положеним длакама обрасла биљка . . . *V. Scassa*.
Разведеним длакама обрасла биљка . . . *V. Gerardi*.
11. Лишће сложено од седам до десет пари листних пера *V. hirsuta*.
Лишће сложено од 3 до 5 пари листних пера *V. tetrasperma*.
12. Дуговечне биљке; цвеће поређано у кратке гроздове 13.
Годишње биљке 14.
13. Цвеће жуто *V. truncatula*.
Цвеће љубичасто *V. sepium*.

14. Барјак длакав *V. Pannonica*.
 Барјак гладак 15.
15. Цвеће жућкасто *V. grandiflora*.
 Цвеће љубичасто 16.
16. Стабљика крута, усправљена; мауна зупчаста
 V. serratifolia.
 Стабљике млитаве и полегле 17.
17. Лишће сложено од 2 до 3 пара бацкавих ли-
 стића *V. lathyroides*.
 Лишће сложено од четири или више пари ли-
 стића 18.
18. Чашини зупци на више искривљени *V. peregrina*.
 Чашини зупци прави 19.
19. Листна пера изврнуто јајаста . . . *V. sativa*.
 Листна пера ланцетаста . . . *V. angustifolia*.

V. Cassubica L. Глатка или мало длакава биљка. Корен дугочечан и пузи. Стабљике усправљене и веругаве. Лишће завршено гранатом рашљиком и сложено од више пари дугуљастих или елиптичних, жиличавих и затубастих листића. Залисци цели и полустрелести. Цвеће многобројно, љубичасто и поређано у гроздове, краће од листа. Чаша краћа од крунице и подељена на неједнаке кришчице; дојња шиљаста и скоро од дужине чашине цеви; остале врло кратке. Стубић с леђа спљоштен и свуд унаоколо брадат. Мауна пљосната, скоро ромбична, на врху косо пресечена и зашиљаста. Семке скоро пљоснате и обично једна до две. Ц. Расте по жбуњу на Горици. Цвета у мају. Ову је биљку нашао г. Ђура Илијћ.

V. dumetorum L. Стабљика ђошката, висока и пење се уз друго биље. Лишће са гранатом рашљиком, сложено од четири до пет јајастих, затубастих, бацкавих, жљичавих и трепљавих листних пера. Залисци као полумесец и по ободу исецкани или зупчasti. Цвеће поређано у гроздове, сложене од четири до петнаест цветова и утврђене на петељке дуже од листа. Чаша три пут краћа од крунице; чашини зуци неједнаки и троугални. Круница прљаво црвена, са стубићем с леђа сиљоштеним и оздо брадатим. Мауна линеарна, глатка, на врху косо пресечена и зашиљаста, а при дну утврђена на стапку. Семке округле. ♀. Расте по ивци шума око Бање. Цвета у јуну.

Lathyrus L.

У овом роду има две принове: *L. platyphyllos* и *L. sylvestris*, због којих се анализа специја мења овако:

Анализа специја.

1.	Цвеће жуто	2.
	Цвеће љубичасто или црвено	4.
2.	Лишће састављено само од листних, раширених, јајастих држака	<i>L. Arhaca.</i>
	Лишће са листним перима и дршком	3.
3.	Цветне петељке много дуже од листа <i>L. pratensis.</i>	
	Цветне петељке мало дуже од листа <i>L. Hallersteinii.</i>	
4.	Лишће сложено само од листних раширених и линеарних држака	<i>L. Nissolia.</i>
	Лишће са листним перима и дршком	5.
5.	Цветне петељке са једним до два цвета, годишње биљке	6.

- Цветне петељке са више цветова; дуговечне биљке 11.
6. Мауна длакава; цвеће утврђено на дугачку петељку, много дужу од листа . . . *L. hirsutus*.
Мауна глатка; цвеће утврђено на петељке краће од листа или мало дуже 7.
7. Мауна по горњем ободу крилата 8.
Мауна није крилата 9.
8. Горњи обод прав *L. Cicera*.
Горњи обод искривљен *L. sativus*.
9. Мауна спљоштена; стабљике крилате *L. setifolius*.
Мауна није спљоштена 10.
10. Цветне петељке без оса *L. erectus*.
Цветне петељке са осом *L. sphaericus*.
11. Стабљике ћошкасте без крилаца; корен грудваст *L. tuberosus*.
Стабљике крилате; корен није грудваст . . . 12.
12. Листне дршке јако крилате . . . *L. platyphyllos*.
Листне дршке слабо крилате . . . *L. sylvestris*.

***L. sylvestris* L.** Глатка биљка са дугачким, крилатим стабљикама. Лишће са гранатом рашљиком и са једним паром дугачких, широко ланцетастих, тронерних листних пера. Залисци узано ланцетаста и од дршке много краћи. Цвеће многобројно и поређано у гроздове, утврђене на петељке, дуже од листа. Дојње чашине кришчице ланцетасто шиљасте, горње троугалне. Круница бледо црвена и споља зеленкаста. Мауна линеарна, спљоштена, на врху накрива. Семке рапаве. ♀. Расте по жбуњу око Ниша. Цвета у мају.

L. platyphyllos Betz. Разликује се од предње биљке што су листне дршке тако исто крилате као и стабло; што су лисна пера много шира, него у предње биљке. Ц. Расте такође по жбуњу и по пвизи шума. Цвета у мају.

Многи ботанисте сматрају ову биљку као варијетет од *L. sylvestris* L.

Rosaceae Juss.

У овој фамилији има принове у роду *Spiraea*, *Rosa* и *Achemilla*.

Spiraea L.

Две су врсте овом роду приновљене и то *S. media* и *S. Ulmaria*.

Због њих се мора изменити и

Анализа специја.

1.	Лишће са залесцима и перасто	2.
	Лишће без залестака и без пера	3.
2.	Лишће перасто, са дубоко псецканим перима	<i>S. filipendula</i> .
	Лишће перасто, са зупчастим перима; горње само перо прстато исечено	<i>S. Ulmaria</i> .
3.	Лишће глатко	<i>S. ulmifolia</i> .
	Лишће длакаво	<i>S. media</i> .

Sp. Ulmaria L. Стабљике зеласте, усправљене и изљабљене. Лишће обично глатко, ређе длакаво, испрекидало перасто, са јајасто дугуљастим и зупчастим листићима, осим горњег крупнијег и на три до пет криш-

чица исеченог листића. Цвеће бело и поређано у крупне метлице. Круничине лиске округласте и сужене у дугачак нокат. Прашници многобројни и дужи од крунице. Карпедије глатке, у спиралу усукане и има их пет до девет. ♀. Расте по подводним местима око Чечина. Цвета у јуну.

Sp. media Schmidt. Доста ситан, усправљен и гранат шиб. Стабљике длакаве. Лишће изврнуто јајасто једноставно, цело или на врху више мање расечено и на густо обрасло длакама. Цвеће бело и поређано у гроње, утврђене у пазуху листа на кратке петељке. ♀. Расте по Сувој планини: на Мосору и близу Космовачког преслапа. Цвета у мају и јуну.

Rosa L.

Године 1879 скупљено је у околини Ниша више ружа, но описано је у Флори околине Ниша свега 10 фела. То су управо најважнији преставници главних секција рода *Rosa*.

Од тога времена, а нарочито у јесен 1884 год. нађено је још и више других фела ружа нарочито у плоду. Ове последне, са осталим раније скупљеним, прегледане су од г. Бирната (Burnat) из Вева у Швајцарској (Vevey) и то су следеће :

Rosa Alpina L.

R. Alpina v. *Pyrenaica* Ser. (*R. Pyreanacica* G.).

R. rubella Smith., *R. gentilis* Sternb.

R. spinosissima L.

R. spinosissima β *Ripartii* Christ. (*R. Ripartii* Desegl.

- R. mollis* Smith.
R. spinulifolia Dam.
R. rubiginosa L.
R. micrantha Sm.
R. agrestis Savi (*R. sepium* Thuill.).
R. Serbica Burn. et Gremli.
R. Petrovicii Burn. et Gremli.
R. tomentella Lehm.
R. Pouzini Tratt.
R. canina L.
 α . *Lutetiana* (*R. Lutetiana* Lem.).
 β . *dumalis* (*R. dumalis* Bechst.).
 γ . *sphaerica* (*R. sphaerica* Gren.).
 δ . *Andegavensis* (*R. Andegavensis* Bast.).
 ϵ . *adenotrichia* Burn. Gremli.
R. glauca Vill.
R. dumetorum Thuil.
 β . *platyphylla* (*R. platyphylla* Rau., *R. Urbica* Lem.).
 γ . *Deseglisei* (*R. Deseglisei* Bor.).
R. coriifolia Fries.
R. arvensis L.
R. Gallica L.

Анализа специја.

1. Стубићи срасли у један стубац од дужине прашника *R. arvensis*.
- Стубићи слободни и краћи од прашника 2.
2. Лишће оздо обрасло са више или мање жљездица 3.
- Лишће оздо без жљездица 14.

3. Бодље све праве, но неједнаке величине: ситне, пгличасте, измешане са јачим бодљама . . . 4.
Бодље, бар многе, више или мање искривљене, или праве, но тад све једне величине . . . 6.
4. Чашине лиске целе . R. Alpina, var. Purgensis.
Чашине лиске перасто исечене 5.
5. Круница ружаста; плод црвен и на ниже оборен R. rubella.
Круница бела; плод црн и усправљен R. spinosissima, var. Ripartii.
6. Цветне петељке жлездичаво бодљаве . . . 7.
Цветне петељке без жлездица 12.
7. Криве бодље измешане са ситним, игличастим бодљама R. rubiginosa.
Све бодље више или мање искривљене, или све праве 8.
8. Листићи округласто јајасте, доста ситни; бодље кукасто искривљене 9.
Листићи јајасте, доста крупни; бодље нису кукасто искривљене 10.
9. Листићи и озго и оздо обрасли жлездицама; бодљице на цветним петељкама врло ситне R. Petrovicii.
Листићи само по довој страни жлездичави; бодље на петељци доста крупне . R. micrantha.
10. Листићи оздо ситним бодљицама обрасли R. spinulifolia.
Листићи без бодљица 11.
11. Чашине лиске разведене и опадају; плод утврђен на доста дугачку петељку; бодље накриве R. tomentosa.

- Чашине лиске усправљене и трајне; плод утвр-
 њен на кратку петељку; бодље праве *R. mollis*.
12. Листићи округласто јајасте; жљездице рехаве,
 често видне само на доњем лишћу расцвета-
 них грана 12 bis
 Листићи више или мање дугуљасто клинасти,
 жљездице многобројне 13.
- 12 bis Лишће оздо длакаво, стубићи рутасти . . .
 R. tomentella.
 Лишће глатко; стубићи глатки . . . *R. Pouzini*.
13. Лишће скоро кожасто *R. Serbica*.
 Лишће није кожасто *R. agrestis*.
14. Бодље од две руке; ситне, игличасте и че-
 сто жљездичаве, измешане са јачим, често кри-
 вим бодљама 15.
 Бодље подједнаке, све више или мање криве 17.
15. Лишће кожасто *R. Gallica*.
 Лишће није кожасто 16.
16. Цвеће ружасто; плод црвен *R. Alpina*.
 Цвеће бело; плод црн *R. spinosissima*.
17. Лишће оздо глатко 18.
 Лишће оздо длакаво 23.
18. Лишће сивасто или црвенкасто, цветне петељ-
 ке врло кратке, умотане у приперке *R. glauca*.
 Лишће зелено, петељке доста дугачке . . . 19.
19. Цветне петељке без жљездица 20.
 Цветне петељке са жљездицама 22.
20. Лишће два пут зупчасто . *R. canina*, var. *dumalis*.
 Лишће један пут зупчасто 21.
21. Плодник и плод округо *R. canina*, var. *sphaerica*.
 Плодник и плод дугуљаст . *R. can.*, var. *Lutetiana*.

22. Лишће један пут зупчасто *R. can.*, var. *Andegavensis*.
 Лишће два пут или неправилно зупчасто .
 R. can., v. *adenotrichia*.
23. Цветне петељке кратке, омотане приперцима
 и често краће од њих *R. coriifolia*.
 Цветне петељке доста дугачке, дуже од при-
 перака 24.
24. Цветне петељке жљездичаве
 R. dumetorum, var. *Deseglisei*.
 Цветне петељке без жљездица 25.
25. Лишће с обе стране длакаво . *R. dumetorum*.
 Лишће само оздо длакаво *R. dum.*, var. *platyphylla*.

I Севдија: *Pimpinelleae* Christ. Стубићи слободни и краћи од прашника. Чашине лиске целе и по цветању усправљење. Бодље врло неједнаке, све праве: једне ситне, игличасте, друге крупније, шиљасте, а кашто их нема. Лишће сложено од 7 до 11 листића, ретко само 5. Приперци усамљени, слабо развијени, или их и нема. Стубићи длакави или чекињави.

Rosa Alpina L. Расте по Сувој планини. Цвета од маја до јуна.

β. Pyrenaica Christ. — *R. Pyrenaica* G. Разликује се од обичне *R. Alpina*, што су гране обично без бодаља, што су петељке бодљаве, жљездичаве и што је лишће оздо жљездицама обрасло. Расте по Сувој планини и обичнија је од обичне суврсти — *R. Alpina*. — Цвета кад и она.

R. rubella Sm., *R. gentilis* Sternb. Описана је већ у флори околине Ниша.

R. spinosissima L., *R. pimpinellifolia* L. Описана је под именом *R. pimpinellifolia* у флори околине Ниша.

β *Ripartii*, *R. Ripartii* Desegl. Разликује се од обичне суврсти — *R. pimpinellifolia* — што је лишће два пут зупчато и што има оздо жлездица. Расте по виноградима око Ниша и готово је тако исто обична, као и горња биљка.

II Секција: *Cynorhodon* Christ. Стубићи слободни и краћи од прашника. Спољње чашине лиске перасто исечене. Бодље обично од једне руке на истој биљци, но различне по себи: скоро праве и прелазе до српасто искривљених. Лишће сложено од 5—7 листића, ретко од 9. Приперци више или мање развијени. Залисци по расцветаним гранама обично раширени.

1. Потсекција *Vestitae* Christ. Лишће сивасто руновито, бар оздо, са жлездицама или без жлездица по доњој страни. Бодље праве или слабо искривљене; а по правилу нема игличастих бодаља, помешаних са осталим.

R. mollis Sm., *R. mollissima* Fries. Шиб скупљен у гомилице, са правим или слабо искривљеним, шиљастим бодљама, при дну напрасно раширеним у здуљену основу. Лишће са жлездичавим зупцима. Петелјке краће од приперака. Чашине лиске трајне и усправљене на зромом плоду. Цвеће црвено. Стубићи длакави. Расте по Сувој иланиви.

R. spinulifolia Dam. и *R. tomentosa* Sm. Описане су у флори околине Ниша.

2. Потсекција: *Rubiginosae* Christ. Листићи глатки или мањави, али никад сиво руновити, но свакад имају

оздо више или мање жљездица, бар по нервима. Бодље кашто од две руке; једне крупније и искривљене, друге ситне, игличасте и по гранама измешане са правима; кашто све од једне руке и то све искривљене или и кукасте; или врло ретко све праве, или скоро праве.

R. rubiginosa L. Описана је у флори околине Ниша, но у опису треба исправити, да су чашине лиске по цветању разведене или усправљене, а додати: да су стубићи длакави. Расте по камењарима у Коновици.

R. micrantha Sm. Разликује се од *R. rubiginosa* што јој је круница бледо ружаста, што су стубићи глатки или скоро глатки, што су чашине лиске и по цветању посувраћене и што су бодље обично подједнаке. Ретка. Расте по камењарима близу Мокре. Цвета маја.

R. agrestis Savi *R. serium* Thuil. Разликује се од обе предне феле што јој је круница бела или беличаста. Од *R. rubiginosa* разликује се што су чашине лиске и после цветања посувраћене као и у *R. micrantha*. Белом круницом разликује се од *R. micrantha*. Обичнија од обе напред описане феле. Расте крај путова, по жбуњу и камењарима око Бање, Јелашнице, Сијева.

R. Serbica Burnat et Gremli in litteris. Разликује се од предњих фела крутим, кожастим лишћем (које јако потсећа на лишће од *R. sempervirens*) и које при дну није сужено, као што је обично код осталих фела ове секције; што су зупци у листа ситнији и тупи; и што је цвеће обично скупљено у коримбе. Доста обична око Ниша. Расте око Бање, Сијева, манастира св. Богородице.

Ову биљку ваља боље проучити, јер изгледа да се налази у више разних облика.

R. Petrovicii Burn. et Gremli in litteris. Разликује се врло лако од свих фела ове секције тиме, што је лишће обрасло жљездицама и по горњој и дојњој страни. Нађена у цвету још 1879 год. [на Горици, а вероватно је, да је има и по другим местима.

3. Потсекција *Transitoriae* Burnat et Gremli.¹⁾ Ту долазе феле које имају нешто и од *Rubiginosae* и од *Caninae*, а одликују се тиме што имају неколико жљездица по нервима дојње стране лишћа; жљездице ове треба тражити на доњем лишћу расцветане гране.

R. tomentella Lemm. Бодље са врло здуженом основом и због тога скоро троугалне. Лишће јајасто или јајасто округласто, оздо више мање длакаво и рехаво обрасло жљездицама, којих по целом листу и нема. Цветне петељке наге. Круница бела или бледо ружаста. Чашне лиске широке, перасте и свакад пресамићене. Стубићи длакави. Расте у Јелашници и испод Курвин града.

R. Pouzini Tratt. Разликује се од горње биљке ситнијим, глатким лишћем, које је обрасло врло у ретко жљездицама, нарочито по доњем лишћу расцветаних грана; а поглавито се разликује, што су њени стубићи глатки.

Доста ретка. Нађена до сад само око Буновице и то 1879 године.

4. Потсекција *Caninae* Christ. Лишће глатко, маљаво или скоро руновато, но без жљездица по бочним

¹⁾ *Roses des Alpes maritimes*, 1879. Genève et Bâle.

нервима дојње стране лишћа. Чекињастих бодаља нема, већ обично нешто искривљене, ређе праве бодље.

R. canina L. преставаља се у следећим суврстима:

A. Са нагим цветним петелкама.

α. Lutetiana. R. Lutetiana Lemm. Одликује се лишћем један пут зупчастим. Врло обична у околини Ниша. Расте крај путова и по жбуњу, на Горици, Внику, Бањи, Јелашници, Сићеву, Каменици, Матејевцима, па чак и на Сувој Планини.

β. sphaerica. R. sphaerica Gren. Разликује се од *R. Lutetiana* једино округлим плодом. Ређа је од ње и расте око Каменице и око Куновице.

γ. dumalis; R. dumalis Bechst. Разликује се од предњих биљака, што јој је лишће два пут зупчато. И ова је суврст врло обична око Ниша и једна од најобичнијих ружа; а има је на Горици, Внику, око Бање, око Јелашнице, око манастира св. Богородице, око Сићева, око Куновице, око Мокре, око Каменице, Матејеваца и т. д.

*B. Са цветним петелкама и чашиним лискама
жлездичаво бацкавим.*

δ. Andegavensis; R. Andegavensis Bast. Лишће један пут зупчато. Доста ретка око Ниша. Има је на Горици.

ε. adenotrichia Burnat et Gremli. Разликује се од предње биљке лишћем два пут зупчастим или неправилно зупчастим. Расте око Јелашнице. Ретка као и предња биљка.

R. glauca Vill **R. Reuteri** God. Разликује се од **R. canina** сивим или првенкастим и затубастим (нарочито побочним) листићима; даље, кратким петељкама, сакривеним од крупних приперака. Такође ретка у околини Ниша. Нађена је до сад у Каменици.

R. dumetorum Thuill. Разликује се, од **R. canina** и осталих фела, лишћем длакавим и то с обе стране длакавим бар у младости. Доста обична око Ниша. Има је на Горици, око Бање, Јелашнице, Курвин-града и под Сувом планином.

β. platyphylla; **R. platyphylla** Rau. **R. urbica** Lem. Разликује се од предње биљке лишћем, само оздо длакавим; и она је доста обична око Ниша.

γ. Deseglisei; **R. Deseglisei** Bor. Разликује се од **R. dumetorum** и њене суврсти **β. platyphylla**, што су цветне петељке жлездичаво бацкаве. Ретка око Ниша. Има је близу Курвин-града.

R. coriifolia Fries. Разликује се од **R. dumetorum** и њених суврсти кратким цветним петељкама (онако као што се разликује **R. glauca** од **R. canina**) надмашеним од широких приперака. Има је на Сувој планини.

III Секција *Synstylae* Stepin. Стубићи срасли у стубад од дужине прашника. Чашине лиске целе или слабо перасте и по цветању посувраћене. Бодље обично искривљене. Лишће сложено од 5 до 7 листића. Залисци узани, једнаки. Приперци слабо развијени, петељке напротив прилично здуљене. Цвеће бело.

R. arvensis Hud. Описана у флори околине Ниша. Од ње су неки ботанисте начинили 2 специје:

R. Baldensis Kern. Одликује се лишћем с обе стране маљавим. Има је око Бање.

R. ovata Desegl. Одликује се лишћем само оздо маљавим. Има је по шумама око Ниша.

IV Секција *Gallicanae* Стер. Стубићи слободни и краћи од прашника. Чашине лиске, бар спољње перасто исечене. Бодље врло неједнаке: ситне, чекињасте измешане са крупним, шиљастим, правим или искривљеним. Лишће кожасто и сложено од 3 до 5 листића. Залисци узани, једнаки. Приперака нема, или су врло ситни.

R. Gallica L. описана је у Флори околине Ниша.

β. sylvatica; *R. sylvatica* Tausch. Чаша обрасла жљезданим длакама; тучкови рутави. Расте по сушним странама око Ниша.

Alchemilla L.

Има две приновљене специје, а те су *A. arvensis* L. и *A. pubescens* MB.

Због њих се мора анализа специја саставити.

Анализа специја.

1. Ситна, годишња биљка, са цвећем скупљеним у гомнице и то наспрам листа . *A. arvensis*.
Дуговечна, доста крупна биљка, са цвећем поређаним у коримбе на врху грана. . . .
2. Режњеви лишћа полукружни, свуд унаоколо зупчасти *A. vulgaris*.
Режњеви у лишћа изврнуто јајаста, кратки и само на врху зупчасти *A. pubescens*.

A. arvensis Scop. Стабљике ситне, многе, при дну полегле, а врхом усправљене. Лишће ситно, при дну клинасто и подељено на три режња, исечена такође на три до четири кришчице. Цвеће жућкасто, скупљено у гомилице спрам листа. Чаша звонаста и исечена на осам неједнаких крижака: унутарње јајасте, дојње ситне као зупци; крунице нема. Прашници, један до два, у грлу чаше утврђени. ☉. Расте по несковитим њивама и крај путова. Цвета у мају.

A. pubescens MB. Стабљике прилично развијене, из корена обично многобројне, усправљене, при дну полегле. Лишће бубрежасто, до трећине исечено на 7 до 9, кратких и изврнуто јајастих режњева, на врху само зупчастих, а са стране целих. Цвеће у коримбима на врху грана. Чашина цев скоро звонаста, а окрајак подељен на 8 крижака у два реда смештених. Прашници утврђени за чашину цев и на броју 1—4. ☿. Расте по врху Суве планине, а цвета у јуну и јулу.

Romaceae Bartl.

Овој фамилији треба додати две биљке, које се већином саде, али се и подивљале и скоро дивље налазе, а те су: *Mespilus Germanica* L. *Мушмула* и *Sydonia vulgaris* L. *Гуња*.

Због њих се мора изменити анализа родова.

Анализа родова.

1.	Цвеће усамљено на врху гранчица . . .	2.
	Цвеће у гомилицама, гроздовима, гроњама . . .	3.
2.	Чашине кришке дуже од крунице . . .	<i>Mespilus</i> .

- Чаша краћа од крунице *Cydonia*.
3. Круница готово исте величине као и чаша;
ситан шиб, лишћа целог и оздо руновитог;
кошчице тврде и вуре из оплоднице *Cotoneaster*.
Круница дужа од чаше, кошчице сакривене 4.
4. Кошчице тврде; трновито шибље или дрвеће;
лишће исечено на кришке *Crataegus*.
Кошчице мекане; дрвеће, ређе шибље без трња 5.
5. Преграда окаца мека и слабо приметна . . . 6.
Преграда окаца чврста и еластична 7.
6. Круничине лиске завршкасте; доста ситан
шиб *Amelanchier*.
Круничине лиске заокружене *Sorbus*.
7. Плод при дну улокнут; стубићи од чести
срасли *Malus*.
Плод при дну није улокнут; стубићи сло-
бодни *Pyrus*.

Mespilus L.

Чаша подељена на пет листастих крижака. Круница са пет лисака. Плодник подељен на пет окаца, са по два заметка у сваком. Стубића пет. Плод меснат, завршен широким колутом и чашиним зупцима. Доста ситно дрво.

M. Germanica L. Мушмула. Лишће дугуљасто елиптично, оздо длакаво, често зупчато, зашиљасто или затубасто и утврђено на кратку дршку. Цвеће између листа усамљено и скоро без петелке. Чашине кришке дуже и од чашине цеви и од крунице. Круничине лиске беле и улубљене. Плод озго сивоштен и

гладак. †. Сађено дрво и често подивљало. Цвета у мају.

Cydonia L.

Чаша исечена на пет брижака. Круница састављена од пет лисака. Плодник подељен на пет оцаца и завршен са пет стубића. У сваком окцу више семака. Еядокарпија рскавичава. Дрво са једноставним лишћем.

C. vulgaris Bors. *Гуња, Дуња, Мркатуња*. Лишће јајасто, скоро затубасто, оздо руновито. Цвеће усамљено и на петељке утврђено. Чашине кришке дугуљасте, жлездичаво зупчасте; чашина цев јајаста. Круничине лиске елиптичне, при дну длакаве. Плод (у младости) руновит. †. Сађено и врло често подивљало дрво. Цвета маја.

Lythrarieae Juss.

Lythrum L.

У овом роду има једна принова: *L. Nyssopifolium*; због ње се анализа специја мења овако:

Анализа специја.

1. Лишће линеарно или дугуљасто; цвеће усамљено *L. Nyssopifolium*.
Лишће ланцетасто или срцасто-ланцетасто;
цвеће пршљенасто 2.
2. Лишће ланцетасто и при дну срцасто; доње насупрамно *L. Salicaria*.
Лишће ланцетасто, при дну заокружено; доње пршљенасто *L. virgatum*

L. Nyssopifolium L. Стабљике јако лиснате, полегле или усправљене. Дојње лишће линеарно дугуљасто и насипрамно, горње линеарно и засебно. Цвеће усамљено у пазуху листа и подбочено са два ситна, шиљаста и сушна приперка. Чаша цеваста, са 10 до 12 црта, и са шест до 12 зубаца и то: шест спољњих зубаца, шиљастих и наизменце дужих, а шест унутарњих, јајастих и кратких. Круничине лиске у нола краће од чаше. Прашника шест. ♀. Расте по влажним местима око Ниша. Цвета од јула до јесени.

Halorageae R. Brown.

Цвеће хермафродитно или једнодомно и правилно. Чаша једноперна; њена цев срасла са плодником, а окрајак подељен на четири кришке. Круница сложена од 4 лиске, утврђене у грлу чаше; кашто крунице и нема. Прашника колико и чашиних крижака, или два пут толико. Прашнице двооке и отварају се уздуж. Плодник један, потцветан, са два до четири окца и са једним заметком у окцу. Плод сув, кашто дрвен, не отвара се и подељен на четири окца; а кашто само са једним окцем, кад нестане преграде између окаца. Семке обешене. Барске биљке.

Muriophyllum Reich.

Цвеће једнодомно. Чашина цев кратка: округла у мушким цветовима; на четири ћошка у женским цветовима. Круница развијена у мушким цветовима, закржљала у женским. Прашника 8, ретко мање. Четири крупна жига без стубића у женским цветовима. Плод се распада на четири орашице.

M. spicatum L. Стабљике доста дугачке и плове по води. Лишће пршљенасто и перасто исечене на кончасте кришке. Цвеће ситно, без петељке, пршљенасто и у скупу саставља клас. Дојњи приперци зупчasti, и од дужице цвeта; горњи цели и краћи од цвeта. Прашнице крупне, дугуласте и најпре црвене. Плод на четири ћошка и са четири дубоке бразде. Ц. Расте у врелу близу Беле Паланке. Цвeта у јулу и августу.

Подобно лишће нахођено је и у јендцима и барама око Бање и Нишаве. Са цвeтом биљка није виђена, па може бити да је друга специја *M. verticillatum* L, која се од горње разликује, што су плодне стабљике завршене лишћем; што су приперци перасто псецкани и свуд дужи од цвeта.

Callitrichineae Link

Цвеће хермафродитно, или чешће једнополно, или полигамно, а окружено омотачем од два бојена, прозрачна приперка. Чаше и крунице нема. Прашници стоје наизменце са приперцима и обично један или два. Прашнице бубрежасте, једнооке и отварају се полукружно. Стубића два, шпљаста, са жигом на врху. Плодник слободан, подељен на четири окца и у сваком по један заметац. Плод на четири ћошка, два и два примакнута и у зрелости се распада на четири карпедије. Семке обешене. Барске биљке наспрамног лишћа.

Callitriche L.

Опис се потпуно слаже са описом фамилије. Око Ниша нађене су две специје овог рода, које се овако разликују :

Анализа специја.

Све лишће изврнуто јајасто . . . *C. stagnalis*.
Доње лишће линеарно *C. vernalis*.

C. stagnalis Scop. Све лишће дугуљасто и изврнуто јајасто, горње скупљено у розету. Приперци трајни, у средњи мало раширени, српасте и врховима примаћнути. Стубићи трајни, дугачки, усправљени или разведени. Плод скоро исте дужине и ширине са јако испалим и оштрим ђошковима. Ц. Расте по јендецима око Ниша и око Бање. Цвета у пролеће и у јесен.

C. vernalis Link. Лишће при дну стабла и грана линеарно. Приперци трајни, затубасти, прави, свакад усправљени. Плод дужи но што је широк, са ђошковима два и два јако примаћнутим и тупим. Ц. Расте по барама око Нишаве. Цвета с пролећа и с јесени.

Ceratophylleae Gray.

Цвеће једнодомно, окружено омотачем од 10 до 12 линеарних делова, кашто целих, кашто лсецканих и трајних. Чаше и крунице нема. У мушком цвету 10 до 20 прашица, утврђених у дну омотача и завршених са три шиља, а подељених на два окца. У женском цвету: плодник слободан, усамљен и са једним окцем, а завршен шиљастим стубићем, са косим жигом. Плод орашица. Семка обешена. У води утонуле биљке, са пршљенастим лишћем.

Ceratophyllum L.

Опис рода слаже се са горњим описом.

C. demersum L. Зелено мрка биљка. Лишће пршљенасто, рачвасто подељено на линеране кришке, по ободу јако зупчасте и скоро бодљаве. Цвеће усамљено у пазуху листа и скоро без петељке. Плод рожаст, јајаст, спљоштен, без крилаца и са две бодље над основом. ♀. Расте по барама око Нишаве и Мораве. Цвета у јулу и августу.

Cucurbitaceae Juss

Bryonia L.

У овом роду има једна принова: *B. alba*. и због тога се мора и саставити:

Анализа специја.

Бобице црне; једнодомна биљка *B. alba*.

Бобице црвене; дводомна биљка *B. dioica*.

B. alba L. *Дебелица, дебела тиква*. Једнодомна биљка. Лишће срцасто, петоделно, зупчасто и рапаво. Женско цвеће поређано у коримбовидне гроздове, утврђене на дуге петељке; чаша у женском цвету исте дужине као и круница; жигови глатки, бобице црне. ♀. Расте по жбуњу испод Суве планине, око манастира св. Богородице и више Бање. Цвета јуна и јула.

Paronychieae St. Hil.

Paronychia L.

Овде треба изменити опис *P. capitata* са:

P. cephalotes MB. која се разликује тиме, што има лишће дугуљасто елиптично, скоро зашиљато, глатко и

по ободу трепљаво и чашине лиске линеарно ланцетасте и длакаве. ♀. Расте по камењарима око Ниша. Цвета јуна и јула.

Saxifrageae De.

Saxifraga L.

Овде има једна принова *S. controversa* Sternb. Због ње се мора пзмениити анализа специја.

Анализа специја.

1.	Годишње биљке	2.
	Дуговечне биљке	3.
2.	Петељке много дуже од плода .	<i>S. tridactylites</i>
	Петељке од дужине плода . .	<i>S. controversa.</i>
3.	Лишће по ободу љуспицама покривено	<i>S. Aizoon.</i>
	Лишће по ободу без љуспица	4.
4.	Лишће цело и при дну стабљике црепасто	
		<i>S. Rocheliana.</i>
	Лишће више мање ровашено	5.
5.	Чаша слободна	<i>S. rotundifolia</i>
	Чаша срасла са плодником	6.
6.	Стабљика једноставна, лишће са ченцима	<i>S. bulbifera.</i>
	Стабљика граната; лишће без ченака	<i>S. granulata.</i>

S. controversa Sternb. Стабљика усправљена, усамљена, доста ниска али и дебела, лисната и граната. Дојње лишће клинасто, у кратку дршку сужено и на врху исечено на три до пет крижака, ређе цело. Цвеће поређано у неправилне гроње и насађено на петељке скоро од дужине плода. Чашине кришке усправљене,

јајасте и три пут краће од цеви, а при дну сужене. Цветне лиске изврнуто јајасте или клинасте и два пут дуже од чаше. ☉ Расте по стенама на Сувој планини, нарочито на Соколовом камену. Цвета од маја до јула.

Врло слична са *S. tridactylites* L.

Umbelliferae.

У овој фамилији има ових принова:

Bupleurum longifolium L. *B. tenuissimum* L. *Angelica sylvestris* L. *Peucedanum Serbicum* m. и *P. rivulare* m.

Због рода *Angelica* измениће се цела анализа родова.

Анализа родова.

1. Листће цело *Bupleurum*.
Листће зупчато, прстасто или перасто, исечено 2.
2. Цветће збивено у главице или поређано у непотпуне, једноставне амбреле 3.
Цветће поређано у потпуне амбреле 5.
3. Цветће у главицама *Eryngium*.
Цветће у непотпуним амбрелима 4.
4. Плод обрасто чакљастим бодљама . . . *Sanicula*.
Плод без бодаља *Astrantia*.
5. Дво-домна биљка; (женска на једном корену, мушка на другом) *Trinia*.
Једно-домна или хермафродитна биљка 6.
6. Плод обрасто бодљама 7.
Плод без бодаља 12
7. Плод с леђа више мање спљоштен, беланце на унутарњој страни пљоснато 8.

- Плод с бокова спљоштен 9.
8. Омотачеви листићи перасто исечени *Daucus*.
Омотачеви листићи цели *Orlaya*.
9. Плод са главним и споредним гредицама;
свега 9 гредица и без кљуна; беланце на
унутарњој страни ижљебљено 10
Плод са 5 главних гредица, које се на врху
кљуна виде *Arthriscus*.
10. Лишће један пут перасто исечено *Turgenia*.
Лишће два или три пута перасто исечено 11.
11. Споредне гредице јаче од главних гредица
. *Caucalis*.
Споредне гредице сакривене бодљама *Torilis*.
12. Мерикарције (ахене) на ободу одвојене, те
плод изгледа четворокрилан; плод с леђа
спљоштен 13.
Мерикарције на ободу једна уз другу срасле 15.
13. Чаша са пет зубаца *Ostericum*.
Чаша без зубаца 14.
14. Круничине лиске ланцетасте и целе *Angelica*.
Круничине лиске срцасто усечене *Selinum*.
15. Плод с леђа спљоштен 16.
Плод није с леђа спљоштен 24.
16. Плод са главним и споредним гредицама (9
на броју) 17.
Плод са 5 главних гредица 18.
17. Споредне гредице крилате *Laserpitium*.
Споредне гредице без крила *Siler*.
18. Маснице многобројне и покривају беланце 19.
Маснице по 1 до 3 у браздама 20.

19. Бочне цветне гране јалове *Ferula*.
Све цветне гране плодне *Ferulago*.
20. Гредице подједнако једна од друге растав-
љене 21.
Бочне гредице од средњих удаљене 22.
21. Чаша без зубаца *Anethum*.
Чаша са пет зубаца *Peucedanum*.
22. Чаша без зубаца; круничине лиске целе
. *Pastinaca*
Чаша са 5 зубаца 23.
23. Плод по ободу истањен *Heracleum*.
Плод по ободу задебљао *Tordylium*.
24. Плод са главним и споредним, слабо видним
гредицама (на броју 9), двогук; мерикар-
пије округле; смрдљива биљка *Bitora*.
Плод са 5 главних гредица 25.
25. Плод скоро као лешник крупан; лишће исец-
кано на узане кришчице *Cachrys*.
Плод много ситнији од лешника 26.
26. Плод обао; пресек плода округао 27.
Плод више мање с бокова стиснут 32.
27. Цветне лиске кроз унутра увраћене *Foeniculum*.
Цветне лиске само овршком увраћене 28.
28. Цвеће жућкасто; чаша без зубаца *Silaus*.
Цвеће бело 29.
29. Чаша са пет зубаца 30.
Чаша без зубаца 31.
30. Стубићи усправљени *Oenanthe*.
Стубићи искривљени *Seseli*.

31. Омотач сложен од више листића . . . *Cnidium*.
 Омотач сложен од три листића . . . *Aethusa*.
32. Плод на врху истањен или у кљун проду-
 жен, беланце ижљебљено 33.
 Плод на врху ни истањен, ни кљунат . . . 37.
33. Кљун бар три пут дужи од плода . *Scandix*.
 Кљун краћи од плода 34.
34. Стабљика испод зглобова јако надувена *Physocaulus*.
 Стабљика испод зглобова мало или ни мало
 надувена 35.
35. Цветне лиске јајасте, плод завршен кратким
 кљуном, где има 5 гредица . . . *Anthriscus*.
 Цветне лиске изврнуто срцасте или изврнуто
 јајасте 36.
36. Цветне лиске изврнуто срцасте . *Chœroplyllum*.
 Цветне лиске изврнуто јајасте . . . *Freyera*.
37. Плод више или мање надувен; кашто двогу-
 кав, беланце ижљебљено 38.
 Плод није надувен; беланце пљоснато . . . 40.
38. Цвеће жуто; плод двогукав, у зрелости црн
 Smyrniūm.
 Цвеће бело 39.
39. Гредице јако испале, крецаве . . . *Conium*.
 Гредице слабо испале, кончасте *Physospermum*.
40. Чаша без зубаца 41.
 Чаша са пет зубаца 43.
41. Листће исецкано на ситне кришке . . . *Carum*.
 Листће исечено на крупне режњеве. . . . 42.
42. Корен пузи; бразде без масница . *Aegorodium*.
 Корен вретенаст; бразде са једном масницом
 Pimpinella.

43. Бразде са једном масницом; сувоземна биљка
 Falcaria
 Бразде са три или више масница; барске
 биљке 44.
44. Бочне гредице на самом ободу *Sium*
 Бочне гредице удаљене од обода . . . *Berula*.

Vupleurum L.

Због додате две специје мора се изменити анализа специја.

Анализа специја.

1. Лишће прорасло *V. perfoliatum*.
 Лишће није прорасло 2.
2. Годишње биљке 3.
 Дуговечне биљке 6.
3. Омотачеви листићи опнасти . . . *V. apiculatum*.
 Омотачеви листићи зељасти 4.
4. Плод квржичав *V. tenuissimum*.
 Плод гладак 5.
5. Омотачеви листићи са три нерва; стабљика
 са разведеним гранама *V. junceum*.
 Омотачеви листићи са једним нервом; гране
 усправљене *V. affine*.
6. Лишће мрежасто, и све обувата стабљику
 V. longifolium.
 Лишће није мрежасто 7.
7. Лишће по ободу рскавичаво; дојње шире
 V. falcatum.

Лишће није рскавичаво; дојње уже од горњег
 V. ranunculoides.

***Vupleurum tenuissimum* L.** Сиваста биљка са усправљеном и гранатом стабљиком. Лишће линеарно, ланцетасто, цело, многонервно и заоштрљено. Амбреди ситни; вршни са три неједнака крака, бочни често само на амбрелак сведени. Цветне лиске жућкасте и глатке. Омотачеви и омотачкови листићи линеарно шиљати и готово исте дужине са цветом. Плод јајаст округласт, квржичав. ☉. Расте по Селкчевици. Цвета јула.

***V. longifolium* L.** Стабљика усправљена, лисната, шупља и скоро једноставна. Лишће једнонервно и мрежасто; дојње дугуљасто, сужено у дршку и бацкаво; горње ланцетасто или јајасто-ланцетасто, без дршке и обувата стабљику срцастом основом. Амбрели сложени од 5 до 12 кракова. Омотачеви листићи (3 до 5 на броју) кружни, неједнаки и јајастии или ланцетастии. Омотачеви листићи (5 до 7 на броју) елиптични или јајастии и кратко заоштрљени. Плод јајаст, црн и глалак. ☿. Расте по Сувој планини. Цвета у јулу и августу.

***Angelica* L.**

Чаша без зубаца. Круничине лиске дугуљасто ланцетасте и целе, са искривљеним овршком. Плод јајаст, с леђа спљоштен и са обе стране по ободу двокрилан. Мерикарпије као сочиво спљоштене и на ободу једна од друге растављене. Гредице подједнако растављене: три леђне кончасте и испале; две бочне раширене у вриоца. Бразде са једном маспицом. Висока биљка са

лишћем два пут или три пут перасто исеченим и белим цвећем.

A. sylvestris L. Стабљика висока, цртаста и на врху граната. Лишће три пут перасто исечено на јајасте или дугуљасте и рескасте режњеве; са свим горње лишће састављено од опнасте и надувене дршке скоро без листовог крајка. Амбел сложен од много зракова. Омотач сложен од мало листића, који рано опадају. Омотачак сложен од много ланцетастих, опнастих и пресамићених листића. Плод при дну усечен, са криоцима ширим од семке. Маснице на спони површне. Ц. Расте по ритовима у Сегеву и Јелашници. Цвета у јулу.

β. montana Горњи режањ листа слази прилично низ своју дршчицу. **A. montana** Schleich. Расте под Сувом Планином. Цвета јула и августа.

Peucedanum L.

Овде има две нове специје **P. Serbicum** и **P. givulare**, зато се мора и анализа изменити.

Анализа специја.

1.	Цвеће бело или ружасто	2.
	Цвеће жуто или жућкасто или зеленкасто	5.
2.	Лишће исечено на ситне кришке . P. Austriacum .	
	Лишће исечено на крупне режњеве	3.
3.	Лишће перасто исечено на рескавичасте режњеве	P. Servaria .

- Лишће два пут троперасто исечено на меке
режњеве 4.
4. Цвеће ружасто, омотач од 5 или више листића *P. Serbicum*.
Цвеће бело; омотача нема или има један лист
. *P. rivulare*.
5. Омотач сложен од више листића *P. Alsaticum*.
Омотач са мало листића или га нема 6.
6. Лишће перасто исечено; цвеће зеленкасто
. *P. Chabroei*
Лишће троперасто; цвеће жуто 7.
7. Лишће чекињасто и оздо ижљебљено
. *P. longifolium*.
Лишће пљоснато *P. officinale*.

P. Serbicum Petr. in litt. Ризом дебео, са подземним, доста дугачким врежама, на врху којих избија лишће. Стабљика цртаста или плитко браздовита и изнутра шуња. Лишће два пут троперасто исечено на широке, јајасте или дугуљасте, правилно зупчасте, зашиљасте и на дршчице утврђене режњеве; доње на дуге дршке утврђено и са режњевима при дну закруженим, ређе клинастим и ту обично целим; средње утврђено на краће дршке и са режњевима при дну клинастим и целим; горње знатно смањено и утврђено на раширену дршку. АмбREL сложен од 10 до 30 неједнаких и ралавих кракова. Омотач сложен од 5 или више, узаних, линеарно шиљастих или шиљастих листића, од трећине дужине цветних кракова. Омотачак сложен такође од пет или више линеарно шиљастих листића, дужих од цветних петељака. Цвеће ружасто. Чаша врло ситна. Круница

ружаста, са лискама на врху срцасто расеченим и у среди са увраћеним овршком. Плод елиптичан или широко дугуљаст, при дну срцаст, на врху заокружен и завршен доњим крајем стубића, а по ободу узано криоце раширен. Гредице подједвако растављене и у браздама имају по једну масницу, а на спони две упоредне маснице. Ц. Расте на Сувој планини по шумама. Цвета од јула до јесени.

Врло сродна биљка са *P. sergariaefolium* С. Meyer. Од ове се биљке разликује што ова има листне делове перасто или два пут перасто исечене; што је у ове амбREL сложен од мало кракова, што ова има чекињаст омотач, и што у ње цвеће зеленкасто, а не црвено.

Спада у секцију *Sergariae* DC.

***P. rivulare* Petr. in litter.** Корен дугоччан, дебео. Стабљика доста висока, глатка, плитко ижљебљена и шупља. Лишће два пут троперасто исечено на доста крупне режњеве, глатке, озго зелене, оздо бледе, по ободу кружно зупчасте, а на врху зашиљасте и утврђене на дугачке дршке. Дојње лишће утврђено на дугачке дршке, са режњевима јајастим, зашиљастим, при дну заокруженим и целим, а на врху исеченим на крупне, скоро затубасте, ситном бацком завршене и врло ситно трепљаве зупце; бочни режњеви утврђени на кратке дршчице, средњи утврђен на доста дугачку дршчицу. Средње лишће утврђено на доста кратку дршку; његови режњеви скоро објајасто клинасти или дугуљасти, до трећине или скоро до половине цели, за тим кружно зупчasti и на дршчице утврђени, као и режњеви дојњег

лишћа; са свим горње лишће врло смањено, оштро зуп-
 често и утврђено на кратку, раширену дршку. Амбрел
 сложен од 10—30 неједнаких и при дну ситно маља-
 вих кракова. Омотача нема, или је овај замењен једним
 листићем. Амбрелци сложени од више неједнаких и
 маљавих кракова и подбочени омотачем од више не-
 једнаких, врло узаних, маљавих и бацкавих листића,
 краћих од цветних петељака (зрачака). Цвеће бело.
 Чаша врло ситна. Круница бела, са лискама на врху
 срцасто расеченим и са овршком, унутра увраћеним.
 Плод у обиму елиптичан, при дну и на врху срцасто
 усечен и по ободу окружен криоцем, скоро од ширине
 семке, а на врху завршен стубоношом. Гредице под-
 једнако растављене; у браздама по једна, а на спони
 две упоредне маснице. ♀. Расте крај потока близу
 Јелашничких винограда. Нађена у цвету и у плоду
 месеца Септембра.

Спада у секцију *Pseudoselina* С. Koch. и блиска
 је *P. caucasicum* С. Koch, но од ње се разликује, што
 ова има режњеве перасто или два пут перасто исечене;
 што је у ове амбрел сложен од мало кракова и што
 ова има цвеће зеленкасто. Сродна је такође са *P.*
Ostruthium Koch, и *P. augustifolium*, но у ових је би-
 љака лишће круто и исецкано на оштре зупце, а што је
 још важније у ових биљака нема ни трага од чашни-
 них лисака.

Torilis L.

И овде има једна принова, а та је: *T. microcarpa*
 Bess. Због ње се мења анализа специја овако:

Аланиза специја.

1. Омотач сложен од 4 до 6 лисака 2.
Омотача нема 3.
2. Двогодишња биљка; цвеће и по ободу и у
средњи амбрела једнако *T. Anthriscus*
Једногодишња биљка; цвета по ободу амбрела
крупније од осталог цвећа *T. microcarpa*.
3. Амбрели утврђени на врло кратке петељке
. *T. nodosa*.
Амбрели утврђени на дугачке петељке *T. infesta*.

T. microcarpa Bess. Сва биљка обрасла подеглим чекињама. Стабљика крута, усправљена, осредња и на врху граната. Лишће два пут нерасто исечено на дугуљасто ланцетасте, зупчасте режњеве. Амбрел утврђен на дугачку петељку и састављен од 10 до 15, кратких зракова. Омотач сложен од 4 до 6 листића. Омотачак сложен од дугачких, линеарних и заоштрљених листића. Цвеће бело и спољње по амбрелцима обода крупније од осталог. Плод јајаст, ситан и обрасто кратким искривљеним бољама. Стубићи дугачки. ☉. Расте по шумама и стенама по Сувој Планини. Цвета од јуна до јесени.

Choerophyllum L.

У овом роду има једна приновљена одљка и то:

Ch. aureum v. **maculatum**, *Ch. maculatum* Willd. Разликује се од обичне одлике стабљиком обично ишараном мрким пегама; лишћем скоро глатким и ширим режњевима лишћа. ☿. Расте по Сувој Планини. Цвета јуна и јула.

Rubiaceae Juss.

У овој фамилији има две принове у роду *Galium* и то *G. tenuissimum* и *G. lucidum*.

Galium L.

Због додатих специја треба изменити анализу специја.

Анализа специја.

1.	Цвеће жуто, или жућкасто, или зеленкасто	2.
	Цвеће бело, или црвено, или црвенкасто	6.
2.	Лишће узано и доста дугачко	3.
	Лишће широко, са три нерва	4.
3.	Дуговечна биљка са усуканим лишћем и жу-
тим цвећем <i>G. verum</i> .	
	Годишња биљка са узаним, не усуканим ли-
шћем и зеленкасто жутиим цвећем	
	<i>G. tenuissimum</i> .	
4.	Годишња биљка <i>G. Pedemontanum</i> .	
	Дуговечна биљка	5.
5.	Цвеће подбочено приперцима <i>G. Crucjata</i> .	
	Цвеће без приперака <i>G. vernum</i> .	
6.	Цвеће црвено или црвенкасто	7.
	Цвеће бело	8.
7.	Дуговечна биљка са више стабљика <i>G. purpureum</i> .	
	Једногодишња биљка, са једном јако гранатом
стабљиком <i>G. divaricatum</i> ¹⁾ .	
8.	Плодне петељке на ниже оборене; једного-
дишње биљке	9.

¹⁾ У анализи Флоре околине Ниша погрешно је стављено *G. Parisiense*.

- Плодне петељке усправљене; дуговечне биљке 10.
9. Петељке са три плода *G. tricornis*.
 Петељке са више плодова *G. Aragine*.
10. Стабљика обла; лишће дугуљасто ланцетасто
 и затубасто, сивасто и доста дугачко; цвеће у
 младости суноврато *G. sylvaticum*.
 Стабљика ђошваста; цвеће свакад усправљено 11.
11. Лишће на врху затубасто и без бацке;
 барске биљке *G. palustre*.
 Лишће на врху бацкаво 12.
12. Ситна и у гомлици скупљена, планинска
 биљка *G. anisophyllum*.
 Доста крушна биљка 13.
13. Стабљике усправљене 14.
 Стабљике полегле, или се држе уз друго биље;
 гране разведене *G. Mollugo*
14. Цветне гране усправљене, лишће ланцетасто
 G. aristatum.
 Цветне гране разведене; лишће линеарно, круто,
 сјајно *G. lucidum*

G. tenuissimum MB. Глатка биљка са танким, четвртастим и од основе јако гранатим стабљикама. Лишће линеарно ланцетасто, бацкаво и са 6 листова у пршљену. Цвеће поређано у гроњице са 5—6 цветова, утврђених на кончасте, дугачке и јако разведене петељке. Круница жућкаста или зеленкаста. Плод ситан. ☉. Расте по сушним странама и виноградима око Ниша. Цвета од јула до јесени.

G. lucidum All. Стабљика усправљена, доста висока и на врху граната. Лишће линеарно, круто, сјајно

и оздо са јаким нервом, а по осам у пршљен поређано. Цвеће поређано у метлице, са разведеним гранама, а утврђено на петељке, најзад разведене. Круница бела, са лискама на врху бацкавим. Плод глатак. Ц. Расте по шуми на Сувој Планини и Бањском брду. Цвета маја и јуна.

Valerianeae DC.

Има принове у роду:

Valerianella Hal.

И то: *V. coronata* DC. Због те принове мора се изменити анализа специја.

Анализа специја.

1.	Чашин окрајак једва приметан	2.
	Чашин окрајак састављен од једног или	
	више зубаца	4.
2.	Плод са обе стране стиснут и с обе стране подједнак	<i>V. olitoria.</i>
	Плод с једне стране улубљен	3.
3.	Плод четвртаст и с једне стране ижљебљен	<i>V. carinata.</i>
	Плод округласт, са округлом јамицом с једне стране	<i>V. turgida.</i>
4.	Чаша са шест чакљастих зубаца, спојених при дну ошницом	<i>V. coronata.</i>
	Чаша са једним зупцем	5.
5.	Плод округласт	<i>V. Auricula.</i>
	Плод јајаст	<i>V. Morisonii.</i>

V. coronata DC. V. hamata Bart. Стабљика доста висока и при дну маљава. Лишће трепљаво, доње дугуљасто, горње линеарно и при дну зупчато или перасто исечено. Цвеће поређано у гроње, најзад округле. Приперци јајасте, опнасти, трепљави и ужи од плода. Плод четвртаст и изврнуто коничан; с преда ижљебљен, а остраг испупчен; јалова окца ужа од задњег плодног окца. Чашин окрајак опнаст, бокаласт и до половине исечен на шест јајастих, осатих и чакљастих зубаца. ☉. Расте по сушним странама и камењарима свуд око Ниша. Цвета априла.

Dipsaceae DC.

И овде има једна специја, која није била опасана у Флори нишкој и то из рода:

Scabiosa L.

А та је, *S. triniaefolia* Friv. и због ње се анализа специја мења.

Анализа специја.

1. Годишња биљка; цвеће ружасто, ситно *S. micrantha*.
Дуговечне или двогодишње биљке 2.
2. Цвеће бело *S. Ucranica*.
Цвеће жуто, жућкасто или црвено 3.
3. Цвеће жуто или жућкасто 4.
Цвеће црвено 6.
4. Лишће, бар доње, исечено на широке реж-
њеве *S. ochroleuca*.
Све лишће исецкано на узане кришке 5.

5. Чашини осови краћи од венца . *S. fumarioides*.
 Чашини осови два до три пута дужи од венца
 S. triniaefolia.
6. Цвеће ружасто, главице са плодом јајасте
 S. Bannatica.
 Цвеће плавкасто; главице са плодом округле
 S. Columbaria.

S. triniaefolia Friv. Глатка или на врху нешто маљава биљка, са високом, доста дебелом и гранатом стабљиком. Све лишће два пут перасто исечено; доње у обиму дугуљасто са кратким, узаним, линеарним кришкама; горње са линеарним дужим кришкама. Омотачеви листићи линеарно ланцетасто и краћи од цветне главице. Круница жућкаста и по ободу главице крупнија. Цветне главице јајасте. Омотачкова цев са 8 длакавих гредица и толико бразда, а омотачков венац ситно ровашен и два пут краћи од цеви. Чашин крајак кратак, утврђен на стапку и завршен осовима, четири до пет пута дужим од венца. ☉ Расте по камењарима на Сувој планини. Цвета у јуну.

Compositae Adans.

У овој фамилији има принове у родовима: *Inula*, *Gnaphalium*, *Achillea*, *Echinops*, *Carduus*, *Centaurea*, *Taraxacum*, *Strepis* и *Hieracium*.

Inula L.

Још у 1879 год. нађена је *I. squarrosa*, али је случајно изостала у флори околине Ниша. Сад је ваља у ред нишких биљака уврстити и због ње анализу изменити.

Анализа специја

1. Ахене четвртасте ; висока биљка крупног цвета
 I. *Heleum*.
 Ахене ваљкасте; осредње биљке 2.
2. Глатке биљке 3.
 Длакаве или чекињаве биљке 4.
3. Лишће линеарно ланцетасто са паралелним
 нервима I. *ensifolia*.
 Лишће ланцетасто I. *salicina*.
4. Ахене глатке 5.
 Ахене длакаве или мањаве 8.
5. Стабљике са много цветних главица 6.
 Стабљике са мало цветних главица 7.
6. Рехавим чекињама обрасла биљка; језичасти
 цветови скоро два пут дужи од омотача I. *squarrosa*.
 Длакава биљка; језичасти цветови једва дужи
 од омотача I. *Germanica*
7. Цветне главице (1 до 2) крупне I. *hirta*.
 Цветне главице доста ситне (4—5) I. *hybrida*.
8. Цветних главица мало, беличасте биљке
 I. *oculus Christi*.
 Цветних главица много 9.
9. Лишће елиптично; цвеће по ободу краће
 од омотача I. *Conyza*.
 Лишће елиптично; цвеће по ободу главице
 језичасто и дуже од омотача. I. *Britannica*.
I. *squarrosa* L. Рехавим чекињицама, при дну
 квржичастим обрасла. Стабљика усправљена, кроз лис-
 ната и на врху граната. Лишће кожасто, мрежасто,
 ситно зупчато, дугуљасто, бацкаво, а при дну заокру-

жено и без дршке. Цвеће поређано у коримбе. Листићи омотача многи; спољни: ланцетасти, при дну стврднути, на врху листаста; унутарњи опнаста. Језичасти цветићи скоро два пут дужи од омотача. Ахене глатке. ♀. Расте по камењарима. Цвета од јуна до јесени.

Gnaphalium L.

Овде ваља додати *G. sylvaticum* и због тога се мора начинити и анализа специја.

Анализа специја.

Цветне главице скупљене у гомилице; годишња биљка *G. uliginosum*.

Цветне главице поређане у класове; дуговечна биљка *H. sylvaticum*.

***G. sylvaticum* L.** Дуговечна биљка са усправљеном једноставном, лиснатом и длакавом стабљиком. Лишће оздо бело руновито, озго скоро глатко, на врху зашиљасто, а при дну сужено; дојње ланцетасто, по стаблу поступно ситније, а на врху линеарно. Цветне главице смештене у пазуху горњег лишћа и поређане у класолики грозд. Омотачеви листићи приљубљени, мрки или риђи, спољњи јајаста и краћи од цветног колута; унутарњи дугуљасто линеарни и од дужине колута. Ахене мањаве. ♀. Расте на Сувој планини. Цвета у јулу и августу.

Achillea L.

У овом роду има више принова: *A. setacea*, *A. lanata*, *A. crithmifolia*, *A. tanacetifolia*. Осим тога мора се изменити *A. aizoon* Gris. са *A. Serbica* m.

Анализа специја.

1. Језичасти цветови (по ободу главнице) жути 2.
 Језичасти цветови бели, ружасти или жућкасти 3.
2. Руновита биљка са перастим лишћем *A. clupeolata*.
 Свпласта биљка са два пут перастим лишћем
 A. sericea.
3. Лишће једноставно; језичастих цветова више
 A. Serbica.
 Лишће перасто исечено; језичастих цветова
 мало 4.
4. Лишће исечено на крушне, широке режњеве
 A. grandifolia.
 Лишће исечено на узане, ситне кришке 5.
5. Лишће у обиму линеарно или линеарно-лан-
 цетасте 6.
 Лишће у обиму јајасто или дугуљасто 8.
6. Листићи омотача по ободу мрки; листне кри-
 шке доста крупне и прилично размакнуте 7.
 Листићи омотача по ободу бледо жућкасти;
 листне кришке ситне и једна другој јако
 примакнуте *A. setacea*.
7. Листно вретено узано и цело *A. Millefolim*.
 Листно вретено раширено и у доњег лишћа
 у ретко зупчасто *A. lanata*.
8. Листно вретено без зубаца и прилично раши-
 рено *A. crithmifolia*.
 Листно вретено више мање зупчасто 9.
9. Листно вретено узано, од врха до половине
 зупчасто *A. nobilis*.
 Листно вретено раширено и зупчасто
 A. tanacetifolia.

A. setacea WK. Више мање длакава биљка. Стабљика усправљена, једноставна. Лишће узано, линеарно ланцетасто, два пут перасто исечено на узане, на врху зашиљасте и јако, скоро црепасто, примакнуте кришчице. Листно вретено узано и цело. Цветне главце скупљене у збивен коримб. Омотач дугуљаст са бледо жућкастим листићима. Језичасти цвегови бели и краћи од омотача. Ахене дугуљасто клинасте и на врху пресечене ♀. Расте по ливадама близу Међурова. Цвета од Маја до јесени.

A. crithmifolia WK. Од полеглих длака беличаста биљка. Стабљике усправљене, лиснате, браздовите; једноставне или гранате. Лишће у обиму дугуљасто ланцетасто; по изданцима дугачко, два пут перасто псецкано на зашиљасте, иљоснате и троделне кришчице; по стаблу краће и перасто исечено на линеарно дугуљасте кришке, поређане у сложен коримб. Омотач јајасто дугуљаст са бледим листићима. Језичасти цветићи бледо жути или бели ♀. Расте по необрађеним местима око Ниша: на Винику, Горици, близу Курвин-града и т. д. Цвета од Маја до јесени.

A. lanata Spreng. Длакава биљка. Стабљика усправљена и обично једноставна. Лишће у обиму линеарно-ланцетасто или ређе, дугуљасто-ланцетасто, два пут перасто исечено на линеарне, целе или зупчасте и на врху бацкаве кришке. Листно вретено раширено и у дојњег лишћа испод режњева зупчасто. Цветне главце поређане у сложен коримб. Омотач дугуљаст са листићима по ободу мрким. Језичасти цветови бели и у пола краћи од омотача. ♀. Расте по сушним странама око Ниша и цвета од јуна до августа.

A. tanacetifolia All. Длакава, ређе глатка биљка. Стабљика доста висока, усправљена и једноставна. Лишће по изданцима крупно, у обиму дугуљасто и два пут перасто исечено на троугално дугуљасте, рескасте кришке; по стабљизи: у обиму ланцетасто, два пут перасто исечено као и лишће јалових изданака. Листно вретено широко и зупчато, нарочито по изданцима. Цветне главице поређане у сложен коримб. Омотачеви листићи дугуљасто ланцетастии длакави. Језичасти цветови бели или ружасти и у пола краћи од омотача. Ахене на врху пресечене. ♀

β *distans* Rochel. Лишће по стабљизи прилично једно од другог одмакнуто. *A. distans* WK.

Расте по Сувој Планини. Цвета од јула до јесеп.

A. Serbica Petr. in litt. *Ptarmica Serbica* Nym. *A. Aizoon* Petr. Fl. agrī Nyss. non Griseb. Бела, доста ситна и у гомилице скупљена биљка. Стабљике многобројне, при дну полегле и нешто мало лиснате. Лишће линеарно језичасто, при дну сужено, једноставно и по ободу исечено на зупце, краће од листовог вретена. Цветне главице досте ситне и обично поређане на врху стабљике у ситне коримбе. Језичасто цвеће бело, виђено и има га повише (8—10 цветова), по ободу трозубно и два пут дуже од колута. Цветни омотач полукружан, са длакавим, дугуљастим и по ободу мрким, сушним и оједеним листићима; спољњи листићи зашиљасти, остали затубасти. ♀ Расте по стенама на Сувој Планини, на Вису, и више Градишта. Цвета у мају и јуну.

Anthemis L.

Овде има једна принова и то *A. Triumphetti*, због тога се мења анализа специја, овако:

Анализа специја.

1. Све цвеће жуто *A. tinctoria*.
Цвеће по ободу бело 2.
2. Листне кришке чешљасто поређене; ложка испупчена или полукружна 3.
Листне кришке нису чешљасто поређане, ложка конично здуљена 4.
3. Листне кришке рескасте; дуговечне биљке *A. Triumphetti* All.
Листне кришке целе; годишња биљка *A. Austriaca*.
4. Паље на ложи чекињасте и има их само на врху ложе; зелена биљка *A. Cotula*.
Паље нису чекињасте 5.
5. Бела, длакава биљка; цветне петељке нису задебљале *A. Ruthenica*.
Зелена или сиваста биљка; цветне петељке на врху дебље *A. arvensis*.

A. Triumphetti All. Маљава биљка са доста дугачким стабљикама. Лишће два пут перасто, са кришкама по ободу рескастим и поређаним као зупци у чешља; листовно вретено зупчато. Цветне главице доста круне и утврђене на дугачке петељке. Спољни листићи омотача троугално ланцетасте, унутарњи узани, ланцетасте. Језичасти цветићи бели и од дужине колута, где су цветићи цевасте и жути. Ложка полукружна и обрасла паљама ланцетастим и у бодлу здуљеним. Ахене нешто стиснуте и на четири ћошка, са узаним криоцима, са 5 црта по странама и на врху са оштрим ободом. ♀ Расте на Бањском брду. Цвета Јула и Јуна.

Echinops L.

И овде има једна принова: *E. microscephalus*, који је још 1879 год. нађен између Ђелија и Чагаровца, али је био изгубљен и за то није ушао у Флору околине Нивша.

Анализа специја.

1.	Цвеће беличасто	<i>E. sphaeroscephalus</i> .
	Цвеће плаветникасто	2.
2.	Лишће доста мекано, дојње лпасто, стабљика доста висока	<i>E. Bannaticus</i> .
	Лишће круто; дојње перасто; стабљике сиске	<i>E. microscephalus</i> .

E. microscephalus Sibth. Више мање научљива и длакава биљка, са ситном и скоро од основе гранатом стабљиком. Лишће у густо поређано, крупно, перасто исечено на узане, ланцетасте режњеве, подељене на јако бодљаве кришке; горње поступно ситније. Цветне главице ситне. Чекиње око појединих омотача ситне и малобројне. Омотач плав, на пет ћошкова и сложен од више глатких, затубастих, кобиличастих, трешљавих и слободних листића; дојњи листићи јајасте, горњи ланцетасте. Перјанице до половине срасле. Ц. Расте по пољима између Ђелија и Чагаровца. Цвета Јула и Августа.

Carduus L.

Овде има једна нова специја: *Carduus leiophyllus*. Због те специје мора се изменити анализа специја.

Анализа специја.

1. Цветне главице скупљене у гомилице на врху
грана; лишће крупно, оздо бело . . . *C. Personata*.
Цветне главице усамљене на гранама 2.
2. Цветне петељке скроз бодљаве . . . *C. acanthoides*.
Цветне петељке на врху наге 3.
3. Цветне главице крупне и на ниже оборене
. *C. leiophyllus*.
Цветне главице ситне, усправљене 4.
4. Лишће оздо или с обе стране бело . . . *C. canescens*.
Лишће зелено или оздо беличасто 5.
5. Омотачеви листићи прави *C. arctioides*.
Омотачеви листићи чакљасто искривљени .
. *C. hamulosus*.

C. leiophyllus n. sp. Зелена глатка и само испод цветних главица нешто мало научљива биљка. Стабљике из корена многобројне, усправљене, само при дну мало полегле, ижљебљене, због слазења лишћа бар на врху крилате и бодљаве, а скоро до врха лиснате и нешто мало гранате. Дојње лишће на стабљаци у обиму дугуљасто или дугуљасто ланцетасто, по ободу плитко исечено на кратке, широке режњеве, а ови на три крупна зупца и то: дв бочна обично троугална, а средњи заокружен, а сви завршени кратком бодљивом, које овде онде и ван зубаца има; на врху бодљаво, затубасто или зашиљасто; а при дну нешто мало сужено и слази низ стабљику; с обе стране глатко и готово подједнако зелено. Горње лишће уже, дугуљасто ланцетасто, зашиљасто, бодљаво, такође исечено на широке режњеве или кашто само крупно зупчasto,

при дну сужено и слази доста далеко низ стабљику. Цветна главца крувна, на доле сагнута, усамљена на врху грана, нешто мало бело паучљивих. Омотач округласт и при дну улокнут. Листићи омотача само спољњи нешто мало паучљиви, остали глатки; спољњи и средњи око половине преломљени, испод прелома сушни и без нерва, а над преломом зелени, најпре разведени а после посувраћени, са јаким нервом по среди, који на врху прелази у бодљу; унутарњи листићи, сушни, слабо бодљави и посувраћени. Цвеће црвено и нешто мало мирише. Круница узана, дугачка, са цеви на врху ожагреном и дужом од круничних крижака. Прашнице у круници сакривене. Стубић вјри ван крунице. Ахене мрко сивасте, сјајне, цртасте, на врху са прилично задебљалим ободом, а у средини са испалом, ковичном и петоделом сисницом. Перјаница беличаста, много дужа од ахене. ☉. Нађена између стена близу карауле познате под именом Душман, између Сићева и Градишта Цвета у Мају.

Cirsium L.

И овде има две принове, а те су *C. decussatum* Јанка и *C. Hippolyti* Flor. Pelop. Због њих се мора изменити анализа специја ;

Анализа специја :

1.	Лишће озго бодљикаво	2.
	Лишће није одозго бодљикаво	4.
2.	Лишће слази низ стабљику.	<i>C. lanceolatum</i> .
	Лишће не слази низ стабљику	3.

3. Листићи омотача на врху с обе стране зуп-
 често бодљави *C. decussatum*.
 Листићи омотача цели *C. eriophorum*.
4. Лишће озго ишарано белим нервима, ахене
 округласте или јајасте *C. strictum*.
 Лишће није ишарано белим нервима, ахене
 више мање стиснуте 5.
5. Стабљике ниска, паучљива, бела и јако бод-
 љава *C. Asarna*.
 Стабљике зелене и доста високе 6.
6. Стабљика од слазења лишћа крилата и бодљава . 7.
 Стабљика није крилата ни бодљава *C. arvense*.
7. Листићи омотача завршени дугачком бодљом
 C. Siculum.
 Листићи омотача, скоро шути или завршени
 кратком бацком *C. Hippolyti*.

C. decussatum Јанка. Стабљика доста висока и
 дебела. Лишће озго зелено и обрасло ситним, на више
 усправљеним бодљикама; оздо бело и паучљиво; по ободу
 перасто исечено на двокраке, јако бодљаве кришке; по
 стабљизи лишће у пола обувата стабљику и исечено је
 на уже кришке. Цветне главице врло крупне, окружене
 горњим лишћем, обично краћим од њих и поређане у
 коримб. Цвеће црвено. Омотач јако паучљив, са узаним,
 линеарно шиљастим, јако бодљавим и са стране зупчас-
 тим (бар једним), обично усправљеним или споља разве-
 деним листићима. Ахене стиснуте, са кожастом оплод-
 ницом и белом дугачком перницом, краћом од крунице.

☉. Расте по Сувој планини. Цвета у Августу и Септембру.

Врло слична биљка са *C. eriophorum* L. под којим
 је именом и ушла у Флору околине Ниша.

C. Hippolyti Fl. Pelop. Стабљика висока, усправљена, на врху граната, скроз крилата и бодљава, Лишће озго зелено и од ситних квржица ранаво, оздо паучљиво и бело; на врху завршено жућкастом бодљом, а при основи далеко слази низ стабљнку; по ободу перасто, но раздалеко и плитко исечено на јако бодљаве режњеве. Цветне главце ситне, усамљене или у томилице скупљене и утврђене на кратке петељке. Цвеће црвено. Круничина цев исте дужине са крајком. Листићи омотача по ободу често паучљиви и цели: спољњи и средни јајасто дугуљасте, затубасте, завршени кратком бацком и усправљени; унутарњи на врху сушни и бојени. Ахене стиснуте, са кожастом оплодницом и са дугачком, беличастом перницом, краћом од крунице. ☺
 Расте крај Јелашничког рита. Цвета од јула до јесени.
 Јако личи на *C. Siculum Spreng.* и многи ботанисте сматрају га као варијетет исте биљке.

Centaurea L.

У овом роду има једна нова специја *C. Nissana*, а осим ње има још и ових принова: *C. calcephala C. Austriaca*, *C. spinulosa*, *C. pratensis*, *C. microptilon*
 Због приновљених биљака мора се изменити и анализа специја.

Анализа специја.

1. Жиле на корену репасто задебљале; свеже цвеће бело; ситна биљка *C. Nissana*.
 Жиле на корену нису репасто задебљале; обично доста висока и граната биљка 2.
2. Цвеће жуто , . 3.
 Цвеће није жуто 5.

3. Омотачеви листићи са јаком претастом бодљом *C. solstitialis*.
Омотачеви листићи без претасте бодље 4.
4. Омотачеви листићи са дугачким наставком,
дужим од самог листића *C. chrysolepis*.
Омотачеви листићи са кратким наставком, кра-
ћим од листића *C. Salonitana*.
5. Листићи омотача завршени јаком бодљом 6.
Листићи омотача без бодље или са ситном бод-
љицом 7.
6. Ахене без пернице *C. Calcitrapa*.
Ахене са перницом *C. Iberica*.
7. Све лишће перасто исечено 8.
Бар неко лишће није перасто исечено 10.
8. Цветне главице крупне, округласте; цвеће
црно-црвене боје *C. caloserphala*.
Цветне главице ситне; цвеће бледо-црвено 9.
9. Цветне главице јајасте *C. maculosa*.
Цветне главице дугуљасте *C. australis*.
10. Цвеће плаво или ређе љубичасто црвено 11.
Цвеће ружасто или црвено, ређе бело 13.
11. Годишња или двогодишња биљка, са усправ-
љеном, гранатом стабљиком и плавим цвећем
. , *C. Cyanus*.
Дуговечна биљка, са слабо гранатом стабљи-
ком 12.
12. Ројте на омотачевом листићу два пут дуже
од ширине омотачевог листића *C. axillaris*.
Ројте на омотачевом листићу исте дужине са
ширином омотачевог листића *C. montana*.

13. Омотачеви листићи са видним, неправилно поцепаним наставком 14.
 Омотачеви листићи, бар спољни, исецкани на дуже или краће кришчице или трепље . . . 15.
14. Стабљике полегле *C. amaga*.
 Стабљике усправљене *C. jasea*.
15. Ахене без пернице 16.
 Ахене са перницом 17.
16. Само спољни листићи омотача исецкани на ситне кришчице *C. pratensis*
 Већина омотачевих листића исецкана на кришчице, горњи листићи нешто мало пресамићени *C. microptilon*.
17. Омотачеви листићи исецкани на кончасте кришчице и пресамићени 18.
 Омотачеви листићи исецкани на кратке трепље и усправљени 19.
18. Перница у пола краћа од ахене . . . *C. stenolepis*.
 Перница три пут краћа од ахене . . . *C. Austriaca*.
19. Омотачеви листићи на врху шути . . . *C. Scabiosa*.
 Омотачеви листићи на врху бацкави *C. spinulosa*.

C. Nissana nova spes. Коренове жиле задебљале у дугуљасте, ситне репице, ва што као бројанице испрекидане, утврђене на дршке или без ове и завршене дугачком, кончастом жилом; а често измешане и са обичним жилама. Стабљика једноставна, цртаста и белим руном обрасла. Све лишће цело; дојне дугуљасто-лопатичасто, у дугу руновиту дршку сужено; по стаблу узано, линеарно, без дршке и нешто мало слази низ стабљику, на врху нешто изкривљено и скоро за-

шиљасто и ту обично мрко жуљевито; озго зелено, глатко и сјајно; оздо руновито бело; по ободу усукано; два до три горња листа завршена видним, жућкастим, правим или кривим шиљком. Цветна главица обично једна, цилиндрична и средње величине. Цвеће бело, пошто се осуши мало пожути; по ободу крупније и ту 10—15 на броју; по колуту цевасто и обиљатије Цев од сраслих прашника љубичаста. Тучак гл. а. к., са два мрко црвена и при дну длакава жига. Листићи омотача у средини зелени, по ободу жути и исецкани на ројте, при дну мрке, а на врху беле и дуже од половине листићевог пречника. Младе ахене по странама длакаве, на пупку брадате и завршене перњиком, у пола краћом од ахене. Ц. Расте по жбуњу на Вису; на брдима више Пасјаче и Сићева; а нарочито у већој маси на Поповој глави више Беле Паланке. Цвета у Мају.

У флори околине Ниша описана као *S. parulifera* Koch. *β. ochroleuca* Petr.

S. calocerphala DC. Стабљика висока, усправљена, цртаста, при дну длакаво кунадраста, а на врху мало граната. Лишће дојње два пут перасто исечено на линеарно ланцетасте, зашиљасте и бодљаве кришке и утврђено на кратку дршку; горње обично један пут перасто исечено на линеарно ланцетасте и бацкаве кришке; а све бледо зелено и рапаво. Цветна главица крупна, јајасто округла, са црно црвеним цвећем. Омотачеви листићи јајасто троугални; спољњи са наставком мрко црним, приљубљеним, зашиљеним, бацкавим и исецканим на ситне беле ројте од дужине наставковог

пречника; унутарњи са заокруженим, споља испупченим, нешто на поље забаченим и исецканим наставком. Перница од дужине ахене ζ . Расте по стенама на Вису. Цвета Маја и Јуна.

C. spinulosa Koch. Рапава, бледо зелена биљка са високом и гранатом стабљиком. Лишће круто, зелено, дојње по неко цело, а обично перасто исечено на ланцетасте, раскречене, целе и дугачке кришке; горње ситније и перасто исечено на уже кришке. Цветне главнице осредње, јајасте, усамљене и на дршке утврђене. Листићи омотача јајасто троугални, бледо зелени, по ободу исецкани на црне треље, а на врху завршени усправљеном или нешто разведеном, а обично црном бодљицом. То је готово једини знак, којим се разликује од *C. Scabiosa* L. и за то је многи ботанисте сматрају као одлику ове биљке. ζ . Расте по сушним местима око Ниша. Цвета од јуна до јесени.

C. microptilon GG. Зелена и рапава биљка. Стабљика висока, граната и ђошкаста. Лишће круто, рапаво, зелено; дојње утврђено на дршку, лирасто или плитко перасто исечено; горње без дршке, дугуљасто ланцетасто или дугуљасто линеарно, цело или раздалеко зупчасто. Цветне главнице јајасте, дугуљасте, осредње, усамљене на врху грана и окружене горњим лишћем. Омотачеви листићи са ланцетастим, сушним, мрким, на ниже савијеним наставком, исецканим на кончасте ројте, дуже од ширине наставка. Ахене сивасте, изврнуто јајасте и без пернице ζ . Расте по крај жбуња и по виноградима око Ниша. Цвета од јула до јесени.

C. pratensis Thuil. Разликује се од *C. jacea* L., што су спољњи листићи омотача на врху на треље исецкани.

Многи ботанисте сматрају то као малу разлику и не разликују је од *C. jasea*, или праве од ње варијетет само. Мени се чини да је тај знак постојан и како даје цветној главици други облик, узео сам ову биљку као засебну специју. ♀, Расте крај путова, по жбуњу, по виноградима око Ниша. Цвета од јуна до јесени.

***C. Austriaca* Wild.** Стабљика усправљена, на врху нешто мало граната и до врха лисната. Лишће доста широко, дугуљасто, зашиљасто, зупчато; дојње сужено у дршку; горње на стаблу без дршке и пола обувата стабљику. Цветне главнице осредње, округласто јајасте. Омотачеви листићи дугуљасте, са црнкастим, ланцетастим посувраћеним наставком, исецканим на много кончастих, дугачких кришчица; унутарњи листићи са заокруженим ројтасто-зупчастим наставком. Цвеће црвено и по ободу крупније. Перница три пут краћа од ахене. ♀. Расте на Сувој Планини. Цвета у Августу и Септембру.

Tragopogon L.

Овде има једна принова: *T. Samaritani* и због ње се мења анализа специја.

Анализа специја.

1. Цвеће љубичасто или црвено 2.
Цвеће жуто 3.
2. Ахене са јако испалим, крилатим гредицама;
цвеће доста виђено, љубичасто . . *T. pterodes*.
Ахене са гредицама, нераширеним у криоца;
цвеће ситно, затворено црвено . *T. crocifolius*.
3. Цветне петељке на врху јако задебљале .
. *T. major*.
Цветне петељке мало или нимало задебљале 4.

4. Цвеће бледо жуто, скоро жућкасто; кљун од дужине ахене *T. Samaritani*.
 Цвеће отворено жуто 5.
5. Цвеће дуже од омотача; кљун нешто краћи од ахене *T. Orientalis*.
 Цвеће од дужине омотача или краће; кљун од дужине ахене или дужи *T. pratensis*.

T. Samaritani Held. et Sart. При дну лишћа нешто омало научљива биљка. Корен танак, жиличав и дупке слази у земљу. Стабљике танке, усправљене, обично једноставне, ређе мало гранате. Лишће узано, линеарно, при дну једва раширено. Цветне петељке дугачке и једва нешто мало на врху раширене. Омотач сложен од пет листића. Цвеће бледо жуто и исте дужине са омотачем. Ахене обода цртасто гредичаве и завршене у кљун своје дужине. Кљун под врхом мало задебљао и бодљичав. Перница бело прљава. ☉. Расте по камењарима у Г. Матејевцима. Цвета у Мају и јуну.

***Podospermum* DC.**

Због приновљене специје *P. laciniatum* мора се имати анализа специја:

Анализа специја.

Цвеће скоро два пут дуже од омотача. Стабљике са јаловим изданцима . . . *P. Jacquinianum*.
 Цвеће од дужине омотача; јалових изданака нема *P. laciniatum*.

***P. laciniatum* DC.** Глатка или беличасто длакава биљка. Стабљике усправљене или при дну полегле, а без јалових изданака. Лишће перасто исечено на узане, лине-

арне или линеарно ланцетасте кришке. Цветне главице доста крупне, а цвет готово исте дужине са омотачем или мало што дужи. Ахене глатке, сивасте, ђош-касто цртасте. Перница прљава и исте дужине као и ахена ☉. Расте по сушним странама и крај путова око Ниша. Цвета у јуну и јулу.

Тарахасум L.

Овде има две принове: *T. erythrospermum* и *T. commutatum*. Због њих се мора изменити анализа специја.

Анализа специја.

1. Ахене скоро исте дужине са кљуном; омотачеви спољњи листићи на врху са рошком
 T. corniculatum.
 Ахене краће од кљуна; листићи омотача без
 рошка 2.
2. Ахене црвене; каменарска биљка
 T. erythrospermum.
 Ахене нису црвене 3.
3. Спољњи омотачеви листићи краћи од половине
 унутарњих листића и обично приљубљени .
 T. commutatum.
 Спољњи омотачеви листићи дужи од половине
 унутарњих листића и обично посувраћени .
 T. officinale.

T. erythrospermum Andr. Ситна, обично глатка биљка. Лишће зелено, сјајно, глатко, плитко стругасто или цело, дугуљасто лопатичасто и у дршку сужено. Цветне петељке са једном цветном главицом и обично их мало на истој биљци. Цветне главице доста ситне.

Омотачеви спољни листићи у младости приљубљени, јајасто ланцетаст и краћи од половине омотача. Ахене црвене и три до четири пута краће од црвеног кљуна. ♀. Расте по стенама на Вису, на Сувој планини и изгледа да је биљка за стене залењена. Цвета од априла до јуна.

T. commutatum Jord. Доста крушна биљка. Лишће дугачко и доста широко, дугуљасто лопатичасто, при дну нарочито стругасто, полеглим длакама мало обрасло и у дршку сужено. Цветне петељке са једном цветном главицом и обично је тих петељака више. Цветне главе доста виђене. Омотачеви спољни листићи обично приљубљени, јајасто ланцетаст и краћи од половине унутарњих узаних листића. Ахене сивасте и три до четири пута краће од кљуна. ♀. Расте по Сувој Планини. Цвета од Маја до Августа

Crepis L.

У овом роду има две приновљене специје; *C. praemorsa* и *C. paludosa*. Због њих се међа анализа специја овако:

Анализа специја.

1. Листићи омотачеви са свим глатки . *C. pulchra*.
Листићи омотачеви длакави 2.
2. Стабљика једноставна, без лишћа или са једним до два листа; лишће при дну стабла скупљено у розету *C. praemorsa*.
Стабљика лисната 3.
3. Ахене завршене кљуном 4.
Ахене без кљуна 5.

4. Цветне главице пре цветања суноврате; омотачеви листићи жлездичави *C. foetida*.
 Цветне главице усправљене; омотачеви листићи чекињави *C. setosa*.
5. Омотачеви листићи жлездичави 6.
 Омотачеви листићи без жлездица; унутарњи изнутра длакави *C. biennis*.
6. Лишће као и сва биљка, жлездичаво 7.
 Лишће без жлездица *C. paludosa*.
7. Листићи омотачеви заострљени; лишће обувата стабљику *C. viscidula*.
 Листићи омотачеви затубасти; лишће не обувата стабљику *C. grandiflora*.

C. praemorsa Tausch. Корен кратак и на врху изеден. Лишће скупљено у розету, доста крупно, јајасто дугуљасто, затубасто, при дну нешто сужено, цело или зупчасто и маљаво. Стабљика нага, доста висока и усправљена. Цветне главице доста ситне и на врху стабилке поређане у грозд, при дну обично сложен. Цвеће жуто. Омотачеви листићи прни, затубасти и ситно трепљави: спољњи много краћи и приљубљени Ахене са 10 црта и на врху незнатно сужене. Перјаница бела. 4. Расте по шуми на боку Суве Планине. Цвета у Мају и Јуну.

C. paludosa Moench. Корен жиличав. Стабљика усправљена, граната и лисната. Лишће глатко, дојње дугуљасто, стругасто, зашиљасто и при дну сужено; горње јајасто ланцетасто, при дну срцасто и обувата стабљику. Цветне главице осредње и поређане у коримбе. Цвеће жуто. Омотачеви листићи ланцетастии, на врху

зашиљасти, длакави и жљездичави; спољњи три пут краћи. Ахене незнатно сужене и са 10 црта. Перјаница жућкаста и нешто мало крта. Ц. Расте по подводним местима испод Јелашничког рита. Цвета у јуну и јулу. Нађена још 1879 године, али је у флори околине Ниша случајно изостала.

Hieracium L.

Овде има четири принове; а те су: *H. vulgatum*, *H. bifidum*, *H. preanthoides*, и *H. umbellatum*. Осем ових има у околини Ниша још и више врста овог рода које треба у добром стању брати и дуже проучавати.

Због приновљених специја анализа специја мења се овако :

Анализа специја.

1,	Стабљика при дну са лозицама	2.
	Стабљика при дну без лозица	3.
2.	Стабљика са једном цветном главицом <i>H. Pilosella</i> .	
	Стабљика са више цветних главица <i>H. prealtum</i> .	
3,	Цветне главице ситне; перница са једним редом	
	длака	4.
	Цветне главице осредње; перница са два реда	
	длака	5.
4.	Цвеће скупљено у амбреле; лишће зелено	
	<i>H. cymosum</i> .	
	Цвеће у коримб поређано; лишће белчасто	
	<i>H. echioides</i> .	
5.	Докорено лишће скупљено у розету, траје и	
	у време цветања биљке	6.
	Докорено лишће, већ свенуло у време кад	
	биљка цвета; кашто има над кореном, а близу .	

- основе стабљике, лишћа, више мање скупљеног
у розету 11.
6. Сва биљка обрасла белим руном са перастим
длакама 7.
Биљка није руновита, ни длаке перасте 8.
7. Горње лишће при дну широко . . . *H. margoreum*.
Горње лишће при дну сужено . . . *H. rannosum*.
8. Цветне петељке и омотачеви листићи жлез-
дичави 9.
Цветне петељке и омотач без жлезница . . . 10.
Докорено лишће јајасто, скоро срцасто са зуп-
цима назад управљеним *H. mirorum*.
9. Докорено лишће јајасто-ланцетасто, при дну
сужено, са зупцима напред управљеним .
. *H. vulgatum*.
10. Стабљика обрасла кратким длакама; лишће
скоро глатко; плавкасто зелено . . . *H. bifidum*.
Стабљика и лишће обрасло дугачким длакама
. *H. villosum*.
11. Цвеће споља по зупцима обрасло зглобовитим
длакама; лишће по стаблу срцасто
. *H. prenanthoides*.
Цвеће сасвим глатко 12.
12. Лишће по стаблу јајасто дугуљасто. Цвеће
у гроздовима *H. crinitum*.
Лишће по стаблу јајасто ланцетасто или ланце-
тасто 13.
13. Листићи омотача на све стране разведени .
. *H. umbellatum*.
Листићи омотача усправљени (по сушењу поцрне)
. *H. boreale*.
H. bifidum WK. Доста ситна и нешто мало дла-
кава биљка. Стабљика ситна, са мало грана и нага или

са једним ланцетастим или линеарним листом. Лишће (докорено) при дну стабла скупљено у розету, јајасто или дугуљасто, у дршку сужено, при дну крупно зупчато, озго плавкасто зелено и често црно умрљано, оздо сивасто и длакаво. Цветне главице многобројне и осредње. Цвеће жуто и глатко. Листићи омотача зашиљасте, заједно са петељкама обрасли сивим, само при дну мало црним длакама. Ахене завршене перницом од два реда длака. ♀. Расте по стенама у Јелашници, Сићеву, на Вису, на Сувој Планини. Цвета у јуну и јулу.

Ова је биљка нађена још 1879 године, али је у флори околине Ниша случајно изостала.

H. vulgatum Koch. Зелена, више мање длакава, ређе глатка биљка. Стабљика висока и са мало листова. Докорено лишће дугуљасто, крупно зупчато, са зупцима на пред управљеним, на оба краја сужено и на дршку утврђено; горње скоро без дршке и ситније. Цветне главице осредње, поређане у коримбе и утврђене на петељке, обрасле ситним маљем и црним жљездичавим длакама. Цвеће по ободу глатко. Омотачеви листићи црнкасти, зашиљасте и оним истим маљем и длакама обрасли, као и цветне петељке. Ахене завршене перјаницом од два реда длака ♀. Расте по шумама на Сувој Планини и Селичевици. Цвета од јуна до августа.

H. umbellatum L. Зеленкаста, глатка или маљава биљка. Стабљике круте, једноставне или гранате, лиснате, а без докореног лишћа при дну стабљике, у време кад биљка цвета. Лишће ланцетасто или линеарно, ређе јајасто дугуљасто, цело или зупчато и дојње у крат-

ку дршку сужено. Цветне главице осредње, утврђене на сивасте петељке и поређане у амбреласте коримбе. Цвеће по зупцима глатко. Омотачеви листићи глатки, кашто црнкасти, затубасти; спољни на све стране разведени и врхом на поље савијени. Ахене црно црвене. Расте по виноградима и шумама око Ниша. Цвета јула и августа.

H. prenanthoides Vill. Стабљике високе, лиснате и на врху гранате. Лишће танко, длакаво, доста широко, ланцетасто линеарно, средње дугуљасто ланцетасто или јајасто, над основом срцасто и више мање егедасто, по ободу цело или зупчасто. Цветне главице доста ситне и утврђене на петељке, обрасле ситним маљем и црним жљездичавим длакама. Цвеће споља по зупцима обрасло чланковитим длакама. Омотачеви листићи црнкасти, маљави, а кашто и црнкастим жљездичавим длакама обрасли. Ахене бледе и завршене перницом од два реда длака. **Ц.** Расте по шумама на Сувој Планини. Цвета јула и Августа.

Campanulaceae Juss,

И у овој фамилији има додатака и то у роду *Campanula* и *Specularia*.

Campanula L.

Овде је приновљена једна специја, а то је *Campanula Trachelium*, зато се и анализа специја мора изменити.

Анализа специја.

1.	Зупци између чашиних режњева	2.
	Зубаца између чашиних режњева нема	4.

2. Дојње лишће срцасто *C. Grosseckii*.
 Дојње лишће није срцасто 3.
3. Цвеће скупљено на врху стабла у главице .
 C. lingulata.
 Цвеће поређано у гроздове *C. Sibirica*
4. Цвеће без петељке 5.
 Цвеће утврђено на петељку 6.
5. Цвеће дуж стабла у гомилице скупљено . .
 C. multiflora.
 Цвеће на врху стабла скупљено у главице .
 C. glomerata.
6. Годишња биљка, меког ровашеног листа *C. expansa*.
 Двогодишње или дуговечне биљке 7.
7. Лишће по стаблу ланцетасто и цело; дојње округласто *C. rotundifolia*.
 Лишће по стаблу више мање зупчасто 8.
8. Лишће оздо сиво; стабљика обла, *C. Venoniensis*.
 Лишће скроз зелено, стабљике њошкасте 9.
9. Корен пузи 10.
 Корен не пузи 11.
10. Глатка биљка *C. persicifolia*.
 Острикава биљка *C. garunculoides*.
11. Лишће по стаблу широко и јако острикаво;
 дуговечна биљка *C. Trachelium*.
 Лишће по стаблу линеарно ланцетасто, доста узано и маљаво 12.
12. Стабљика граната, са разведеним гранама; корен није дебео *C. patula*.
 Стабљика слабо граната, корен дебео *C. garunculus*.

C. Trachelium L. Стабљика ћошкаста, једноставна или граната. Лишће острикаво и длакаво; дојње троугално, срцасто, крупно и два пут зупчасто; горње дугуљасто, ланцетасто и заострљено. Цвеће утврђено на петељке и две до три у пазуху лишћа, а у скупу представљају гроздове. Чашине кришке усправљене, ланцетасте и од чашине округласте цеви два пут дуже. Круница звонаста и три пут дужа од чашиних крижака, а до трећине исецкана на трепљаве режњеве. Чаура суноврата и при дну се отвара. Ц. Расте по брдским шумама око Ниша. Цвета маја и јуна.

Specularia Heist.

Овде има две принове *Sp. falcata* и *s. hybrida*. Због тих принова мора се и анализа саставити.

Анализа специја.

1. Круница дужа од чаше или њој равна *S. Speculum*.
Круница краћа од чаше 2.
2. Цвеће у пазуху лишћа; чашине кришке од дужине чашине цеви и често српасте. *S. falcata*
Цвеће на врху грана; чашине кришке краће од чашине цеви и обично усправљене. *S. hybrida*.

S. falcata A. DC. Годишња, обично маљава и често од основе граната или једноставна биљка. Стабљика усправљена. Дојње лишће изврнуто јајасто и скоро са дршком, горње у пола обухвата стабљику. Цвеће без петељке и обично по два у пазуху лишћа. Чашине кришке ланцетасто линеарне, заострљене, обично српасто

искривљене и скоро исте дужине са чашином цеви. Круница скоро три пут краћа од чаше. ☺ Нађена још 1879 год. по камењарима око Ниша, а случајно је остала у флори околине Ниша. Цвета априла и маја.

S. hybrida L. Годишња, обично маљава биљка. Стабљика обично само једна, на врху граната. Лишће без дршке, брецаво или ровашено; дојње изврнуто јасто, остало дугуљасто. Чашине кришке дугуљасте, зашиљасте, праве и три до четири пута краће од чашине цеви. Чаша ситна и два пут краћа од чашиних крижака. ☺ Расте покрај путова, по камењарима и по усевињама. Цвета априла и маја. И она је нађена још 1879 године близу Хума.

Edrajanthus A. DC.

Овде треба учинити исправку у *E. serbicus* Petr. fl. agr. Nyss. који између чашиних зубаца има још и ситне израштаје и тако анализа треба да буде овака.

Анализа специја.

Чашине кришке ланцетасте, дуже од чашине цеви, или јој бар равне и имају ситне израштаје између себе *E. Kitaibelii*.

Чашине кришке кратке, широке, и много краће од чашине цеви, са кратким израштајима између себе, тако да чаша изгледа скоро десетозубна *E. serbicus*.

Описи *E. serbicus* Petr. биљке и анализа чињени су у 1879 год. на старим, осушеним струковима, где се горе поменути знак са свим био изгубио, док је на свежим струковима врло видан.

Pyrolaceae Lindl.

Цвеће хермафродитно и правилно. Чаша трајна и слободна. Круница сложена од слобоних листића. Прашници слободни, на броју пет или десет, са спољним прашницама, које се отварају порама. Плодник слободан, подељен на пет окаца са много заметака, утврђених за централне плаценте. Потплодног колута нема. Стубић шупаљ, са главичастим или дељеним жигом. Плод чаура са 5 окаца и много ситних семака. Ситне, дуговечне биљке, са лишћем скупљеним у розету, при дну наге стабљике.

Pyrola L.

Карактери су исти као фамилије.

Анализа специја.

1. Само један доста крупан цвет на стабљници
 P. uniflora.
 Више ситнијих цветова, поређаних у грозд 2.
2. Стубић искривљен; чашине кришке ланцетасте
 , *P. rotundifolia*.
 Стубић прав; чашине кришке троугалне *P. media*.

P. uniflora L. Ризом танак и далеко пузи. Стабљика при дну мало полегла. Лишће наспрамно или пршљенасто, меко, рескасто, заокружено и скоро лопатицасто и на дршку насађено. Цвет на ниже оборен и само један на врху стабљике. Чашине кришке затубасте и ситно ројтасте, а много краће од крунице. Круница бела, са јајасто заокруженим и разведеним лискама. Стубић без прстена на врху и подељен на пет усправљених жигова. Прашници при дну искривљени, а на врху шиљасте. Чаура усправљена и по ободу капака

глатка. Ц. Расте по шумама испод Суве Планине. Цвета јуна и јула.

P. media Sw. Ризом пузи. Стабљика усправљена. Лишће округло или јајасто, ровашено и исте дужине као и његова дршка или дуже. Цвеће поређано у доста дугачке гроздове. Чашине кришке троугалне, зашиљасте и у пола краће од беле крунице. Круничине лиске изврнуто јајасте или дугуљасте и разведене. Прашници подједнако сведени и врховима примакнути. Стубић прав и у самом дну нешто мало накривљен, а на врху задебљао и ту прстеном окружен. Чаура усправљена. Ц. Расте по шуми на Сувој Планини. Цвета у јуну и јулу.

P. rotundifolia L. Ризом јако пузи и пушта јалове изданке. Стабљика усправљена. Лишће бубрежасто округласто или јајасто, једва нешто зупчато, са слабо видним зупцима. Цвеће поређано у рехав грозд. Чашине кришке ланцетасте и јако зашиљасте, а у пола краће од крунице. Круница бела или ружаста и мирисне; круничине лиске разведене, са изврнуто јајастим лискама. Прашници искривљени и на ниже оборени. Стубић дужи од крунице, искривљен и задебљао на врху, а завршен прстеном, на ком су жигови срасли и усправљени. Чаура пресамићена. Ц. Расте на Сувој Планини. Цвета јуна и јула.

Све ове врсте рода *Rhagoia* послао ми је г. Пеливановић. Њих треба по нова потражити и испитати.

III. КЛАСА *Corolliflorae* DC.

Аросунеае R. Br.

У овој фамилији има принове у роду

Vinca L.

Та је принова *V. мајор*. Због те специје мења се и анализа специја овако:

Анализа специја.

1. Чашине кришке по ободу глатке . . . *V. minor*,
Чашине кришке по ободу трељаве 2.
2. Лишће при дну раширено и скоро срцасто и
крупно *V. мајор*.
Лишће на оба краја сужено и доста ситно
. *V. herbacea*.

V. мајор L. Јалове стабљике дугачке, глатке или маљаве, полетле али не пуштају жиле; цветне стабљике кратке и усправљене. Лишће крупно, јајасто, на врху сужено али затубасто; при дну заокружено или скоро срцасто и утврђено на кратку дршку; глатко, само по ободу трељаво. Цвеће у пазуху горњег лишћа утврђено на петељку, краћу од листа. Чашине кришке линеарно ланцетасте, трељаве и готово од величине круничине цеви. Круница крупна, љубичаста, са клинастим и косо пресеченим режњевима. Ц. Расте по жбуњу испод Горице. Цвета у Марту и априлу.

Gentianeae Juss.

Овде има принове у роду *Gentiana* и то *G. utriculosa* L. *G. angulosa* M. B.

Gentiana L.

Због придодатих специја мора се анализа специја изменити.

Анализа специја.

1. Цвеће жуто. Крупна биљка *G. lutea.*
Цвеће није жуто 2.
2. Круничине лиске по ободу трепљаве . *G. ciliata.*
Круничине лиске по ободу целе 3.
3. Круница у грлу длакава 4.
Круница у грлу нага 5.
4. Лишће по стаблу јајасто или јајасто ланцетасто
. *G. Germanica.*
Лишће по стаблу ланцетасто . . . *G. amarella.*
5. Цвеће у пазуху лишћа 6.
Цвеће на врху грана 7.
6. Круница подељена на четири кришке . *G. Cruciata*
Круница са пет кришака *G. asclepiadea.*
7. Дуговечна биљка са више једоставних стабљика
. 8.
Једногодишња биљка са једном, обично гра-
натом стабљиком *G. utriculosa.*
8. Чаша њошката, слабо надувена *G. verna*
Чаша надувена и по њошковима крилата .
. *G. angulosa.*

G. utriculosa L. Стабљика усправљена, лисната и обично од основе, граната ређе једноставна. Лишће јајасто или изврнуто јајасто, затубасто; дојње скупљено у розету. Цвеће усамљено на врху грана и љубичасто. Чаша надувена, јајаста, крилата и подељена на пет кратких

зубаца Круница у грлу нага и подељена на пет јајастих затубастих и зупчастих режњева. ☉. Расте по Сувој Планини. Цвета у августу.

G. angulosa MB. Врло слична са *G. verna*. Од ње се разликује, што је крупнија, што је лишће у опште уже, што је цвеће крупније, а нарочито што је чаша по ћошковима крилата и у опште надувена. Цвета лети и зато су је неки и назвали *G. aestiva* Roem et. Schult. Многи ботанисте сматрају је као варијетет под именом *G. verna* β . *alata* Griseb. — Расте на Сувој планини. Цвета у лето и у јесен.

Borragineae Juss.

У овој фамилији има принове у роду *Onosma*, *Nonnea*, *Myosotis*.

Nonnea Med.

У овом роду нађене су две нове специје и то *Nonnea pallens* Petr. in litter. и *N. commutata* n. sp. Због њих се мора изменити и анализа специја.

Анализа специја.

1. Цвеће мрко црвено; дуговечна биљка . *N. pulla*.
Цвеће жуто или жућкасто 2.
2. Круница жута, доста крупна, чаша једва до половине исечена на кришке *N. commutata*.
Круница бледо жута, скоро беличаста и ситна, чаша испод половине исечена на кришке
. , *N. pallens*.
N. pallens Petr. in litter. Длакава, чекињава, на врху жлездичава и једногодишња биљка. Стабљике при

дну полегле, а затим усправљене и гранате. Дојње лишће дугуљасто, зашиљасто и у дршку сужено; горње без дршке; све лишће обрасло маљем и рехавим чекињама, а на врху стабла и жљездицама. Чаша дубоко, до испод половине, исечена на пет крижака, дужих од чашине цеви и у зрелости јако израшћује и надује се. Круница ситна, цеваста, бледо жућкаста, подељена на пет кратких затубастих зубаца, а у цеви има пет љуспица, обраслих кратким длакама. Прашници у круници сакривени. Ахене у зрелости мрке или црне, рапаве, мрежасте, а и мало длакаве; по преко јајасте или скоро округласте; при дну са доста дебелим и набраним колутом, а с бока са широким истањеним кљуном. ☉. Расте по жбуњу и житу на Горици и близу Малошишта. Цвета у Априлу.

N. commutata n. sp. Длакава, чекињава, и на врху стабла и жлездичава биљка. Стабљике обично многобројне, са свим или само при дну полегле. Дојње лишће дугуљасто, зашиљасто и сужено у дршку; средње и горње при основи раширено и без дршке; а све обрасло маљем и рехавим чекињама, које су на горњој страни лишћа утврђене на звездасте квржице. Чаша исечена на пет троугалних крижака, које не достижу половину чаше и по томе су краће од чашине цеви; чаша се у зрелости прилично надује. Круница доста крупна, жута, дужа од чаше, на врху прилично раширена и подељена на пет кратких, широких и затубастих зубаца; у цеви има 5 љуспица, обраслих дугачким чекињама. Прашници у цеви сакривени и утврђени испод љуспица. Ахене скоро округласте, рапаве, мрежасте, при дну са доста дебелим, набраним колутом (чијом су осномом за ложу утврђене); а са стране са широким истањеним кљуном. ☉ Расте

по жбуњу, виноградима и житу на Горици, у Матејевцима и близу цигљана нишких срам Медошевца. Цвета у Априлу.

Врло сродна са *N. pallens*. Од ње се разликује, много кружнијом круницом, која је код *N. commutata* око 10 милиметара дугачка и на врху око 5 м.м. широка; док је у *N. pallens* круница 5—7 м.м. дугачка, свуд скоро исте ширине и то од 2—3 м.м. 2, дужим љуспицама у кружничној цеви и 3. краћим чашиним зупцима, који за мало прелазе трећину чашине дужине, док у *N. pallens* прелазе испод половине чаше и изгледају јако здужени и ланцетасти.

У Флори околине Ниша описана је као *N. lutea*.

Onosma L.

Овде има једна принова: *O. arenarium* WK. Због ње се мења анализа специја овако:

Анализа специја.

1.	Круница два пут дужа од чаше	2.
	Круница за четвртину дужа од чаше <i>O. echioides</i> .	
2.	Чекиње утврђене на глатким квржицама	<i>O. arenarium</i> .
	Чекиње утврђене на квржицама, које су обра-	
	сле звездастим длакама	<i>O. stellulatum</i> .

O. arenarium WK. Сматра се од многих ботаниста као одлика од *O. echioides*. Од ње се у главном разликује, што је круница два пут дужа од чаше, што прашнице вире из крунице, што су по ободу равне и што су дуже од својих конаца; најзад и што је жиг цео. ♀. Расте по песковитим местима и камењарима око Ниша. Цвета у Мају.

Myosotis L.

Овде има две принове *M. strigulosa* M. et. K. *M. alpestris* Schm. Због њих се мора изменити и анализа специја.

Анализа специја.

1. Чаша глатка или обрасла полеглим длакама; барске биљке 2.
Чаша при дну обрасла разведеним и често чакластим длакама 4.
2. Стабљика обла, годишња биљка . . . *M. sicula*.
Стабљика ђошката. дуговечне биљке . . . 3.
3. Стабљика глатка или слабо длакава и при дну црвенкаста, а не пузи *M. strigulosa*.
Стабљика длакава и често при дну пузи: доста крупна биљка *M. palustris*.
4. Цветни гроздови при дну лиснати 5.
Цветни гроздови наги 6.
5. Петелке краће од чаше и праве . . . *M. stricta*.
Петелке дуже од чаше и у зрелости на ниже оборене *M. sparsiflora*.
6. Чаша у зрелости отворена 7.
Чаша у зрелости затворена 8.
7. Годишња биљка, ситног цвета *M. stricta*.
Дуговечна биљка, крупног цвета . . . *M. alpestris*.
8. Цвеће крупно, петелке чашине дужвне . . .
. *M. sylvatica*.
Цвеће ситно; петелке два пут дуже од чаше
. *M. intermedia*.

M. strigulosa M. et. K. Дуговечна барска биљка са ђошкастим, задуљеним, бар при дну полеглим, глатким и црвенкастим, ређе длакавим стабљикама, које никад не

цузе. Лишће дугуљасто ланцетасто. Цветни гроздови здуљени и рехави. Чаша обрасла приљубљеним длакама и у зрелости отворена. Круница плава са раширеним ободом. Плодоносна петељка хоризонтално разведена. Ц. Расте по барама око Нпша. Цвета од Маја до јесени.

M. alpestris Schm. Дуговечна, ситна и приљубљеним длакама обрасла биљка. Лишће дугуљасто ланцетасто, дојње сужено у дршку. Цвеће виђено, са плавом, раширеном круницом. Чаша обрасла длакама, често на врху чакљастим и у зрелости отворена. Плодоносни гроздови кратки и доста рехави; дојње плодноне петељке дуже од чаше и усправљене Ц. Расте на Големом врху на Сувој Планини Цвета у мају и јуну.

Solanaceae Juss.

И овде има принове у роду *Nyosciamus*.

Nyosciamus L.

Принова је *N. pallidus* W. K.

Анализа специја.

Круница са љубчастим цртама и са цевн изнутра љубчастом *N. niger*

Круница једнобојна, жућкаста . . . *N. pallidus*.

N. pallidus WK. Лепљивим длакама обрасла биљка. Стабљика усправљена, једноставна или граната. Лишће меко, длакаво; горње дугуљасто ланцетасто и крупно зупчато. Цвеће поређано у класове. Круница бледо жута. Расте по житу близу Малошишта.

Sorophulariaceae Lindl.

У овој фамилији има додатака у роду *Linaria*, *Veronica* и *Melampyrum*.

Linaria L.

Овде има нова специја и то *L. Nissana*. Због ње се мора изменити и анализа специја.

Анализа специја.

1.	Длакаве или маљаве биљке	2.
	Глатке биљке	5.
2.	Стабљике полегле, лишће широко, јајасто или копчасто	3.
	Стабљике усправљене	4.
3.	Средње лишће округласто	<i>L. spuria.</i>
	Средње лишће копчасто	<i>L. Elatine.</i>
4.	Годишња биљка цвећа беличастог	<i>L. minor.</i>
	Дуговечна биљка цвета жутог	<i>L. vulgaris.</i>
5.	Лишће на изданцима пршљенасто; цвеће једнобојно, бледо жуто	<i>L. Nissana.</i>
	Лишће расуто (не пршљенасто)	6.
6.	Семке спљоштене и крилате; стабљика штркљаста и на врху мало граната; лишће доста узано	<i>L. Italica.</i>
	Семке ћошкасте, лишће доста широко	7.
7.	Круница крупна, од палца дужине, лишће јајасто-ланцетасто	<i>L. Pansici.</i>
	Круница ситна, око 4 линије дугачка; лишће ланцетасто	<i>L. genistifolia.</i>

L. Nissana n. sp. Глатка, нешто сивасата биљка. Стабљике на врху нешто мало гранате, ређе једноставне и обично их више из једног истог корена, ретко само једна, а свакад са изданцима при дну, који честе носе и цвеће. Лишће на изданцима и при дну стабла пршље-

насто, четворно; при дну изданака кратко, дугуљасто, а у средњим расцветаних изданака дуже и линеарно, а све на врху нешто мало сужено и скоро зашиљасто. По стаблу лишће расуто, дуже него на изданцима, линеарно дугуљасто, при дну нешто сужено, на врху такође сужено и мало зашиљасто; горње сасвим узано и линеарно. Цвеће на врху; грана и стабла поређано у класолике, збивене, кашто испрекидане, најзад рехаве и дугачке гроздове, а утврђено на петељке, краће од узаних приперака. Чаша глатка са линеарно ланцетастим, скоро зашиљастим кришкама, од половине дужине крунчине цеви. Круница бледо жута, свуд исте боје и по непцу длакава; мамуза на ниже управљена, права или на врху мало накрива, скоро зашиљаста и исте дужине са круницом. Чаура округласта или дугуљаста, 4 до 5 м. м. дугачка и дужа од чаше. Семке ђошкасте и рапаве. ☉ Расте по камењарима и сушним странама око Ниша. Цвета од Априла до Јула.

α. genuina Лишће прилично широко.

β. stenophylla лишће врло узано. (*L. stenophylla* Petr. in litter).

Блиска са *L. concolor* Gris. разликује се тим што је двогодишња, сиваста; што су гроздови сложени од много, обично збивених цветова; што су цветне петељке краће од приперака; што је мамуза исте дужине са круницом и што је лишће на изданцима свакад различно од лишћа на стаблу. Од *L. rubioides* Panc. et Vis. разликује се ужим лишћем, изданцима при дну стабла и што је двогодишња, а не дуговечна као *L. rubioides* Panc. & Vis.

L. Rancici Јанка. Глатка, сиваста и обично граната, ређе једпоставна. Лишће засебно, јајасто, дугуљасто или ланцетасто, зашиљасто и готово, бар горње, обувата стаблику. Цвеће поређано у доста рехаве гроздове. Приперци дугуљasti или јајасто ланцетasti, зашиљasti и дужи од цветне петељке. Ове круте, усправљене, и мало дуже од чаше. Чашине кришке широко ланцетасте, зашиљасте и готово исте дужине као и круничина цев. Круница крунна, жута, по венцу длакава, са правом мамузом, краћом од крунице. Чаура јајасто округласта и краћа од чаше. ζ . Расте по камењарима око Ниша и на Сувој Планини. *L. Macedonica* Ranc, fl. princ. serb. Petr. fl. agr. Nyss. non Gris. Цвета у јуну и јулу, а кашто и до јесени.

Veronica L.

Овде има две принове; *V. multifida* L. *V. bellidoides*. Због њих се мења и анализа специја овако:

Анализа специја.

1. Цвеће у пазуху лишћа усамљено; лишће свуд подједнако 2.
Цвеће у гроздовима; потцветно лишће смањено 5.
2. Лишће подељено на три до пет делова
V. hederifolia.
Лишће само ровашено 3.
3. Чаура од јако испалих перва мрежаста и на врху са разведеним деловима *V. Vuxbaumii*.
Чаура без нерва (жилица) 4.
4. Чаура обрасла кудравим длакама и на врху са стиснутим режњевима *V. ораса*.

- Чаура обрасла разведеним длакама и на врху
са надувеним режњевима *V. agrestis*.
5. Годишње биљке 6.
Дуговечне биљке 10.
6. Семке спљоштене 7.
Семке с једне стране испупчене, а с друге
уложнуте 9.
7. Цветне петељке приметно дужије од чаше;
скоро све лишће цело *V. acinifolia*.
Цветне петељке краће од чаше или мало дужије;
дојње лишће исечено или зупчасто 8.
8. Дојње лишће ровашено *V. arvensis*.
Дојње лишће исечено на 5 до 7 крижака *V. vernae*.
9. Средње лишће зупчасто *V. praecox*.
Средње лишће исечено на 5 до 7 режњева
. *V. triphyllus*.
10. Цветни гроздови на врху стабла 10 bis.
Цветни гроздови у пазуху лишћа 15
10. bis. Чаураврло плитко усечена; цветни грозд
руновит *V. bellidioides*.
Чаура дубоко усечена 11.
11. Круничина цев врло кратка; круница беличаста
. *V. serpyllifolia*.
Круничина цев доста дугачка 12.
12. Лишће рескасто *V. longifolia*.
Лишће ровашено 13.
13. Лишће глатко, кожасто *V. crassifolia*.
Лишће маљаво 14.
14. Круничине кришке линеарне и заострљене
. *V. orchidea*.

- Круничине кришке дугуљасте V. *spicata*.
15. Стабљика са 2 уздужне длакаве црте V. *Chamaedrys*.
Стабљике без уздужних црта 16.
16. Чаша исечена на 5 крижака 17.
Чаша исечена на 4 кришке 20.
17. Стабљике са свим полегле V. *prostrata*.
Стабљике усправљене или при дну полегле . 18.
18. Лишће на кришке исцкано 19.
Лишће ровашено или плиће или дубље усечено
V. *latifolia*.
19. Чаура при дну клинаста V. *multifida*.
Чаура при дну заокружена . . . V. *Austriaca*.
20. Лишће глатко, барске биљке 21.
Лишће длакаво, биљке сувих места 23.
21. Лишће утврђено на дршку . . . V. *Beccabunga*.
Лишће без дршке 22.
22. Лишће широко V. *Anagallis*.
Лишће узано V. *scutellata*.
23. Лишће утврђено на дршку 24.
Лишће без дршке V. *urticifolia*.
24. Зелена биљка са округлом чауром . V. *montana*.
Беличаста биљка са ђошкастом чауром V. *officinalis*.

V. multifida L. Маљава биљка са више, при дну стврднутих стабљика. Лишће перасто исечено ни линеарне, целе или зупчасте кришке и без дршке. Цвеће поређано у гроздове, у пазуху горњег лишћа и утврђено на усправљене петелчице једва дуже од чаше. Чаша исечена на пет врло неједнаких крижака. Круница

крушна, плава или ружаста. Чаура изврнуто троугална, при дну клинаста, длакава. Ц. Расте по сушним странама око Ниша. Цвета у Мају и јуну.

V. bellidioides L. Длакава и жљездичава биљка са ситним, при дну полеглим стабљикама, које и жиле пуштају. Лишће дугуљасто или изврнуто јајасто, затубасто, на врху ровашено, при дну стабљике збивено и круније, а по стабљивици размакнуто и ту четири до пет на броју. Цвеће поређано у кратке, збивене гроздове, утврђене на врху стабљике на дугу жљездичаву петељку. Чашине кришке дугуљасте, затубасте и жљездичаве. Круница плава, дужа од чаше. Ц. Расте по Сувој Планини. Цвета у јулу и августу.

Ову биљку треба потражити и боље испитати.

Melampyrum L.

Овде има принове у *M. pratense*. Због тога се и међа анализа специја.

Анализа специја.

1. Цвеће збивено у четвртаст клас . *M. cristatum*.
Цвеће није поређано у четвртасте класове 2.
2. Цвеће окренуто на једну страну жуто или жућкасто 3.
Цвеће поређано на све стране, жуто или црвено 4.
3. Чаша краћа од крунице, цвеће јако разведено *M. pratense*.
Чаша скоро исте дужине као и круница, цвеће усправљено *M. sylvaticum*.

4. Цвеће жуто; приперци без црних тачака .
 M. barbatum
 Цвеће црвено; приперци при дну са два реда
 тачака *M. arvense.*

M. pratense L. Глатка биљка. Стабљика са разведеним гранама. Лишће ланцетасто, при дну заокружено и утврђено на кратку дршку. Цвеће усамљено у пазуху лишћа, на једну страну наведено и у скупу представља рехав грозд. Горњи приперци при дну са мало шиљастих зубаца, дојњи равни лишћу. Чашини зунци линеарно шиљасте, дужи од цеви и достижу четвртину крунице. Ова жута. Чаура ланцетаста и дужа од чаше. ☉. Расте по жбуњу и шумама око Ниша. Цвета у Мају,

Orobancheae Juss.

У овој фамилији има неколико додатака и то како у роду *Phelipaea* тако и у роду *Orobanche*.

Phelipaea Tourn.

Овде има једна принова и та је *Ph. Muteli*. Због ње се мења и анализа специја овако.

Анализа специја.

1. Стабљика доста крупна и једноставна; цвеће 2 до 2.5 сантиметра дугачко *Ph. rugirurea* Jacq. (sub. *Orobanche*); *Ph. coerulea* Meyer. Стабљика ситна и једноставна или доста развијена и тад граната; цвеће од 1 до 2 сантиметра дугачко 2.

2. Цвеће од 2 см. дужине и поређано у збивене класове; крунични режњевеи обично заокружени; чашини зупци зашиљасте . . Ph. Muteli.
Цвеће од 1 до 1.5 см. дужине 3.
3. Стабљика обично граната; цвеће многобројно и поређано у рехаве класове; крунични режњевеи заокружени; чашини зупци зашиљасте Ph. ramosa.
Стабљика обично једноставна; цветни власови кратки, збивенији и сложени од мало цветова; крунични режњевеи зашиљасте; чашини зупци шпљати P. pana.

Ph. Muteli Reut. Стабљика жљездичаво длакава глатка и увек граната. Цвеће доста крупно и поређано у збивене класове. Средњи приперак ланцетаст, жљездичаво длакав и од дужине чаше. Чашини зупци јајасто ланцетасте и зашиљасте. Круница бледо љубичаста жљездичава, цеста, при дну сужена и искривљена, а по том скоро права; крунични режњевеи заокружени, скоро цели и трењави; бочни режњевеи дојње усне растављени јако испалом длакавом бором. Прашници глатки или слабо што мањави, а утврђени испод суженог дела крунице; прашнице на врху више мање длакаве. Стубић гладак са жућкастим жигом. ☉ Расте на корењу *Senecio vernalis*, *Sonchus oleraceus*, *Medicago falcata*, *Vicia peregrina*, *Xanthium spinosum* и то у Јелашници, Спљеву, Студени. Цвета маја и јуна.

Ph. pana Noë. Разликује се од предње биљке поглавито тиме што је од ње ситнија и готово увек јед-

ноставна; што је цвеће ситније, што је цветни клас
братак и састављен од мало цветова, обично гушће зби-
венјих, што су прашнице наге, што су крунични ре-
жњеве зашиљени, и што су чашини зупци као шило ис-
тањени. ☉ Расте на корену *Capsela bursa pastoris*
и једногодишњим умбелиферима и легуминозама, а и на
другим биљкама. Има је у Јелашници, Сићеву, близу
Чукленика. Цвета Маја.

Orobanche L.

Овде има четири принове и једна нова специја.
Принове су *O. pallidiflora* Wim. Grab. *O. Attica* Reut.
O. minor Sm. *O. Esulae* Panc. Нова је специја *O. Ser-
bica* Beck. et Petr.

Анализа специја.

1.	Жиг жут или жућкаст	2.
	Жиг црвен или љубичасти	6.
2.	Прашници утврђени при дну, или мало више
дна крунице . . . <i>O. gracilis</i> (<i>O. cruenta</i> Bert.)	
	Прашници утврђени бар у дојњој трећини
круничине цеви	3.
3.	Прашници скроз длакави; круница подјед-
нако ружаста; стабљика крупна . . . <i>O. major</i> L.	
	Прашници до половине длакави; круница
није ружаста; стабљика доста ситна	4.
4.	Круница доста ситна, до 18 милиметара ду-
гачка и обично јако од стабљике одвојена	
	<i>O. Esulae</i> Panc.	
	Круница доста крупна, од 18-25 милим. дужине.	5.

5. Круница мрко љубичаста, при дну кашто жућкаста; жиг жут као восак *O. lutea* Wammbg. *O. rubens* Walr).
Круница мрко жута, при дну беличаста *O. Serbica* Beck et Petr.
6. Прашници утврђени при дну крунице . . . 7.
Прашници утврђени око трећине или половине круничине цеви 9.
- 7 Чашине лиске обично спред срасле; круница мрко љубичаста, са отворенијим жљездичавим длакама (*O. galii* Duby) *O. caryophyllacea* Sm. var. *Nissana* Beck in litt.
- Чашине лиске слободне: круница бела или бледо љубичаста, са црвеним или љубичастим цртама 8.
8. Чашине лиске широке, јајасте, напрасно сужене; режњеве дојње усне скоро подједнаки *O. pallidiflora* Wimm. et Grab.
Чашине лиске ланцетасте, шиљасте; средњи режањ дојње усне већи од осталих *O. alba* Steph. (*O. epithimum* D).
9. Круница бледо љубичаста, прилично права само на средини леђа нешто савијена *O. Attica* Reut.
Круница бела, са љубичастим цртама или жућкаста, постушно у лук искривљена *O. minor* Sutt.

O. pallidiflora Wimm. et Grab. Стабљика доста висока и бледо љубичаста. Цвеће бледо са љубичастим цртама, од 18—25 милиметара дужине и поређано у рехаве класове. Чашине лиске широко јајасте, целе, многонервне, на врху шиљасте и од дужине круничине

цеви. Круница звонаста, по леђима прилично права, на врху напред нешто искривљена; споља, а по горњој усни и изнутра, обрасла жљездичавим длакама, утврђеним на жућкасте квржице; усне неједнаке, зупчасте; горња подељена на два разведена режња; дојња са три скоро једнака режња. Прашници утврђени близу основе круничине и при дну длакави. Стубић на врху жљездичав са љубичастим жљгом. Ц. Расте на корену *Carduus acanthoides* крај пиротског друма, између Кутинске реке и Вање. Цвета у мају и јуну.

О. Attica Reut. in *De. prodr. O. evonymi* Petr. in *litter.* Стабљика доста ситна, бледо љубичаста и рехаво обрасла дугуљасто ланцетастим, разведеним љускама. Цвеће бледо љубичасто, доста ситно и поређано у зби-вен клас. Чашине лиске ланцетасте, малонервне, скоро од дужине крунице, подељене па две неједнаке, трепљаве и на врху скоро кончасте кришке. Круница цеста, прилично права, само на леђима мало у лук искривљена и нешто мало разведена; круничине усне по ободу зупчасте; горња усна дводела, дојња са три заокружена, скоро једнака режња. Прашници утврђени око дојње трећине круничине цеви и при дну длакави. Стубић близу врха рехаво длакав или гладак. Жљг подељен на два дела и љубичаст. Ц. Расте на корену курковине (*Evonymus Eugoraeus*) близу Душман-карауле. Цвета Маја и јуна.

Ову сам биљку нашао 1884 године између 2 стене близу карауле „Душмана“ и послао сам је г. Беку (*Dr. Beck*) у Беч под именом *O. Evonymi* n. sp. но г. Бек ми је одговорио да ће пре бити *P. Attica* Reut. описана у Декандоловом продрому.

И ако овај специјалиста у овом роду биљака држи, да је моја биљка иста она, што је нађена у околини Атине, опет ју треба по нова потражити и још боље свежу проучити.

Од *O. Attica* Reut. разликује се, што су кришке чашиних лисака у српске биљке врло неједнаке, а у опису атинске стоји да су скоро једнаке; што је круница у српске на леђима искривљена, а у атинске искривљена је при дну; што су режњеви дојње круничне усне у наше биљке заокружени, а у грчке јајасте.

Све то казује да се ова биљка мора још боље проучити и врло је вероватно, да ће бити различна од атинске.

O. Attica Reut. сматрана је од г. Boissier-а (*Flora Orientalis* Vol. IV.) као истоветна са *O. amethystea* Thuil а ова се од наше одликује, што има чашине кришке са више нерава и поглавито што је круница при дну напрасно коленасто савијена, што у српској биљци не постоји. Нисам никад видио ни свежу ни осушену *O. Attica* Reut. из Грчке, те не знам да ли је у ње круница при дну коленасто напред савијена; ако је то, онда је наша поуздано нова специја и треба да остане као *O. evonymi*.

O. minor Sutton. Стабљика доста ситна, беличаста или жућкаста. Цвеће доста ситно, беличasto или жућкасто и обично у доста рехавим класовима. Чашине лиске многонервне, при дну јајасте, а по том шиљасте и једноставне, или подељене на две шиљате кришке, а од

дужине круничине цеви. Круница цеваста, поступно у лук искривљена; круничине усне тупо зупчасте и подељене на заокружене режњеве; горња на два, дојња на три, скоро једнака режња. Прашници утврђени око трећине круничине цеви и при дну рехаво длакави. Жиг првен или љубичаст \odot .

α . *genuina*. Круница беличаста. Расте на корену детељина испод Виса идући Јелашници.

β . *flavescens* Reut. (*O. carotae* Desmoul.) круница жућкаста. Расте око Сићева, на корену *Daucus Carota*.

Обе цветају у Мају.

O. Esulae Ranc. Стабљике жућкасте и осредње. Цвеће жућкасто или смеђе, доста ситно и поређано у рехаве класове. Чашине лиске малонервне, јајасте, целе или подељене на две шиљате кришке, а скоро од дужине круничине цеви. Круница звонаста, по дељима од половине у лук искривљена и од стабљике разведена; усне по ободу ситно зупчасте или скоро целе: горња усна дводела, дојња са три неједнака режња. Прашници утврђени око трећине круничине цеви и при дну рехаво длакави. Стубић гладак и завршен дводелим, жутим жигом. \mathcal{Z} . Расте на корену млечике *Euphorbia Esula* и то по камењарима у Јелашници, Студени, близу Просека и близу Сићева. Цвета у Мају.

O. Serbica Beck et Petr. Стабљика зљездичаво длакава, жућкаста и обрасла многим љускама. Ове јајасто ланцетасте и нешто мало разведене. Цвеће многобројно и поређано у збивен, ваљкаст клас. Чашине лиске подељене на две кришке или кашто скоро целе; кришке

ланцетасте, заоштрљене и од половине дужине круничине цеви. Круница цеваста, у грлу мало раширена, напред мало нагнута, по леђима у лук искривљена и жљездичаво длакава; усне по ободу зупчасте; горња скоро цела или мало усечена; доња тродела, са ситним и скоро једнаким, заокруженим или пресеченим режњевима. Прашници утврђени око дојње трећине круничине цеви; прашнични конци при дну раширени и до половине жљездичаво длакави, а на врху сасвим глатки. Прашнице глатке и поступно завршене дугом бацком. Стубић са горњим крајем плодника длакав и жљездичав, а завршен жутим жигом, подељеним на две полукружне, брадавичаве поле. ♀. Расте на корену рудинског целена (*Artemisia camphorata*) и то по камењарима више Сићева идући Грамади и Плешу и на Вису више манастира Св. Богородице. Цвета у Мају.

Нађена још 1879 год. и у овој години саопштена неким пријатељима као нова специја под именом *O. ag. camphoratae* Petr. in litt.

Примедба. Имена нишких оробанхеа измењена су и узета су друга имена, за то што су ова старија и као таква морају се употребити.

Све нишке оробанхе прегледао је бечки специјалиста за овај род биљака г. др. Бек (Beck), који спрема и монографију свих познатих оробанха.

Labiatae.

У овој фамилији има такође неке принове и то у родовима *Thymus* и *Satureja*.

Thymus L.

Овде нема ни једне принове у фелама, али има их у одликама, а то су ове одлике *Th. serpyllum*.

α. angustifolius. β. acicularis γ. Serbicus. δ. montanus ε. citriodorus.

Анализа ових одлика рода *Thymus* може се овако преставити :

Анализа одлика

1. Лишће обрасло белим, густим длакама и због тих длака беличасто — *Th. serpyllum* v. *lanuginosus* (*Th. lanuginosus* Mill.)
Лишће није од густих длака беличасто 2.
2. Стабљике глатке, само по угловима длакаве 3.
Стабљика кроз длакава 5.
3. Лишће јајасто округласто, доста кружно; стабљике обично усправљене и гранате 4.
Лишће дугуљасто или јајасто дугуљасто, доста ситно; стабљике по земљи полегле, са усправљеним цветним гранама *Th. serpyllum* var. *genuinus* (*Th. serpyllum* L.)
4. Само два ћошка у стабљике длакава *Th. serp.* v. *citriodorus* (*Th. citriodorus* Link).
Сва четири ћошка стабљике длакава; шумска биљка *Th. serp.* v. *montanus* (*Th. montanus* WK.)
5. Лишће узано, ланцетасто или скоро копчасто 6.
Лишће по стабљници јајасто округласто, испод цвета скоро округло; по јаловим изданцима јајасто;

а све по ободу задебљало и трепљаво; стабљике стврднуте и полегле; цветне гране усправљене; цвеће скупљено у главице *Th. serp. v. Serbicus.*
(*Th. Serbicus* Petr. in litter.)

6. Лишће врло узано, скоро копчasto и често у гомјанице скупљено *Th. serp. v. acicularis* (*Th. acicularis* WK).

Лишће узано ланцетасто *Th. s. v. angustifolius*
(*Th. angustifolius* Pers).

Satureja L.

И овде има приновљена једна одлика, а то је *S. montana*, β . *Illyrica* (s. *Illyrica* Host). Разликује се од *S. montana*. α *genuina*, што му је стабљика глатка и на четири њошка и што је средњи режањ дојње усне шири од осталих и изврнуто срцаст. β . Расте по стенама испод Мосора. Цвета јуна и јула.

IV. Класа Monochlamydeae

У овој класи има принове у фамилијама Chenopodiaceae, Polygonaceae, Thymeleae, Euphorbiaceae и Salicaceae.

Chenopodiaceae Vent.

У овој фамилији има принова у роду *Chenopodium*, у роду *Atriplex* и у роду *Beta*, који је и сам приновљен овој фамилији; због тога ваља изменити анализу родова:

Анализа родова.

1. Лишће бодљаво; цвеће подбочено приперцима *Salsola*
- Лишће без бодаља 2.

1. Цвеће обично хермафродитно 3.
Цвеће једнополно; перигон у женског цвећа
састављен од 2 листића *Atriplex*.
3. Лишће узано, линеарно ланцетасто, трепљаво
или и кончасто, цело *Kochia*.
Лишће доста широко и често зупчасто 4.
4. Цвеће подбочено са три ситна приперка . *Beta*.
Цвеће без приперака 5.
5. Семке вертикалне *Blitum*.
Семке оризонталне *Chenopodium*.

Chenopodium L.

Због приновљене специје *Ch. urbicum* треба изме-
нити анализу специја.

Анализа специја

1. Сва биљка лепљива, лишће перасто . *Ch. Botrys*.
Биљка није лепљива 2.
2. Све лишће цело 3.
Бар дојђе лишће зупчасто или на кришке исечено 4.
3. Лишће ромбично, брашњаво . . . *Ch. vulvaria*.
Лишће јајасто или ланцетасто 3 bis
- 3 bis Лишће јајасто, зелено . . . *Ch. polyspermum*.
Лишће јајасто-ланцетасто или ланцетасто, зе-
лено или брашњаво *Ch. album*.
4. Лишће оздо бело и брашњаво, озго зелено;
дугуљасто и зупчасто *C. glaucum*.
Лишће с обе стране једне боје 5.
5. Лишће срцасто, доста крупно, са заоштрљеним
зупцима *Ch. hybridum*.
Лишће није срцасто 6.

6. Лишће на три ћошка, при дну у дршку су-
жено; цветни класови готово без лишћа *Ch. urbicum*,
Лишће није на три ћошка 7.
7. Дојње лишће подељено на три режња, са јако
здуљеним средњим режњем . . . *Ch. ficifolium*.
Лишће ромбично или јајасто 8.
8. Лишће округласто ромбично, скоро тро-дело
и затубасто *Ch. opulifolium*.
Лишће више мање јајасто или дугуљасто . . . 9.
9. Лишће сјајно, зупчато *Ch. murale*.
Лишће није сјајно, зупчато или цело *Ch. album*.

Ch. urbicum L. Стабљика усправљена, ћошкаста и на врху граната. Лишће дојње и средње на три ћошка, зелено, сјајно, неједнако и оштро зупчато, зашиљасто, а при дну у дршку сужено. Цветне гомилице поређане у збивене или при дну испрекидане и дугачке класове, који у скупу састављају усправљену метлицу. Перигонске кришке цљоснате (без кобилице), а нису уз плод приљубљене. Семка затубаста и тачкаста. ☉ Расте крај усева и по баштама око Ниша. Цвета од августа до јесени.

Beta L.

Цвеће хермафродитно и подбочено са три ситна приперка. Перигон чиграст и подељен на пет крижака; при дну уз плодник прирасто и најзад тврд. Прашници утврђени на меснат колут и пет их је. Плодник са два до три жига. Плод округао, сакривен у перигону и при дну за перигон прирасто.

B. trigyna W. К. Дуговечна биљка, са доста дебелим кореном. Стабљике високе, усправљене, ижљоб-

љене и гранате. Дојње лишће јајасто, при дну срцасто или пресечено и утврђено на дуге дршке; горње троугално ланцетасто и утврђено на кратке дршке. Цвеће беличасто, обично по три скупљено у гомиљце, које су поређане у дугачке класове, пре цветања на ниже оборене. Перигонске кришке дугуљасте, затубасте и по ободу опнасте. Жига три, линеарна. ♀. Расте поред усева и по ливадама. Цвета у мају и јуну.

Atriplex L.

Овде има једна принова *A. Tatarica* L.

Анализа специја.

1. Лишће с обе стране или само оздо бело; перигон тврд 2.
- Лишће зелено сивасто; перигон зељаст 3.
2. Горње лишће копљасто и скоро перасто исечено *A. laciniata*.
- Горње лишће јајасто дугуљасто и плитко зупчасто *A. rosea*
3. Дојње лишће троугално-копљасто *A. hastata*.
- Дојње лишће ланцетасто копљасто или дугуљасто копљасто 4.
4. Лишће ланцетасто копљасто; плодни класови усправљени *A. patula*.
- Лишће јајасто или дугуљасто копљасто; плодни класови на врху пресамљени *A. Tatarica*.

***A. Tatarica* L.** Стабљика усправљена, граната. Дојње лишће јајасто ланцетасто и скоро копљасто, постоје белим љуспицама и због њих сивасто или беличасто, по ободу зупчасто, ређе цело и на дршку утвр-

ђено; горње лишће линеарно ланцетасто. Цветне гомилице поређане у класове, најзад на врху пресапићене. Перигонове кришке ромбоидалне или јајасте и целе, а од основе до половине срасле и у зрелости слабо отврднуле. ☉ Расте крај усева и поред зидина. Цвета у августу.

Polygoneae Juss.

Овде има принове у роду *Rumex* и у роду *Polygonum*.

Rumex L.

Три специје нађене су у овом роду, од како је флора околине Ниша написана, а те су *R. maritimus*, *R. nemorosus*, *R. conglomeratus*.

Анализа специја.

1.	Лишће копљасто	2.
	Лишће није копљасто	3.
2.	Унутарњи листићи перигона имају пресапићену љуспицу	<i>R. acetosa</i> .
	Унутарњи листићи перигона без љуспице	<i>R. acetosella</i> .
3.	Унутарњи перигонови листићи у зрелости још један пут толико дугачки, колико су широки без зубаца , ,	4.
	Унутарњи перигонови листићи јајасто срцасти и скоро исте ширине и дужине	7.
4.	Унутарњи перигонови листићи цели	5.
	Унутарњи перигонови листићи зупчасти	6.

5. Сви унутарњи перигонови листићи жуљевити
R. conglomeratus.
 Само један перигонов листић жуљевит *R. nemorosus.*
6. Унутарњи перигонови листићи с обе стране
 дво-зуби; лишће ланцетасто линеарно *R. maritimus.*
 Унутарњи перигонови листићи с обе стране
 на многе зупце исецкани; дојње лишће егедас-
 то *R. pulcher.*
7. Све лишће ланцетасто 8.
 Дојње лишће срцасто или јајасто 9.
8. Лишће крецаво; унутарњи перигонови листи-
 ћи округласти *R. crispus.*
 Лишће ситно ровашено; унутарњи листићи пе-
 ригона на три ћошка . . . *R. Hydrolapathum.*
9. Унутарњи перигонови листићи цели *R. alpinus.*
 Унутарњи перигонови листићи зупчасти . .
R. obtusifolius.

***R. maritimus* L.** Стабљика усправљена, ижљебљена и обично граната. Лишће узано, линеарно ланцетасто, цело или крецаво и у дршку сужено. Цвеће скупљено у пршљенове, а ови поређани дуж грана у гроздове, подбочене лишћем. Цветне петелке при дну зглобовите. Унутарњи перигонови листићи троугално-ромбични, на врху зашиљаст или заоштрљени, споља жуљевити, а по ободу са по два чекињаста, дугачка зупца. ♀. Расте поред бара. Цвета од јуна до јесени.

***R. conglomeratus* Mill.** Стабљика ижљебљена и често од основе граната, са разведеним гранама. Лишће дугуљасто, при дну срцасто или косо заокружено. Цвеће

поређано у пршљенове, подбочене лишћем, у зрелости јако одвојене, а у скупу састављају танке, рехаве гроздове. Цветне петељке зглобовите, нешто мало испод средине. Перигонови унутарњи листићи узани, дугуљасти, затубасти и сви жуљевити. Ц. Расте поред бара. Цвета од јула до јесени.

R. nemorosus Schrad. Стабљика ижљебљена, танка, на врху граната. Дојње лишће дугуљасто, при дну срцасто, цело и на дршку утврђено; горње ланцетасто. Цвеће скупљено у размакнуте пршљенове, који састављају лиснате гроздове. Цветне петељке близу основе зглобовите. Унутарњи перигонови листићи узани, дугуљасти, затубасти и цели, а само један жуљевит. Ц. Расте по влажним шумама, крај јендека и бара. Цвета од јула до јесени.

Polygonum L.

Овде је приновљена једна специја: *P. viviparum*.

Анализа специја:

1. Стабљике се мотају око другог биља; лишће јако копчасти 2.
Ни лишће, ни стабљике нису такве 3.
2. Стабљике ћошкасте *P. Convolvulus*.
Стабљике обле *P. dumetorum*.
3. Цвеће у класовима 4.
Цвеће у пазуху лишћа 10.
4. Дуговечне биљке 5.
Годишње биљке 6.

5. Стабљика једноставна, усправљена, са једним класом; планинска биљка *P. viviparum*.
Стабљика полегла или плива по води и граната, са више класова *P. amphibium*.
6. Цветни класови збивени 7.
Цветни класови рехави (испрекидани) 8.
7. Рукавци са кратким трепљама *P. lapathifolium*.
Рукавци са дугачким трепљама . *P. Persicaria*.
8. Перигон зеленкаст, са тачкицама . *P. Hydropiper*.
Перигон без тачкица и обично црвен 9.
9. Цветни класови погнути *P. mite*.
Цветни класови усправљени *P. minus*.
10. Стабљике усправљене *P. Bellardi*.
Стабљике полегле *P. aviculare*.

***P. viviparum* L.** Корен дебео; стабљика ситна, једноставна. Дојње лишће елиптично, оздо сивасто, по ободу скоро сувраћено и у дугачку дршку сужено; горње ланцетасто и без дршке. Рукавци мрки и косо пресечени. Цвеће утврђено на кратке петељчице и поређано на врху стабла у једноставан, ваљкаст клас, често са ченцима измешано. Прашници виле ван цвета. Ахена јајаста, на врху трошошкаста. ♂. Расте на Сувој планини. Цвета јуна и јула.

Thymeleae Meisn.

Овде има принове у роду *Daphne* и то *Daph. glandulosa* Spreng.

Daphne L.

Због *D. glandulosa* Spreng. мора се изменити и анализа специја на овај начин:

Анализа специја.

1. Лишће зељасто и опада; цвеће црвено и развија се пре лишћа *D. Mezereum*.
Лишће кожасто и трајно 2.
2. Перигон бео или жућкаст 3.
Перигон црвен 4.
3. Цвеће у назаху листа жућкасто, бобице црне *D. Laureola*.
Цвеће бело и на врху грана у главнице скуњено; бобице црвене *D. oleoides*.
4. Лишће узано, дугуљасто или објасто клинасто, засебно; бобица жућкаста, а најзад мрка *D. Cneorum*.
Лишће изврнуто јајасто, на врху грана у гомилице скуњено; бобице црвене *D. glandulosa*.

D. glandulosa Spreng. Сјатан, гранат шиб, са границима на врху маљавим. Лишће кожасто, круто, изврнуто јајасто, скоро зашиљасто, оздо нешто длакаво а најзад глатко; дуж грана расуто, а на врху грана скуњено у гомилице. Перигонове режњеви ланцетасте, краћи од перигонове цеви, и длакави као и цев. Бобице јајасте и у зрелости црвене. ♀. Расте по стенама на Сувој Планини: на Мосору, испод Соколовог камена и близу Космогачког преслапа. Цвота у Мају.

Euphorbiaceae Juss.

Euphorbia L.

У овом роду има три принове *E. pilosa*, *E. Murginites* и *E. salicifolia*. Због њих се мора изменити анализа специја.

Анализа специја.

1. Лишће са залесцима; ситна длакава и полегла
биљка *E. Chamaesyce.*
Лишће без залесака 2.
2. Лишће наспрамно, укрштено *E. Lathyris.*
Лишће није укрштено 3.
3. Омотачеве жлездице заокружене 4.
Омотачеве жлездице као полумесец 10.
4. Годишње биљке, лишће рескасто 5.
Дуговечне биљке, лишће цело, ређе рескасто 7.
5. Чаура глатка; семке јамичаве, лишће лонати-
чasto *E. Helioscopia.*
Чаура брадавичава, семке глатке 6.
6. Чаура да дубоким браздама; горње лишће го-
тово српасто и зашиљасто , *E. stricta.*
Чаура са глатким браздама; лишће ланцетасто
и зашиљасто *E. platyphylla.*
7. Цветне гране многокраке; чаура брадавичава
. *E. palustris.*
Цветне гране са мало кракова (3—5) 8.
8. Лишће на врху рескасто *E. pilosa.*
Лишће свуд цело 9.
9. Лишће при дну сужено у дршку . *E. lingulata.*
Лишће при дну заокружено *E. platyphylloides.*
10. Потцветно лишће срасло *E. amygdaloides.*
Потцветно лишће слободно 11.
11. Годишње биљке 12.
Дуговечне биљке 13,

12. Лишће по стаблу ланцетасто и зашиљасто, семке по преко наборите *E. falcata*.
Лишће по стаблу дугуљасто-линеарно, затубасто или усечено; семке јампчаве . *E. Graeca*.
13. Лишће елиптично, јајасто или изврнуто јајасто 14.
Лишће линеарно, ланцетасто или дугуљасто ланцетасто 15.
14. Лишће јајасто или елиптично, потцветно српцасто; омотачеве жљездице са целим роговима *E. Baselices*
Лишће изврнуто јајасто, на густо поређано, потцветно бубрежесто; омотачеве жљездице са урезаним роговима *E. Myrsinites*.
15. Лишће маљаво, дугуљасто ланцетасто *E. salicifolia*.
Лишће глатко 16.
16. Лишће линеарно, узано *E. Cyparissias*.
Лишће дугуљасто-ланцетасто или линеарно ланцетасто 17.
17. Лишће доста широко, дугуљасто-ланцетасто *E. glareosa*.
Лишће доста узано, линеарно-ланцетасто 18.
18. Корен пузи; лишће испод амбрела ланцетасто *E. Esula*.
Корен вертикалан; лишће испод амбрела јајасто *E. virgata*.

E. pilosa L. *E. proserpa* MB. Длакава, ретко скоро глатка биљка, са усправљеним, дебелим и често високим и лиснатим стабљикама. Лишће дугуљасто или дугуљасто ланцетасто; без дршке; обично затубасто, ређе скоро

зашиљасто; близу врха рескасто; с обе стране длакаво, ређе најзад скоро сасвим глатко. Цветни амбрели сложени од пет до шест трокраких, а по том двокраких зракова. Цвѣће подбочено јајастим, затубастим и бацкавим листићима. Омотач звонаст, споља длакав, са јајастим и трепљавим режљевима. Цветне жљездице јајасте. Чаура округласта, глатка или квржичава. Ц. Расте по крај јендека и по влажним местима око Ниша. Цвета у Мају и јуну.

Е. salicifolia Host. Ризом далеко нузи. Стабљике усправљене, високе, мањаве и на врху гранате. Лишће доста крупно, мањаво, бледо зелено или нажато, ланцетасте, заокружено, затубасто, цело и при дну сужено; испод амбрела елиптично и затубасто; испод цвѣћа жуто и бубрежасто. Цветни амбрели сложени од више двокраких зракова. Цветне жљездице завршене са два кратка рошка. Чаура кратка, јајаста по леђима длакава и тачкаста, а са три дубоке бразде. Семке јајасте, глатке. Расте по јендецима, крај путова. Цвета јуна и јула.

Е. Myrsinites L. Цела биљка глатка и сиваста. Стабљике сасвим или само при дну полегле, на густо лиснате, доста дебеле и при дну скоро дрвене. Лишће изврнуто јајасто, бацкаво и по ободу рацаво; потцветно бубрежасто, затубасто и бацкаво. Амбрели сложени од пет до дванест кракова, један пут или два пут рацвастих. Цветни омотач полукружан, са крупним, јајастим и трепљавим деловима. Цветне жљезде по преко дугуљасте и завршене роговима, на врху раширеним и обично расеченим. Чаура глатка, јајаста. Семке скоро четвртасте и набране. Ц. Расте по камењарима више Сићева Островице и око Беле Паланке. Цвета Априла.

Salicineae Rich.

Овде има принове у роду *Salix* и то *S. triandra*;
S. Silesiaca Wild. и *S. Caprea* L.

Због тога се мења овако анализа специја.

Анализа специја.

1. Прашника 5 *S. pentandra*.
 Прашника 2—3 2.
2. Мацине љуске једнобојне 3.
 Мацине љуске на врху другче бојене 6.
3. Ђуске у зрелости не опадају 4.
 Ђуске у зрелости опадају 5.
4. Лишће оздо сиво, прашника два до три
 S. amygdalina.
 Лишће оздо зелено; прашника три . *S. triandra*.
5. Лишће с обе стране сивасто; залисци ланце-
 тастни *S. alba*.
 Лишће глатко; залисци полусрцасти . *S. fragilis*.
6. Прашнице црвене; маце израшћују пре лишћа
 S. purpurea.
 Прашнице жуте; маце сувремене са лишћем
 7.
7. Маторо лишће оздо руновито, стубић врло
 кратак 8.
 Маторо лишће свиласто или глатко; стубић
 доста дугачак *S. Silesiaca*.
8. Лишће наборито, изврнуто јајасто озго мањаво
 S. Aurita.
 Лишће није наборито, озго глатко, јајасто или
 елиптично *S. Caprea*.

S. triandra L. Разликује се од *S. amygdalina* (за чији је варијетет сматрају многи ботанисте) поглавито лишћем нешто мало сивастим и прашницима свакад три на броју. Расте крај потока близу Теле куле. Цвета априла. *S. triandra* v. *concolor* G. G.

S. Silesiaca Willd. Ситан, од основе гранат шиб. Лишће изврнуто јајасто, или елиптично, заострљено; доње затубасто, по ободу рескасто, у старости глатко или оздо свиласто, а са приметним нервима. Залисци бубрежасти и полусрцасти. Пупољци глатки. Маце без петељке. Љуске на врху мрке и длакаве. Прашника два, слободна Чауре конично здужене, глатке или свиласте, а утврђене на петељку много дужу од нектара. Стубић умерено дугачак. Жигови дебели, двокраки, раскречени. ♀. Расте по Сувој Планини. Цвета од марта до маја.

У флори околине Ниша узета као *S. aurita* L. које такође има око Ниша.

S. Carnea L. Дрво или крупан шиб, са разведеним гранама. Лишће јајасто или елиптично, напрасно и обично косо, но кратко заострљено; по ободу слабо ровашено; озго глатко, оздо руновито. Залисци бубрежасти. Пупољци глатки. Маца без петељке или готово без петељке. Љуске дугуљасте, зашиљасте, на врху црне и длакаве. Прашника 2, слободна. Чаура при дну јајаста на врху здужено ланцетаста и руновита, а утврђена на петељку, много дужу од нектара. Стубића готово нема. Жигови јајасте, подељени на два примакнута крака. ♀. Расте крај бара у Јелашници и по шумама на Селичевици. Цвета у марту.

ДРУГА ГРАНА MONOCOTYLEDONEAE.

Colchicaceae DC.

Veratrum L.

Овде има једна принова, а то је *V. Lobelianum* Bernh. Због ње треба да буде и

Анализа специја.

Цвеће мрко црвено *V. nigrum*.
Цвеће зелено *V. Lobelianum*.

V. Lobelianum Bernh. *V. album* L. β . *Lobelianum* auct. Стабљике усправљене, лиснате и на врху маљаве. Лишће оздо маљаво, наборито, са јако испалим нервима; дојње крупно, елиптично и затубасто; горње ланцетасто и заострљено. Цвеће зелено жућкасто и на врху грана поређано у класолике гроздове; а утврђено на кратке петељке. Перигонове режњеве дугуљасто ланцетасте, споља маљаве, а по ободу зупчасте. ζ . Расте на Сувој планини, поглавито на Космовачком Преслапу. Цвета у Мају и јуну.

Liliaceae DC.

Овде има принове у родовима *Ornithogalum* и *Asphodeline*.

Ornithogalum L.

Овде има једна принова и то је *O. Kochii* Parl.
Због ње се мења анализа специја.

Анализа специја.

1. Цвеће поређано у гроздове 2.
Цвеће поређано у гроње 4.
2. Цвеће на ниже оборено; прашници на врху
трозуби *O. nutans*.
Цвеће усправљено или разведено; прашници
без зубаца 4.
3. Цвеће бело *O. Narbonense*.
Цвеће жућкасто *O. Pyrenaicum*.
4. Лишће пљоснато и скроз зелено; цветне пе-
тељке у зрелости на врху чакљасте *O. Nsisanum*.
Лишће ижљебљено и обично у средини са белом
уздужном пругом 5.
5. Цветне петељке свакад више мање усправљене
и на врху праве 6.
Цветне петељке у зрелости јако разведене и
на врху чакљасто искривљене 7.
6. Чено са ченићима, који терају лишће *O. umbellatum*.
Чено без ченака *O. Kochii*.
7. Чено без ченака; ситна биљка скоро без ста-
бљике *O. exscarpum* Ten.*)
Чено са ченцима; биљке са стабљиком 8.
8. Приперци краћи од петељака, гредице на
чаури подједнако растављене *O. divergens*.

*) У Флори околине Ниша *O. papum* Sm. за чији варијетет мно-
ги сматрају *O. exscarpum*, а разликује се само тим од *O. papum*, што
лишће има по средани белу пругу.

Приперци од дужине петељака, гредице на чаури по 2 и 2 примакнуте. . *O. referactum*.

O. Kochii Parl. Чено јајасто без ченака. Лишће глатко, узано, линеарно, озго ижљебљено и у жљебу са белог пругом; дугачко као и стабљика или и дуже. Цвеће поређано у гроње и утврђено на петелке слабо резведене и скоро праве, а дуже од приперака, ланцетасто шиљастих. Перигон доста виђен, са режљевима дугуљасто линеарним, затубастим, споља по ивици белим, а у средини зеленим. Прашници краћи од перигона. Чаура изврнуто јајаста, са гредицама по пар примакнутим. Ц. Расте по сушним странама свуд око Ниша. Цвета у Априлу и Мају.

Asphodeline Reich.

A. lutea Reich. принова је у овом роду. Због ње и због раније познате специје саставићу анализу специја.

Анализа специја.

Стабло до врха лиснато; приперци дужи од цветних петељака **A. lutea** Reich.

Стабло на врху наго, приперци краћи од петељака **A. Liburnica** Reich.*)

A. lutea Reich. Корен са више дугачких, задебљаних жила. Стабљика висока, скроз лишћем обрасла и једноставна. Лишће круто, узано, троћошкасто, шиљасто,

) У Флори околине Ниша обележена је ова биљка са **A. Cretica** Vis; но име **A. Liburnica** Reich. је старије и зато је боље да се оно узме.

глатко и при дну раширено у рукавац. Цвеће поређано на врху стабла у грозд и подбочено јајастим, заострљеним приперцима, дужим од цветних петељака. Перигон жуто, са дугуљасто ланцетастим лискама. Пршњаци врло неједнаки. Чаура крупна, округла. Ц. Расте између стена на Вису, одакле је ову биљку г. саветник Панчић у башту пренео, где добро успева. Цвета у Мају.

Irideae Juss.

Овде има две принове у роду *Iris* и то *I. Florentina* и *I. Germanica*. Због њих се мора изменити анализа специја

Анализа специја.

1.	Спољњи перигонови режњеви брадати	2.
	Спољњи перигонови режњеви глатки	7.
2.	Стабљика краћа од цвета	3.
	Стабљика дужа од цвета	4.
3.	Перигонова цев много дужа од плодника	<i>I. pumila.</i>
	Перигонова цев једва 3 пут дужа од плодника	<i>I. pseudo-pumila.</i>
4.	Цвеће жуто	5.
	Цвеће плаво или бело	6.
5.	Цвеће скроз жуто	<i>I. Reichenbachii.</i>
	Цвеће жуто са љубичастим цртама	<i>I. variegata.</i>
6.	Цвеће бело	<i>I. Florentina.</i>
	Цвеће плаво	<i>I. Germanica.</i>
7.	Висока барска биљка, са сабљичастим лишћем и жутим цвећем	<i>I. pseudo-acorus.</i>

Ситна биљка сувих места, са линеарним лишћем
и шареним цвећем *L. graminea*.

I. Germanica L. Перуника, ружаца (око Ниша). Ризом дебео и нешто мало пузи. Стабљика висока, са више цветова. Лишће широко, сабљичасто, сивасто, заострљено и краће од стабљике. Листићи тулуза дугуљасто чунасти, неједнаки, затубасти и само у горњој трећини сушни. Перигон плаветав, са цеви дужом од плодника; перигонове режњеви исте дужине: спољњи пресамањени, изврнуто јајасте и изнутра при дну обрасти жутом брадицом; унутарњи врховима сведени, затубасти и напрасно сужени у нокатац. Жигови на врху подељени на два раскречена режња. Ц. Расте по виноградима: у Јелашници, Сињеву, Горици и т. д. Цвета у Априлу и Мају.

I. Florentina L. Бела перуника, бела ружаца (око Ниша). Корен дебео и пузи. Стабљика висока, са више цветова. Лишће широко, сабљичасто, и зашиљасто. Листићи тулуза ланцетасто чунасти посимзељасте кобилице кроз сушни. Перигон бео или ређе бледо плавастом, са цеви скоро дужом од плодника, утврђеног на стапку; перигонове режњеви широки, изврнуто јајасте и сви једне дужине: спољњи пресамањени, при дну поступно сужени и жуто брадати; унутарњи врховима сведени и при дну клинасти. Жигови на врху подељени на два усправљена режња. Ц. Расте по виноградима на Горици. Цвета у Априлу и Мају.

И једна и друга фела може бити да су по виноградима подивљале.

Crocus L.

У роду *Crocus* треба изменити *C. sulphureus* са *Cr. chrysanthus* Herbert и додати да је у овог цвеће затворено, скоро наранџасто жуто, и да су прашнице скоро свакад при дну мрке и црне.

Crocus hybridus Petr. fl. agri Nyss. (с. bifloro chrysanthus) нађен је и ове године на Хуму од г. Ђуре Илића, а од прилике на истом месту, где сам га и ја 1879 год. нашао.

Неки ботанисте сматрају ову биљку као варијетет и то *Cr. chrysanthus*, β . *fusco-tinctus* Backer, али ја и даље остајем мишљена да је ово хибрид од *Cr. biflorus* и *C. chrysanthus*, нарочито зато, што до сад није нађен никад на другом месту, бар у нас, него где су оба поменута крокуса заједно.

Осим боје цвета мрко љубичасте и по ободу мрко жуте биљка је задржала у главном тип од *C. chrysanthus*, што би значило, да му је ова биљка мати. Свакако вредно би било, да се ова биљка у башту пренесе, ту добро проучи и види, да ли ће донети плодно семе и да ли ће из овог изићи иста биљка, или која од оне две и да се сваки орган са органима поменуте две биљке упореди.

Orchideae Juss.

У овој фамилији има принове у роду *Orchis* и то: *O. globosa* и *O. Spitzelii* и у роду *Cephalanthera*, и то *C. pallens*.

Но како је анализа родова у флори околине Нипша случајно рђаво испала, то ћу изменити и анализу родова, па онда ћу прећи на опис приновљених биљака.

Анализа родова.

1. Корен састављен од више ваљкастих или задебљаних жила, или је једноставан и пузи . . . 2.
Корен састављен од две целе или претасте грудвице (каћунице) 8.
2. Биљка бојена (но не зелена) и без лишћа, са љуспама 3.
Биљка зелена и са лишћем 4.
3. Плавкаста биљка, цвеће са мамузом *Limodorum*.
Жућкаста биљка, цвеће без мамузе . . . *Neottia*.
4. Плодник усукан 5.
Плодник није усукан 7.
5. Цветни клас спиралан; коренове жиле задебљале *Spiranthes*.
Цветни клас није усукан; жиле нису задебљале, или корен пузи 6.
6. Усна састављена од 2 члана; корен жиличав
Cephalanthera.
Усна једноставна, корен пузи *Goodyera*.
7. Усна састављена од два члана, стабљика са више листова *Epipactis*.
Усна од једног члана, стабљика са два насупрамна листа. *Listera*.
8. Усна са мамузом 9.
Усна без мамузе и личи на паука, пчелу, муву
Ophrys.

9. Стабљика при дну са два наспрамна листа;
усна цела; мамуза дугачка *Platanthera*.
Стабљика нема наспрамно лишће 10.
10. Усна усукана, дугачка и на троје подељена
Himantoglossum.
Усна није така : . . . 11.
11. Полиничне масе спреда растављене кљунићем
од тучка, цвеће зеленкасто, усна на врху трозуба
Caeloglossum,
Полиничне масе паралелне; цвеће црвено, ређе
бело или жуто 12.
12. Полиничне масе при дну без кесице, мамуза
танка, шиљаста, цвеће бледо црвено или бело;
корен шапаст *Gymnadenia*.
Полиничне масе при дну кесицом спојене . 13.
13. Свака полинична маса утврђена на засебној
дршци (жљездици) *Orchis*.
Обе полиничне масе утврђене на општој (јед-
ној) дршци *Anacamptis*.

Orchis L.

Због приновљене две специје *O. globosa*. *O. Spitzelii* и *Or. incarnata* мора се изменити и анализа специја овога рода.

Анализа специја.

1. Кађунице шапасто дељене 2.
Кађунице целе 6.
2. Мамуза дебела и изврнуто конична; цвеће
црвено или жуто *O. sambucina*.
Мамуза танка, ваљкаста 3.

3. Грудвице на врху плитко исечене; шумска
ра̂на биљка (цвета у марту и априлу); цвета
жутог или црвеног *O. pseudo-sambucina*.
Грудвице претасто исечене, позне биљке (од
Маја до јесени цветају) 4.
4. Стабљика изнутра једра; лишће пегаво, шум-
ска биљка *O. maculata*.
Стабљика шупља; биљке подводних места . . . 5.
5. Стабљика дебела, висока; лишће од стабла
разведено и често пегаво *O. latifolia*.
Стабљика доста ситна; лишће уз стабљику при-
љубљено и без пега *O. incarnata*.
6. Сви режњеви перигона скупљени у шљем . . . 7.
Спољњи перигоновии режњевии разведени . . . 13.
7. Усна не дељена, на врху заокружена и зуп-
часта *O. papilionacea*.
Усна на троје, дубље или илиће подељена . . . 8.
8. Приперци три или више пута краћи од плодника 9.
Приперци достижу бар половину плодника . . . 10.
9. Шљем бео, бочни режњевии усне узани, линеарни
O. Simia.
Шљем мрко црвен; бочни режњевии усне широки
O. purpurea.
10. Усна плитко исечена на три режња, приперци
скоро од дужине плодника *O. Morio*.
Усна дубоко исечена на три режња 11.
11. Приперци од дужине плодника или дужи;
средњи режањ усне цео *O. coriophora*.
Приперци краћи од плодника; средњи режањ
усне на двоје расечен 12.

12. Цвеће поређано у јојаст, скоро округласт клас; шлем бледо црвен; мамуза у пола краћа од плодника *O. variegata*.
Цвеће поређано у ваљкаст клас, шлем на врху ожагрен *O. ustulata*.
13. Цвеће жућкасто; лишће дугуљасто објајасто, затубасто и сјајно *O. pallens*.
Цвеће црвено или ређе бело 14.
14. Приперци са 3 или више нерава; биљка подводних места *O. laxiflora*.
Приперци са једним нервом; биљке сувих места 15.
15. Цвеће ружасто, поређано у округласто-кони-чан клас и врло збивецо *O. globosa*.
Цвеће поређано у здуљен, рехав клас 16.
16. Мамуза и усна на њеже оборени; лишће дугуљасто-објајасто, затубасто, сјајно; цвеће затворено црвено *O. Spitzelii*.
Мамуза и усна разведена; лишће дугуљасто или ланцетасто; цвеће отворено црвено *O. mascula*.

O. globosa L. Каћуница дугуљаста. Стабљика доста висока и крута. Лишће сиво зелено, а црно пошто се осуши, дугуљасто и при дну са дугачким рукавцем; горње ситније и зашиљасто. Цвеће ружасто и поређано у збивен, округласто, коничан клас. Приперци зелени, по ободу црвени, једнонервни и дужи од плодника. Спољњи режљеви перигона јајасто ланцетаста, јако заострљени и на врху често лопатичасти; најпре скупљени у шлем, а по том брзо разведени. Усна узана, скоро језичаста и подељена на три режња: два бочна ромбична, средњи скоро језичаст и на врху пресечен.

Мамуза танка, ваљкаста, и од пола дужине плодника.
 Ц. Расте по бртским ливадама и шумарцима више Је-
 лашнице. Цвета у јуну.

О. Spitzelii Sauter. Каћунице јајасто дугуљасте и
 крупне. Стабљика висока. Лишће дугуљасто и изврнуто
 јајасто, на врху заокружено и врло сјано. Цвеће за-
 творено црвене боје, приљубљено уз стабљику и поре-
 ђано у ваљкаст клас. Приперци једнонервни, на врху
 сужени и од дужине плодника. Спољњи перигонови
 режњевии разведени и јајастии, затубасти; унутрашњи на
 врху пресечени или урезани. Усна кацифаства, тачкама
 ишарана, на ниже оборена и подељена на три широка
 режња: два бочна, ровашена; средњи на врху усечен.
 Мамуза конично ваљкаста и на ниже опружена, а краћа
 од плодника Ц. Расте по густој шуми испод врха
 Бањског брда и испод врха Мосора, од стране Д. Сту-
 дене. Цвета у мају.

Ова ретка биљка, по мишљењу многих флориста, као
 да је хибрид између *O. Mascula* и *O. maculata*. Ја сам
 у њеној близини често виђао *O. mascula* L. али нисам
 никад оназио *O. maculata*.

То је биљка коју сам ја у флори околине Ниша у
 примедби на страни 843 споменуо и за коју сам држао
 да може бити нова специја.

О. incarnata L. Каћунице прстасто исечене. Ста-
 бљика висока, танка и шупља. Лишће усправљено, лан-
 цетасто, при дну раширено, на врху сужено и кукуљи-
 често, а свакад зелено (без пега). Цвеће ружасто и по-

ређано у дугачак клас. Приперци са три нерва, ланцетасти; доњи и средњи дужи од плодника. Перигонове режњеви дугуљасти, скоро затубасти; спољњи у поље разведени; усна тачкаста и цртаста, широка и подељена па врху на три режња. Мамуза цилиндрично-ковична и нешто мало краћа од плодника. ♀. Расте по барама око Јелашнице и око Ниша. Цвета у мају и јуну.

Cephalanthera Rich.

Овде има једна врнова, а то је *C. pallens* Rich. Због ње се мора изменити анализа специја;

Анализа специја.

1. Цвеће бело или бледо жућкасто 2.
Цвеће црвено; приперци дужи од плодника *C. rubra*.
1. Приперци краћи од плодника, цвеће бело *C. ensifolia*
Приперци бар доњи дужи од плодника; цвеће бледо жуто *C. pallens*.

C. pallens Rich. Ризом кратак, са много жила. Стабљике ижљебљене и скроз лиснате. Дојње лишће јајасто или дугуљасто и зашиљасто; горње дугуљасто-ланцетасто. Цвеће бледо жућкасто и поређано у рехав клас. Доњи приперци дужи од глатког плодника, горњи готово краћи од плодника. Перигонове лиске дугуљасте, затубасте; усна јајасто округласта, по нервима зупчато-крестасти, краћа од перигонових лисака и од средине тродела, са средњим режњем јајастим и широким. ♀. Расте по шумама на Селичевици близу Еминове Кутине. Цвета у мају и јуну.

Сурерасеæ. Juss.

Принова је у овој фамилији род *Eriophorum* и зато се мора изменити и анализа родова; осим тога нађено је као ново за ову фамилију *Scirpus Holoschoenus* *Carex stellulata*, *Carex panicea*, *Carex maxima*.

Анализа родова.

1. Цвеће једнополно; биљка једнодомна или дводомна *Carex*.
Цвеће двополно 2.
2. Цветне плевe поређане у 2 реда . . . *Cyperus*.
Цветне плевe смештене са свих страна . . . 3.
3. Потплодне чекиње многобројне, јако израшћују и изгледају као вуна . . . *Eriophorum*.
Потплодних чекиња нема, или никад не изгледају као вуна 4.
4. Стубић кончаст *Scirpus*.
Стубић зглобовит и при дну раширен *Heleocharis*.

Eriophorum L.

Цвеће хермафродитно и поређано у многоцветне класке, усамљене, или у амбреле или главице скупљене. Плевe трајне и са свих страна црепасто поређане; дојње често јалове. Стубић кончаст. Потплодне чекиње многобројне, најзад много дуже од плева, вуре на поље и изгледају као вуна.

E. latifolium Норр. Ризом кратак, кос и без изданака. Стабљика на врху скоро на три ћошка. Лишће

пљоснато, на врху трошошкасто. Класци многобројни, јајасте, најзад на ниже оборени и поређани у амбреласте гомлице, а утврђени на неједнаке, рапаве петељке. Певе ланцетасте, једнонервне, најпре зелене а по том црне. Ахене дугуљасто објајасте, трошошкасте, на врху заокружене и шуте. Потплодне чекиње многобројне и по цветању израшћују у дугачку вуницу, која из класка далеко вири. ♀. Расте по подводним ливадама око села Космовца. Цвета у априлу и мају.

Scirpus

Због *S. Holoschoenus* мора се изменити анализа специја.

Анализа специја.

1. Лишће ижљебљено и крупно, или га нема . . . 2.
Лишће пљоснато и мекано 3.
2. Лишће ижљебљено и крупно, класци скупљени у округле главице, утврђене на боку стабљике *S. Holoschoenus*.
Лишћа нема; цветни класци јајасто дугуљасте и скупљени у метлицу на врху стабла *S. lacustris*.
3. Класци мрки *S. maritimns*.
Класци зелени *S. sylvaticus*.

S. Holoschoenus Н. Ризом пузи и пушта изданке Стабљике многобројне, скупљене у густо бусење, обле, цртасте и при дну рукавцима омотане. Лишће линеарно, круто, трошошкасто, ижљебљено. Цвеће поређано у јајасте, затубасте класке, а ови скупљени у округле

главице, утврђене с бока стабљике. Омотачеви листићи крупни, усправљени, зашпљасте. Плеве јајасте, при дну кобиличасте, на врху затубасте и бацкаве, а по ободу трепљаве. Жига обично три. Потилодних чекиња нема. Ахене јајасто трођошкасте, ситним тачкицама ишаране. 2. Расте по ливадама близу Међурова. Цвета у јулу и августу.

Мени се чини да око Ниша расте суврет *S. Noloschoenus L. v. australis Koch*, зато што су цветне главице врло ситне; но како је биљка, коју сам ја брао била још млада, не могу поуздано рећи, да ли је то обична или јужна суврет. Треба ју брати у време кад цвета.

Carex L.

Због три ново пронађене специје мора се анализа специја изменити.

Анализа специја.

1.	Цветни клас сложен од мушких и женских класака	2.
	Цветни класови, мушки и женски, раздвојени	10.
2.	Корен далеко пузи	3.
	Корен жиличав и не пузи	4.
3.	Цветни клас јајаст, са мушким класцима на врху	<i>S. divisa.</i>
	Цветни клас дугуљаст, са женским цветовима на врху	<i>S. Schreberi.</i>
4.	Сви класци један од другог размакнути	5.
	Бар горњи класци примакнути	6.

5. Стабљика млигава, на врху скоро пресамићена, приперци надвишују стабљику . . . *C. remota*.
Стабљика крута, усправљена; приперци краћи од класа *C. stellulata*.
6. Мешкови с једне стране трбушати, клас сложен *C. teretiuscula*.
Мешкови нису трбушати 7.
7. Стабљике слабе, млигаве, на врху често пресамићене; плевe по ободу беле, дојњи класци размакнута *C. divulsa*.
Стабљике круте, усправљене; плевe мрке или жућкасте или сушне 8.
8. Женски класци на врху класа; мешкови опасани зупчастим кривоцем *C. leporina*.
Мушки класци на врху класа; мешкови без зупчастог кривоца 9.
9. Клас јајасто дугуљаст, доста збивен; стабљике скроз рававе; мешкови са видним нервима *C. vulpina*.
Клас дугуљаст, доста рехав; стабљике само на врху рававе, доле глатке; мешкови без приметних нерава *C. muricata*.
10. Два жига у женским цветовима; класови обично мрки или црни 11.
Три жига у женском цвету; класови обично жућкасти, зеленкасти, ређе мрки или црни . 12.
11. Мушки клас само један *C. vulgaris*.
Мушких класова два до пет *C. acuta*.
12. Мешкови са дугачким двозубим кљуном 13.

- Мешкови без кљуна, или са кратким кљуном
без зубаца 22.
13. Мешкови длакави *C. hirta*.
Мешкови глатки , . 14.
14. Корен пузи 15.
Корен не пузи 16.
15. Стабљике ситне и глатке *C. nutans*.
Стабљике крушне и рапаве *C. riparia*.
16. Мушких класова више *C. hordeistichos*.
Мушка клас само један 17.
17. Женски класови пресамићени 18.
Женски класови усправљени 19.
18. Женских класова 2—3 *C. tenuis*.
Женских класова 4—5 *C. sylvatica*.
19. Љуске у женских класова шуте *C. sempervirens*.
Љуске у женских класова бацкаве 20.
20. Женски класови један од другог јако раздво-
јени, а састављени од збивених класака .
. *C. distans*.
Женски класови рехави и састављени од мало
рехавих класака 21.
21. Мешкови јако цртасти *C. depauperata*.
Мешкови слабо цртасти *C. Michellii*.
22. Дојњи приперци без рукавца 23.
Дојњи приперци са видним рукавцем 24.
23. Дојњи приперак при дну сушав *C. prosoch*.
Дојњи приперак скроз зелен *C. tomentosa*.
24. Мешкови глатки 25.
Мешкови маљави 27.

25. Плод округлао или јајаст *C. rapicea*.
 Плод елиптичан, више мање трошокаст 26.
26. Женски класови ваљкасти, обешени, врло дугачки *C. maxima*.
 Женски класови јајастии или дугуљастии, погнути
 C. pallescens.
27. Дојни женски клас ниче из корена *C. Halleriana*.
 Сви класци поређани дуж стабљике 28.
28. Женски класци са 2—3 цвета *C. humilis*.
 Женски класци са више цветова *C. digitata*.

C. stellulata Good. Корен жиличав. Стабљике на три тупа ћошка. Лишће узано, линеарно, ижљебљено и од величине стабљике. Клас сложен, кратак, са три до четири класка и састављен од мушких и женских класака. Класци мушки на дну класа. Приперци кратки, љускасти. Љуске јајасте, мрке или жућкасте и по среди зелене. Жига три. Мешкови звездасто разведени, јајасто-ланцетастии, с једне стране испупчени, с друге пљоснати и здуљени у дугачак, расцепљен кљун. Ц. Расте по Селичевици. Цвета у Априлу и Мају.

C. rapicea L. Корен са изданцима. Стабљике трошокасте, усправљене. Лишће сивасто, круто, линеарно и пљоснато. Мушки и женски класови засебни. Мушки клас усправљен и утврђен на петељку. Женски класови ваљкасти, рехави, усправљени и утврђени на кратку петељку. Приперци са дугачким рукавцем и дужи од својих класака. Љуске мрке; по ободу белчасте, јајасте, зашиљасте и краће од мешкова. Жига три. Меш-

кови кружни, јајаста, надути, жућкасти и завршени кратким, пресеченим кљуном. Ц. Расте по Нлшком Чаиру. Цвета у Априлу и Мају.

C. maxima Scop. Корен жиличав. Стабљика висока, глатка, на три ћошка и лисната. Лишће широко, линеарно, пљоснато и по ободу рапаво. Мушки и женски класови засебни. Мушки клас један на врху стабљике, ређе два. Женски класови ваљкасти, дугачки, утврђени на петељку и пресамићени, а обично три до четири на броју. Доњи приперци листаста, са дугачким рукавцем и често дужи од стабљике; горњи краћи, са краћим рукавцем. Ђуске јајасто ланцетасте, бацкаве и краће од мешка. Жига три. Мешкови зелени, глатки, троћошкасти и завршени кратким пресеченим кљуном. Ц. Расте по шумама на Сувој планини. Цвета маја и јуна.

Gramineae Juss.

У овој фамилији има приновљена три рода; *Leersia* и то *L. oryzoides*, *Baldingera* и то *B. arundinacea* и *Diplachne* и то *D. serotina*. Због приновљених родова мора се изменити и анализа родова.

Осим приновљених родова приновљено је и неколико специја: *Milium vernale*, *Stipa Grafiana*, *Avena tenuis*, *Koeleria ciliata*, *Danthonia provincialis*, *Vulpia ciliata*, *Festuca ovina*, v. *Pancici*, *Bromus asper*.

Анализа родова

1. Класци леже у издубљенима цветне осовине, немају петељке и састављају класове . . . 2.

- Класци не леже у издубљеној осовини, а имају или немају петељке и састављају растресите или класолике метлице 7.
2. Класци леђима окренути цветној осовини; дојњи класци са једном само плевом . . . *Lolium*.
Класци боком окренути цветној осовини; сви класци са две певе , . . . 3.
3. Све по три класка заједно утврђени дуж цветне осовине 4.
Класци засебно утврђени по цветној осовини . 5.
4. По један цвет у класку *Hordeum*.
По два или више цветова у класку . . . *Elymus*.
5. Певе на врху са два до три зупца . *Aegilops*.
Певе без зубаца 6.
6. Класци са два цвета. *Secale*.
Класци са три или више цветова . . . *Triticum*.
7. По два до три класка утврђена заједно на истом месту цветне осовине и један свакад без петељке 8.
Сви класци подједнако утврђени за цветну осовину 9.
8. Сви класци једнаки линеарни . . . *Andropogon*.
Класци без петељке јајасте, са трозубом дојњом плевом *Sorghum*.
9. Класци са једним плодним цветом 10.
Класци са више плодних цветова 24.
10. Класци с леђа спљоштени 11.
Класци с бока спљоштени или обли 15.
11. Плева само једна, друга закржљала, или је никако нема; по два или више класова у скупу на једној петељци *Tragus*.

- Плеве две 12.
12. Класци окружени чекињама *Setaria*.
Класци без чекиња 13.
13. Плеве од дужине цвета или дуже 14.
Плеве краће од цвета и неједнаке *Panicum*.
14. Плевнице без оса *Milium*.
Плевнице са осом *Piptatherum*.
15. Класци поређани у класу у два реда, класови скупљени у амбреле *Cynodon*.
Класци у више редова поређани у клас 16.
16. Класци без плева, са самим плевницама и поређани у метлицу *Leersia*.
Класци са плевама 17
17. Дојње плевнице усукане и завршене дугачким осом *Stipa*.
Дојња плевница није усукана, са кратким осом или без оса 18.
18. Једна или обе плевнице обрасле или окружене дугачким длакама , 19.
Плевнице глатке или обрасле кратким длакама 20.
19. Плевнице окруждне длакама; жигови вире на дну класка *Calamagrostis*.
Дојња плевница обрасла дугачким длакама; жигови вире са стране класка *Lasiagrostis*.
20. Класци утврђени на разведене петељке и састављају метлицу, више мање растреситу 21.
Класци утврђени на усправљене петељке и састављају класолику метлицу 22.
21. Жигови вире на дну класка; класци без јаловог цвета или једва са зачетком јалова цвета
Agrostis.

- Жигови вире на врху класка; класци са љускастим јаловим цветом *Baldirigera*.
22. Плевe неједнаке и краће од цвета . . . *Crypsis*.
Плевe једнаке и дуже од цвета , 23.
23. Плевe при дну срасле, на врху шуте; плеваница једна *Alopecurus*.
Плевe слободне, на врху просечене и са кратком осом; плеванице две *Phleum*.
24. Жигови вире на самом врху цвета 25.
Жигови вире при дну или испод врха цвета 26.
25. Дојња плеваница по леђима заокружена, биљке сувих места *Sesleria*.
Дојња плеваница по леђима кобиличаста, класци поређани у четворођошкасту, класолику метлицу, барска биљка *Beckmannia*.
26. Жигови вире испод врха цвета; висока барска биљка. *Phragmites*.
Жигови вире при дну цвета 27.
27. Плодни и јалови цветови у класку 28.
Само плодни цветови у класку 29.
28. Класци с леђа с пљоштени; плевe скоро једнаке; мушки цветови са осом *Holcus*.
Класци с бока спљоштени; плевe неједнаке, цвеће без оса *Melica*.
29. Стубићи или жигови утврђени испод врха плодника *Bromus*.
Стубићи утврђени на самом врху плодника 30.
30. Дојња плеваница са осом при дну или у средини 31.
Дојња плеваница са осом на врху 32.
31. Дојња плеваница двозубна или цела. *Avena*.

- Дојња плевница четворозубна Aiga.
32. Горња плевница обрасла по ободу крутим чекињама; класци скоро без петељке *Brachypodium*.
Горња плевница глатка, трељава, длакава, али не чекињава; класци обично са дужим петељкама 33.
33. Плеве широке, карличасте; класци утврђени на дугачке петељке и врло покретни, а са више цветића, поређаних у два реда . . . *Briza*.
Ни плеве ни класци нису такви 34.
34. Плеве доста широке и трбушате . . . *Danthonia*.
Плеве нису трбушате 35.
35. Класци по леђима кобиличасти 36.
Класци по леђима заокружени 39.
36. Дојња плевница осата или бодљава 37.
Дојња плевница сасвим шута 38.
37. Класци скупљени у збивене гомилице и окренути на једну страну *Dactylis*.
Класци нису на једну страну окренути *Coeleria*.
38. Плеве зељасте; стубић врло кратак *Poa*.
Плеве опнасте; стубић врло дугачак *Eragrostis*.
39. Класци при дну са омотачем *Cynosurus*.
Класци без омотача 40.
40. Дојња плевница на врху зашиљаста или осата 41.
Дојња плевница на врху затубаста и без оса 42.
- 40 bis. Дојња плевница кобиличаста 41.
Дојња плевница по леђима заокружена . *Festuca*.
41. Дуговечна биљка; класци дугуљасте црнкасти *Diplachne*.
Годшња биљка; класци у време цветања на врху раширени *Vulpia*.

42. Дојња плевница по леђима заокружена ; више плодних цветова у класку *Glyceria*.
 Дојња плевница по леђима кобилчаста ; само два плодна цвета у класку *Catabrosa*.

Leersia Sol.

Класци поређани у расуту метлицу, а кашто нометањем и јалови. Плеве нема. Плевнице две, сиљоштене, кобилчасте и зашиљасте, жуте и врховима примакнуте. Прашника три. Стубића два. Круна сиљоштена и глатка.

L. oryzoides Soland. Ризом пузи, и са изданцима. Стабљике усправљене или при дну полегле и тад нешто пузе и пуштају жиле. Лишће широко, линеарно, заокружено и с обе стране острикаво. Везица кратка и пресечена. Класци поређани у гранату, острикаву метлицу, беличасти и косо-елиптични. Плевнице косо-елиптичне, по среди чекињаве а са стране длакаве. ♀. Расте по барама на Селичевици. Цвета Августа и Септембра.

Спада у племе *Oryzoeae Kunth*, које се одликује класцима са стране сиљоштеним и једноцветним, ређе са зачетком још једног или два цвета. Плева нема или су врло ситне. Плевница папираста. Жигови вире са стране цвета.

Baldingera Fl. Wek.

Класци са стране испушчени, поређани у гранату метлицу, са једним плодним цветом и са још једним или два љуспаца, јалова цвета. Плеве две, ошасте, коби-

личасте. Плевице ланцетасте и краће од плева. Стубића два, дугачка, са перастим жиговима. Прашника три. Крупа елиптично дугуљаста, са стране спљоштена и глатка.

V. arundinacea Dumort. Ризом пузи. Стабљике доста високе и лиснасте. Лишће линеарно, заострљено, пљоснато, зелено, а кашто белим пругама ишарано. Класци зелени или шарени и поређани у дугачку, гранату метлицу, најпре растреситу, а доцније скупљену. Плеве ланцетасте, кобилчасте заострљене и с обе стране са по два нерва. Плодни цвет нешто мало длакав и краћи од плева. Јалова цвета два, линеарна, врло ситна и ланцетаста. ♀. Расте по барама око Међурова и поред Нишаве. Цвета Јуна и Јула.

Phragmites L.

Овде има приновљена суврст *P. communis* β *flavescens*.

P. communis L. β *flavescens*. Разликује се од обичне суврсти жућкастим и вишецветним класцима. ♀. Расте по ритовима у Јелашници, Слјеву. Цвета у јесен.

Stipa L.

Овде је приновљена једна специја *S. Grafiana* Stev. Због ње се мора изменити

Анализа специја.

1.	Ос коначаст	2.
	Ос пераст	3.

2. Горња плевица цела; цвет утврђен на станку
S. capillata.
 Горња плевица двозубна; цвет без станке .
S. Aristata.
3. Плеве љуспасте, непрозрачне; ос у завоју
 трењав *S. Grafiāna.*
 Плеве прозрачне; ос у завојима без трењаља
S. pennata.

S. Grafiāna Stev. Корен жилавчав. Стабљика висока, усправљена, крута и ливата. Лишће широко, линеарно, глатко или рапаво и најзад уздуж пресамићено. Везица дугуљаста. Класци поређани у кратку скупљену метлицу, окружену горњим лишћем. Плеве љуспасте, непрозрачне, широко ланцетасте, скоро једнаке и завршене дугачким шиљком. Плевица при дну скроз, на врху само цртасто длакава и на врху рожаста. Ос врло дугачак, у дојњој трећини усукан и и у завоју трењав, а одатле на више пераст. ♀. Расте по Сувој планини. Цвета у Јуну и Јулу.

Milium L.

И овде има једна принова: *M. vernale*. Због ње се мора саставити и анализа специја.

Анализа специја.

Дуговечна биљка; цветне гране разведене, најзад пресамићене; класци растављени . . . *M. effusum.*

Годишња биљка; цветне гране слабо разведене, класци примакнути *M. vernale.*

M. vernale MB. Корен годишњи, жљичав. Стабљике усправљене, високе, при дну лиснате. Лишће кратко, узано линеарно, зашиљасто и глатко. Класци с леђа мало спљоштени, један другом примакнути и поређани у сложену метлицу, са гранама полу пршљенастим и под малим углом разведеним. Плеве јајасто дугуљасте и рапаве. Плевице глатке, елиптичне и затубасте. ☉ Расте по жбуњу на Селичевци. Цвета у Мају.

Avena L.

У овом роду има једна принова: *A. tenuis* Moench. Због ње се мења анализа специја.

Анализа специја.

1.	Стабљика при дну спљоштена	<i>A. compressa.</i>
	Стабљика обла	2.
2.	Годишња биљка	3.
	Дуговечна биљка	4.
3.	Дојња плевица цела; класци ситни, усправљени	<i>A. tenuis.</i>
	Дојња плевица двозубна; класци крупни, најзад обешени	<i>A. fatua.</i>
4.	Обе плеве тронервне	<i>A. amethystina.</i>
	Дојња плева једнонервна	<i>A. pubescens.</i>

A. tenuis Moench. Корен жљичав, стабљике танке, усправљене. Лишће узано, кратко, линеарно, усправљено и најзад усукано. Везица дугуљаста. Класци троцветни или вишецветни, са стране спљоштени, утврђени на петелке и поређани у растреситу, пирамидалну метлицу. Плеве ланцетасте, заоштрљене, са 7 до 9 рапа-

вих нерва; дојња за трећину краћа од горње. Плеваца дојњег цвета продужена у ос; горњих цветова на врху са два оса, а на средини леђа са једним осом, дужијим од цвета. ☉ Расте по жбуњу и крај путова по Селичевици. Цвета у Априлу и Мају.

Diplachne P. B.

Класци многоцветни, рехави, дугуљасте, са стране спљоштени и поређани у гранату метлицу. Плеве две неједнаке. Дојња плевица кобиличаста, двозубна и завршена кратким осом; горња расцељена и са две кобилице. Прашника 3. Стубића два кратка, четкаста.

D. serotina Link. Ризом тврд, чворновит и нешто мало пузи. Стабљике многе, круте, лиснате и на врху пољубаљкасте. Листе кратко, круто, линеарно, заострљено, најпре иљоснато, а најзад усукано. Цветна метлица кратка, усправљена са разведеним гранама. Класци дугуљасте, црнкасти, са 3 до 6 цветова. Плеве дугуљасте, зашиљасте, опнасте, неједнаке и краће од класака. Дојња плевица ланцетаста петонервна и на врху са врло кратким осом. ♀. *Molinia serotina* M. K. Расте по камењарима близу Матејеваца, Каменице на Бавском брду. Цвета у јесен.

Coeleria Pers.

Овде има једна принова: *K. setacea* DC.

Анализа специја.

Дојња плевица по кобилице трепава *K. setacea*.
Дојња плевица без трепаља . . . *K. cristata*.

K. setacea DC. Стабљике усправљене или само при дну полегле, скоро голе и на врху маљаве. Лишће узано, усукано, по ободу рапаво. Рукавци дојњег лишћа постају мрежастии и омогавају дојњи део стабљике. Везица кратка, зупчаста. Класци скоро без петељке, глатки, сјајни, двоцветни и поређани у јајасту, збивену, класолику метлицу. Певе скоро једнаке, линеарно ланцетасте. Дојња плевица заострљена, по кобилици трепљава, боцкава или шута; горња плевица завршена са два доста дугачка зупца. ♀. Расте по камењарима и сушним странама око Ниша. Цвета Јуна и Јула.

Danthonia.

Овде је приновљена једна специја: *D. provincialis* DC.

Анализа специја.

Ос прав; стабљика најпре полегла па онда усправљена *D. procumbens.*
 Ос усукан; стабљика свакад усправљена
 ; ; *D. provincialis.*

D. provincialis DC. Корен жиличав, дуговечан. Стабљика танка, усправљена. Лишће узано линеарно, заострљено, по ободу рапаво. Везица трепљава. Класци поређани у класолику метлицу, са стране спљоштени и са два до пет цветова у два реда поређаних. Певе широко ланцетасте, напирасте, заострљене, по кобилици рапаве и дуже од цвећа. Дојња плевица по ободу трепљава, на врху са стране са два танка оса, а у среди са дугачким, при дну усуканим осом. ♀. Расте

по ливадама близу Влазе и по бањском брду. Цвета у Мају.

Festuca L.

Због приновљене суврсти *F. ovina* v. *Panciciana* мора се изменити анализа специја.

Анализа специја.

1. Дојње или све лишће усукано 2.
Све лишће или бар дојње пљоснато 6.
2. Дојње лишће усукано, горње пљоснато
. *F. heterophylla*.
Све лишће усукано, чекињасто или кончато 3.
3. Везица састављена од две кратке ушице 4.
Везица без ушица 5.
4. Листине, бар горње ваљкасте; суве, са стране испупчене *F. ovina* v. *vulgaris*.
Листина са стране спљоштена; жљебовита, кад се осуши *F. ovina* v. *Panciciana*.
5. Лишће круто *F. varia*.
Лишће мекано *F. flavescens*.
6. Класци скоро поређани у клас *F. loliacea*.
Класци поређани у метлице 7.
7. Корен пуза и пушта изданке *F. drymeia*.
Корен жиличав 8.
8. Рукавци дојњег лишћа при дну раширени , *F. spadicea*.
Рукавци нису раширени 9.
9. Дојња плевница са дугачком осом *F. gigantes*.
Плевница без оса *F. elatior*.

F. ovina β *Ranciciana* Hackel. Разликује се од обичне суврсти поглавито тиме, што су листине (листне плоче) са стране стиснуте, што постају ижљебљене кад се осуше и што им је обод испро, а најзад што испод дојње епидерме имају 5 развојених склеренхиматичних свопића. Осим тога, класци су доста крупни, 7—8 м. м. дугачки и скупљени у кратку, збивену метлицу; плодне плевe 5—6 м. м. дугачке и завршене дугачким осом; везица ситно, но приметно трепљава. Расте по Сувој Планини. Цвета Маја и Јуна.

Vulpia Gmal.

Класци утврђени на доста дебеле петељке, многоцветни и у време цветања на врху раширени, а поређани у метлицу. Плевe две, кобилчасте и заоптрљене; кашто дојња врло закржљала. Плевице шиљасто ланцетасте; дојња кобилчаста и продужена у ос; горња са две кобилице и два зупца. Прашника 1 до 3. Жига два, пераста и утврђена на врху плодника.

У флори околине Ниша описана је једна специја, под именом *Festuca pseudo-myurus*; доцније је нађена још једна специја.

По начину модерних писаца пренео сам те специје из рода *Festuca* у род *Vulpia*.

Анализа специја.

Горња плева много дужа од дојње, које кашто и нема; дојња плевица трепљава *V. ciliata*.

Горња плева три пут дужа од дојње; дојња плевица није трепљава . . . *V. pseudo-myurus*.

V. ciliata Link. Корен жиличав. једногодишњи. Стабљика усправљена, скоро скроз лисната. Лишће усукано, чекињасто. Класци сложени од четири до шест цветова и поређани у скупљену, скоро класолику метлицу. Певе глатке, ланцетасто шиљасте; дојња плевица ланцетаста, при дну и по ободу трепава, по леђима са две кобилице и завршена дугачким осом. Прашник обично један. ☉ Расте по песковитим и сушним местима око Ниша. Цвета у Априлу и Мају.

Bromus L.

У овом роду има једна принова и то *B. asper* Murr. Због те принове мења се анализа специја.

Анализа специја.

1.	Класци на врху раширени	2.
	Класци нису раширени	3.
2.	Класци мањави	<i>B. tectorum.</i>
	Класци глатки	<i>B. sterilis.</i>
3.	Дуговечне биљке	4.
	Годишње биљке	6.
4.	Лишће са свим глатко, корен пузи	<i>B. inermis.</i>
	Лишће, бар дојње, рапаво или длакаво; ко-	
	рен жиличав	5.
5.	Цветна метлица врхом погнута; лишће и дојњи	
	рукавци длакави	<i>B. asper.</i>
	Цветна метлица усправљена; лишће дојње	
	трепава	<i>B. erectus.</i>
6.	Ос прав	7.
	Ос усукан	9.

7. Плевe исте дужине; класци дугуљасто ланцетасти *V. arvensis*.
Дојња плева дужа од горње 8.
8. Класци дугуљасто ланцетасти *V. commutatus*.
Класци јајасто дугуљести *V. mollis*.
9. Цветна метлица усправљена; класци ситни *V. confertus*.
Цветна метлица погнута 10.
10. Класци ланцетасти *V. patulus*.
Класци јајасто ланцетасти *V. squarrosus*.

V. asper Murr. Корен жиличав. Стабљика висока, маљава. Лишће линеарно ланцетасти, дугачко, по ободу и озго рапаво и длакаво. Везица јајаста, пресечена. Цвеће поређано у метлицу, врхом поспуту. Класци линеарно ланцетасти, са 7 до 9 цветова. Плева ланцетасти, кобиличаста и неједнака. Дојња плевица кобиличаста, рапава, по ободу сушна, на врху двозубна и завршена осом. ♀. Расте по шуми на Сувој Планини. Цвета у Јуну.

Triticum L.

У овом роду има једна принова, а то је *T. imbricatum* MB. Због тога се мора изменити и анализа специја.

Анализа специја.

1. Класци више мање надувени; плевe јајасте или дугуљасте, надувене; корен једно или двогодишњи 2.

- Класци нису надувени; плевие линеарно дугу-
ласте или ланцетасте, нису надувене; корен
дуговечан 3.
2. Плевие трепљаве; клас са стране јако снљо-
штен *T. villosum*.
Плевие глатке; клас узан, прилично обао
. *T. Baeticum*.
3. Клас са стране снљоштен, скоро четвртаст,
са дворедним класцима 4.
Клас није такав 5.
4. Класци глатки *T. cristatum*.
Класци више мање длакави . . . *T. imbricatum*.
5. Корен жиличав, плевица са дугим осом . .
. *T. caninum*.
Корен нузи; плевица без оса, пли је овај
врло кратак 6.
6. Лишће зелено *T. repens*.
Лишће сивасто *T. glaucum*.

T. imbricatum MB. Корен жиличав. Стабљике усправљене или при основи полегле и лиснате и често са јаловим изданцима са стране. Лишће круто, линеарно; горње краће, усукано. Класци линеарно ланцетасте, у два реда смештени. троцветни или вишецветни и поређани у дугуласт, са стране јако снљоштен и скоро четворођошкаст клас. Плевие дебеле, длакаве и на врху шиљасте. Дојња плевица продужена у ос. Ц. Расте по камењарима и сушним странама око Матејавице, на Ви-су, по Сувој Планини. Цвета у Мају.

Ову биљку многи ботанисте сматрају као варијетет од *T. cristatum* Schr.

Lolium L.

И овде има принове у *L. Italicum* Br. Због тога се мења

Анализа специја

1. Годишња биљка *L. temulentum*.
Дуговечна биљка 2.
2. Младо лишће на двоје уздуж пресавијено ;
класци шути или са кратким осом *L. perenne*.
Младо лишће усукано ; класци са дугачким
осом *L. Italicum*.

L. Italicum Braun. Корен жиличав. Стабљика доста висока. Лишће линеарно, зашиљасто, доста широко и мекано ; доње у младости усукано. Класци у време цветања разведени, а по том усправљени, дужи од своје певе, а сложени од три или више цветова. Плева линеарно ланцетаста и краћа од класка. Дојња плевица са пет нерва и има дугачак ос ; горња плевица јако трецљава. ☉ Расте по граду, а цвета од Маја до јесени.

ТРЕЋА ГРАНА. ACOTYLEDONEAE.

Filicineae Juss.

Спорангије подједнаке, по дојњој страни лишћа и обично по нервима, или на врху промењеног лишћа засебно, или у гомилице, или у класове поређане; наге или епидермом превучене; утврђене на петељчицу или без ове; отварају се правилно или неправилно и имају еластичан прстен или не. Дуговечне биљке. Лишће ниче обично из врха ризома и у младости кукасто смотано.

Анализа родова.

1.	Спорангије поређане у клас	2.
	Спорангије поређане по дојњој страни листа	3.
2.	Клас једноставан; лист цео . . . Ophioglossum.	
	Клас сложен; лист перасто исечен . . . Botrychium.	
3.	Спорангије голе	4.
	Спорангије превучене кошуљицом	5.
4.	Спорангије поређане у линеарне гомилице
. Grammitis.	
	Спорангије поређане у округле гомилице Polypodium.	
5.	Гомилице спорангија леже на самом ободу
листа Pteris.	
	Гомилице спорангија леже на дојњој страни
листа, даље од обода	6.

6. Гомилице округле 7.
 Гомилице линеарне или јајасте 9.
7. Кошуљице једним крајем обода свог утврђене
 за лист *Cystopteris*.
 Кошуљице средином својом утврђене за лист 8.
8. Кошуљице утврђене на дршчицу и штитасте
 Aspidium.
 Кошуљице без дршчице, округласте или бу-
 брежасте *Nephrodium*.
9. Лист не дељен, дугуљист или ланцетаст .
 Scolopendrium.
 Лист од разне руке дељен, кошуљице утвр-
 ђене спољним ободом. *Asplenium*.

Племе *Ophioglosseae* R. Br. Спорангије без петељке, слободне или срасле, без еластичног прстена, отварају се са два капка и поређане су у класове, на врху преиначеног листа. Листа два од две руке: један јако измењен и носи споранге; други, прѣви лист, но кукасто не смотан ни у младости.

Ophioglossum L.

Јалов лист цео, жилицама ишаран. Спорангије између себе спојене и дворедице поређене у линеаран, једноставан клас, а отварају се са два капка.

O. vulgatum L. Ризом кратак, на врху љускав, при дну жиличав. Лист јајаст или јајасто ланцетаст, при дну сужен или нешто мало слази низ дршку, са нервима јако испрекрштаним. Клас линеаран, заши-

љаст, краћи од своје нетељке, а најзад премашује јалов лист. Споре квржичаве. ♀. Расте покрај рјта у Једашници. Развија споре у Мају.

Botrychium Sw.

Лист пераст; спорангије поређане у сложен клас или у метлицу на другом преиначеном листу.

B. Lunaria Sw. Ризом кратак, на врху љускав, а при дну жиличав. Јалов лист само један, перасто исечен на бубрежасте или скоро ромбоидалне, целе или исецкане режњеве. Спорангије поређане у сложен клас или у гранату метлицу, на другом листу, који је такође један. ♀. Расте по Сувој Планини. Развија споре у Мају и Јуну.

ПЛЕМЕ Polypodiaceae R. Br.

Спорангије једно-очне, мрежасте, окружене вертикалним, еластичним прстеном, отварају се неправилно и поређане су у гомилице по доњој страни листа. Гомилице спорангија обично немају кошуљицу.

Grammitis Sw.

Гомилице спорангија линеарне или дугуљасте, расту или правилно поређане по доњој страни листа и измешане са мрким, сушним љушчицама, а немају кошуљицу.

G. Ceterach Sw. Корен жиличав. Лишће многобројно, скупљено у гомилу, лапцетасто, разведено, перасто подељено на дебеле, целе и заокружене режњеве,

озго зелене, оздо скроз покривене ређим, сјајним, сушним љускама. ♀. Расте по старим зидовима и по стенама око Ниша. Приспева у Мају, а ика га и до јесени.

Polypodium L.

Гомилице спорангија округласте, расуте или правилно поређане по доњој страни лишћа, а без кошуљице.

Анализа специја.

Лишће један пут перасто исечено. . . *P. vulgare*.

Лишће два или три пута перасто исечено

. *P. dryopteris*.

P. vulgare L. Ризом обрасто мрким љускама и пузи. Лишће јајасто-ланцетасто или ланцетасто, утврђено на дугачку, голу дршку и перасто исечено на ланцетасте или дугуљасто-ланцетасте, целе, рескасте или перасте режњеве, који оздо на више све ситнији постају. Гомилице спорангија поређане у два реда, упередна са средњим нервом режњева. ♀. Расте по стенама, зидинама и дрвећу. Налази се у плоду у Мају и Јуну.

P. Dryopteris L. Ризом танак и пузи. Лишће у обиму троугално, два или три пута тројно перасто исечено и утврђено на голу, дугачку дршку. Режњеви троугално ланцетасте, са затубастим, целим или зупчастим кришчицама, а по површини глатки или жљездичави. Гомилице спорангија поређане дуж споредних жилица

режњева. ♀. Расте по Сувој Планини, а приспева у Јуну и Јулу.

Aspidium Sw.

Гомилице спорангија округласте, поређане у редове или расуте по дојвој страни лишћа. Кошуљица опнаста, округла, штитаста, у средини утврђена, а по ободу слободна. Лишће један пут или два пут перасто и одоздо љускама обрасло.

Анализа специја.

Лишће један пут перасто исечено **A. Lonchitis.**

Лишће два пут перасто исечено . **A. aculeatum.**

A. Lonchitis Sw. Ризом кратак и дебео. Лишће круто, кожасто, утврђено на кратку љускаву дршку, у обиму ланцетасто-дугуљасто, на оба краја сужено и перасто исечено на режњеве јајасто-ланцетасте, српасто искривљене, по ободу зупчато бодљаве, на кратку дршчицу утврђене, на дну косо пресечене и ту на горњем ободу са ушицом или зупцем, а одоздо ситним љущицама обрасло. Гомилице спорангија између средњег нерва и обода режњева у линије поређане. ♀. Расте по шумама на Сувој Планини. Налази се у плоду од Јула до јесени.

A. aculeatum Doel. Ризом дебео и јако љускав. Лишће круто, у обиму дугуљасто-ланцетасто, зашиљасто, на оба краја сужено, утврђено на кратку, љускаву дршку, оздо бар по средњем нерву мрким љускама обрасло и два пут перасто исечено. Режњеви ду-

гуљасто-ланцетасти, перасто исечени на ромбично дугуљасте, при дну клинасте и ушицом снабдевене, а по ободу зупчасто бодљаве кришке, утврђене, бар дојње, на врло кратку дршчицу. Гомилице спорангија дуж средњег нерва крижака поређане у два реда. ζ . Расте по шумама на Сувој Планини. У плоду се налази од Јуна до јесени.

α) *vulgare* Doll. Лишће круто; кришке више ромбичне, скоро српасто искривљене; само дојње кришке режњева са ушицама.

β) *Swarzianum* Koch. Лишће доста мекано; кришке ситније, јајасто ромбичне и скоро све са ушицама.

Обе феле расту по шумама на Селичевици и Сувој Планини. У плоду се налазе од Јуна до јесени.

Nephrodium Rich.

Гомилице спорангија округле, расуте или у редове поређане. Кошуљица опнаста, округласто-бубрежаста, утврђена једном тачком у среди и једном бо-ром, која од средње тачке иде ка ободу, зато кошуљица и изгледа скоро бубрежаста.

N. filix mas Stremper. Н а в а л а. Ризом дебео, кос. Лишће крушно, оздо по нељвима љускаво, у обиму елиптично дугуљасто, од средине на више и на ниже сужено, утврђено на кратку љускаву дршку, а по ободу перасто исечено на ланцетасте, заоштрљене режњевае, такође перасто исечене на дугуљасте, затубасте, зупчасте и при дну спојене кришке. Гомилице спорангија малобројне и по дојњој страни листних крижака у два

реда поређане. ♀. Расте по шумама на Селичевци, Сувој Планини и више Бље. У плоду се налази од Јуна до јесени.

Cystopteris Bernh.

Гомилице спорангија скоро округласте. Кошуљица опнаста, округла или јајаста, по ободу поцепана или зупчаста, згужвана, лако је нестаје и једном тачком унутарњег обода утврђена за листни нерв, и тако према врху и ободу листне кршке слободна.

C. fragilis Bernh. Ризом кратак, хоризонталан, на врху љускав. Лишће у обиму дугуљасто ланцетасто, утврђено на дршку, краћу од листине и два до три пута перасто исечено на јајасто ланцетасте и наспрамне режњеве. Њихове кошуљице јајасте или ланцетасте, при дну често клинасте, а по ободу зупчасте или исецкане. Гомилице спорангија поређане с обе стране средњег нерва у по један ред. Врло полиморфна биљка. ♀. Расте по стенама на Сувој Планини. У плоду се налази од Маја до јесени.

Asplenium L.

Гомилице спорангија линеарне или јајасте, расуте по бочним нервима; ређе правилно, двореднице поређане. Кошуљица спољним ободом утврђена, а на унутарњем ободу слободна.

Анализа специја.

- 1 Лишће прстасто исечено . . *A. septentrionale*.
 Лишће један пут или два пут перасто . . . 2.

2. Лишће само једанпут перасто исечено . . . 3.
 Лишће два или три пута перасто исечено . . . 4.
3. Лисна осовина скоро црна и са стране ра-
 ширена у узана, ровашена криоца.. . . .
 A. Trichomanes.
 Лисна осовина бар на врху зелена, и без
 крилаца A. viride.
4. Лишће у обиму дугуљасто или елиптично . . . 5.
 Лишће у обиму више мање троугално . . . 6.
5. Листне кришчице на врху зупчато-болљаве;
 ситна биљка A. fontanum.
 Листне кришчице нису болљаве; крунна биљка
 A. filix femina,
6. Кошуљица по ободу ројтаста . . . A. ruta muraria.
 Кошуљица није ројтаста 7.
7. Лишће у обиму троугално ланцетасто и сјајно
 A. adiantum nigrum.
 Лишће у обиму троугално јајасто, а није сјајно
 A. fissum.

а) *Лишће један пут перасто.*

A. viride Hud. Ризом црним љускама обрасто. Лишће у гомиле скупиљено, глатко, у обиму ланцетасто линеарно, један пут перасто исечено на режњеве и утврђено на танку, при дну само црну дршку. Листна осовина зелена, пљосната, но без крилаца. Листни режњеви ромбично јајастии, ровашени, при дну клинасти и на кратку дршчицу утврђени. Гомилице спорангија дугуљасте. Ц. Расте по стенама на Сувој Планини. У плоду се налази од Маја до јесени.

A. Trichomanes L. Ризом обрасто црним љускама. Лишће у гомилице скупљено, у обиму ланцетасто линеарно, један пут перасто исечено на режњеве и утврђено на црну дршку. Листна осовјана црна, уздуж са обе стране раширена у узана, ситно ровашена криоца. Режњеве изврнуто јајасте и округласте, ровашене, при дну клинасте или пресечене; без дршке или са једва приметном дршчицом. Гомилица спорангија дугуљаста. ♀. Расте по зидинама и стенама свуд око Ниша. У плоду се налази од Априла до јесени.

б) *Лишће два пут перасто исечено.*

A. filix faemina Bernh. Ризом дебео, жиличав. Лишће кружно, глатко, зелено, утврђено на љускаву дршку; у обиму дугуљасто ланцетасто и два пут перасто исечено. Режњеве узани, ланцетасто заострљени и перасто исечени на ланцетасте, зупчасте или перасте кришке. Гомилице спорангија косе, јајасте, дојње кашто полумесечасте. Кошуљица по ободу ројтаста. ♀. Расте по шумама на Селичевизи и Сувој Планини. Налази се у плоду од Јуна до јесени.

A. fontanum Bernh. Ризом кос, на врху црно мрким љускама обрасто. Лишће у гомилице скупљено, глатко, зелено, утврђено на дршку при дну црну; у обиму дугуљасто ланцетасто и два пут перасто исечено. Режњеве јајасте или дугуљасте, при дну и на врху сужени; утврђени на кратку дршчицу и перасто исечени на изврнуто јајасте, зупчasto бодљаве и на врху спојене кришчице. Гомилице спорангија јајасте. Кошу-

љице немају ројте. ζ . Расте по стенама дуж Космовачке реке испод Суве Планине. Плод се развија лети.

A. fissum WK. Ризом кратак и црнкастим љускама обрасто. Лишће у гомилице скупљено, зелено, глатко, тамно, утврђено на дуге дршке и три пут нерасто исечено, а у обиму јајасто и скоро троугално. Режњевии првог и другог реда утврђени на дршчице и раскречени. Кришке узане, клинасте, трозубне, сазупцима често по нова ситно зупчастим. Гомилице спорангија најпре линеарне, а после у једно сливене и покривају целу дојњу страну крижака: Кошуљица по ободу ровашена. ζ . Расте у пукотинама стена на Сувој Планини. У плоду је од месеца Јуна до јесени.

A. adianthum nigrum L. Ризом кратак и обрасто црним љускама. Лишће у гомилице скупљено, зелено, глатко, сјајно, у обиму троугално ланцетасто, утврђено на дугачку, при дну црну дршку, а три пут (при дну) и два пут (на врху) нерасто исечено. Режњевии од основе ка врху све ситнији и у обиму ланцетасто зашиљастии. Кришке дугуљасто ланцетасте; при дну клинасте, целе и нешто мало слазе; на врху зашиљасте и зупчасте. Гомилице спорангија најпре линеарне, а после сливене и по целој дојњој страни крижака расуте. Кошуљица по ободу цела. ζ . Расте по стенама на Селичевици. У плоду га има од Маја до јесени.

в) *Лишће црстасто исечено.*

A. septentrionale L. Ризом кратак, обрасто мрким љускама. Лишће скупљено у гомилице, кожасто,

глатко, утврђено на дугачку дршку и скоро претасто исечено на два до пет рескастих режњева. Ови дугачки, линеарни, цели, расечени или шиљасто зупчасти, а при дну клинасти. Групе спорангија линеарне и најзад по целој дојњој страни режњева расуте. ♀. Расте у пукотинама стена по Селичевици, нарочито обиљато испод Курвин града. У плоду је од Маја до јесени.

Scolopendrium Sm.

Гомилице спора линеарне, међу собом паралелне, косо положене сирам средњег нерва листа и свака састављене од две гомилице, одма с почетка примакнуте једна другој и застрте опнастим, линеарним кошуљицама. Кошуљице две, најпре сведене, а по том развратене. Лишће цело.

S. officinale Sm. Ризом дебео, на врху љускав. Лишће круто, глатко, доста широко и дугачко, дугуљасто ланцетасто, зашиљасто или затубасто, обично цело, ређе крецаво, при дну срцасто и има две затубасте ушке. Дршка љускава и краћа од листине. ♀. Расте по стенама и шумама у Јелашници, Бањи, на Вису, Сувој Плавини. У плоду је целог лета.

Pteris L.

Гомилице спорангија линеарне, једноставне, одвојене једна од друге, а утврђене на самом ободу дојње стране листа и паралелне са ободом. Кошуљица с једне стране утврђена за обод листа, а с друге стране слободна. Лишће крупно и два или три пута перасто исечено.

P. aquilina L. П а п р а д , б у ј а д. Ризом пузи. Лишће кружно, кожасто, у обиму јајасто троугално, оздо маљаво, утврђено на дугачку, дебелу дршку и два или три пута нерасто исечено на насипрамне, ланцетасте режљеве, утврђене (бар дојњи) на дршку. Кришке дугуљасто ланцетасте, без дршке и са широком основом, а при дну барем исечене на целе, примакнуте и ободом утврђене кришчице. Ц. Расте по шумама и необрађеним местима. У плоду се може наћи од Јула до Септембра.

Equisetaceae L.

Ризом члановит и далеко пузи. Стабљике ваљкасте, глатке или ижљебљене, подељене на чланке, једноставне, или са пршљенастим гранама (лажним лишћем). Лишћа нема. Рукавци на врху зупчasti и положени око чланака стабљике. Спорангије све једнаке, на врху стабљике или грана поређане у клас, а у круг смештене на дојњој страни, штитастих и на стапку утврђених љущица. Споре многобројне, слободне, са четири кончаста, на врху надута репељка, који су око споре спирално умотани или одмотани, према суши или влази. Дуговечно биље; живи на суву или у води.

Equisetum L.

Карактери фамилије остају и овде.

Анализа специја.

1. Плодне и јалове стабљике једнаке; плод се развија лети **E. palustre.**

Плодне стабљике различне од јалових; плод се развија рано с пролећа 2.

2. Рукавци са 8 зубаца; гране јалове стабљике на четири ђошка *E. arvense*.

Рукавци са 20 или више зубаца; гране јалове стабљике на осам ђошкова *E. Talmateja*.

I. Секција *Vernalia* A. Br. Стабљике од две руке; плодне рџане, једноставне и губе се по растурању спора; јалове позније, гранате и трају преко лета. Клас затубаст.

E. arvense I. Плодна стабљика мрка. Рукавци широки, скоро левкасти, при дну бели, на врху мрки и дубоко исечени на осам заострљених зубаца. Јалове стабљике дубоко ижљепљене, при дну наге, а по том пршљенасто гранате. Гране на четири ђошка, поређане у размакнуте пршљенове, а при основи имају рукавце са три до четири зуца. Клас танак, рехав, затубаст.

Ж. Расте по подводним местима око манастира Св. Тројице, Бање, Сићева и т. д. Плод се развија у Марту и Априлу.

E. Talmateja Ehrh. Плодна стабљика црвенкаста. Рукавци крупни, изврнуто конични, мрки и исечени на 20 до 30 дугачких и шиљасто заострљених зубаца. Јалове стабљике високе, беличасте, ижљепљене, са 20 до 30 осмођошкастих и пршљенастих грана. Рукавци исечени на четири зуца. Ж. Расте крај потока у Сићеву, Јелашници, по Селичевци. Налази се у плоду Марта и Априла.

II. Секција *Aestivalia* A. Вр. Стабљике свеједнаке, зелене; плодне трају целог лета и тек их под јесен нестаје.

E. palustre L. Стабљике једнаке, скоро глатке, зелено беличасте, танке, усправљене, са шест дубоких бразда и гранате. Гране четвртасте и 8—12 у пршљену. Рукавци лабави, на врху раширени, зелени и исечени на 6—12, по ободу беличастих зубаца. Клас танак, ваљкаст, затубаст. Ц. Расте по барама око Ниша. У плоду је целог лета.

Lucorodiaceae DC.

Стабљике гранате и лиснате. Лишће поређано у редове или у спиралу, обично збивено и црепасто, једноставно и без дршке. Спорангије леже у пазуху листа или су на врху грана у клас поређане; све једнаке или од две руке и отварају се са два, три или четири капка. Споре ситне и по четири, ређе по осам, у гомилице скупљене.

Анализа родова.

Све спорангије једнаке. Споре као прашина ситне, округле и по четири скупљене у гомилице *Lucorodium*.
 Спорангије од две руке: једне округле или бубрежасте, са спорама врло ситним, бодљавим и по четири у гомилице скупљеним; друге троугке или четвороугке, са три до четири крупније споре *Selaginella*.

Lycopodium L

Спорангије једнаке, округле, бубрежасте или по преко јајасте, једнооке и отварају се по иреко. Споре врло ситне, округле, скупљене по четири у томилице на три ћошка.

L. Selago L. Стабљике при дну полегле, а по том усправљене, од свуд лиснате и гранате. Гране у више пута рачвасте, паралелне и достижу све скоро исту висину. Лишће круто, кожасто, ланцетасто, заострено, цело или скоро зупчasto и црепасто поређано. Приперци подобни лишћу. Спорангије у пазуху приперака и скоро дуж целе стабљике. ♀. Расте по Сувој Планини. У плоду се налази од Маја до јесени.

Selaginella Spring.

Спорангије двојачке у истом класу: једне бубрежасте или округласте, као и у ликоподији; друге троугке или четвороугке, гредичаве и са три до четири крупније споре.

S. Helvetica Spring. Ситна, у томилице скупљена биљка. Стабљике по земљи прострте, цузе и цуштају жиле у земљу, као и сљоштене, устајуће гране. Лишће бледо зелено, поређано у четири реда и од две руке: бочно јако разведено, јајасто дугуљасто, затубасто и цело; посредно скоро у пола ситније и приљублено. Спорангије поређане у један или два класа, утврђена на петељку. Цветни приперци јајасто зашиљаста. ⊙ Расте по Сувој Планини. Лети се може наћи у плоду.

НАРОДНА ИМЕНА БИЉА ОКОЛИНЕ НИША

А.

- Абад в. анта
 Ајдучина *Lychnis coronaria* L и *Lactuca muralis* L
 Ајдучица в. ајдучка трава
 Ајдучка онута *Daphne Mezereum* L
 Ајдучка трава *Achillea Millefolium* L
 Ајчица *Coronilla varia* L
 Апта, Аптика, аптовина
Sambucus Ebulus L
 Ардаљ, Ардаљица в. горушица
 Ашибачар в. кандилијца

Б.

- Бабин зуб *Tribulus terrestris* L
 Бабина душица в. Мајкина душица
 Бабина трава *Anthemis Cotula* L
 Багренак *Coronilla varia* L
 Бажур в. божур
 База в. зова

- Базга в. зова
 Базјан *Aegopodium Podagraria* L
 Балучка *Allium vineale* L
 Баљур *Sorghum Halepense* Pers.
 Банка в. висибоба
 Бара *Carex* L
 Барњача *Ranunculus repens* L
 Бедринац *Pimpinella Saxifraga* L
 Бедриница, бедрњица в. бедринац
 Бела боца *Xanthium spinosum* L
 Бела врба *Salix fragilis* L.
S. alba L.
 Бела липа *Tilia argentea* Desf
 Бела лоза *Clematis vitalba* L
 „ рада *Anthemis arvensis* L
 Бела Саса *Matricaria Chamomilla*
 Бела топола *Populus alba* L

- Белешина *Calamagrostis e-pigeios* Roth.
 Бели брест в. вез
 Бели глог *Crataegus mono-gyna* Jacq.
 Бели граб в. граб
 Бели јасен *Fraxinus excel-sior* L
 Бели лом *Clematis recta* L
 Бели оман в. оман
 Бели слез *Allthaea officina-lis* L
 Бели трн в. бела боца
 Бели угаз в. угаз
 Бели чкаљ *Dipsacus* L.
 Белка в. красуљак
 Белодун *Anthyllis vulnera-ria* L
 Белонога в. пенушава
 Бељ. бељиг *Quercus ses-siliflora* Sm.
 Бесник, беспице *Digita-lis* L
 Бзова, бзовка в. зова
 Биводичин в. татула
 Бисерак *Aethionema sa-xatile* R. Br.
 Блаван *Holosteum umbella-tum* L.
 Благован *Hyssopus officina-lis* L
 Благун *Quercus conferta* Kit.
 Бљужд, бљушт *Tamus com-munis* L
 Бобовњак *Sedum maximum* Sut.
 Богородичин лан в. лани-лист
 Богородичина грава *Hure-ricum perforatum* L
 Бодаљ в. стричак
 Бодаљац *Lactuca saligna* L.
 Божур *Raeonia* L
 Боквица *Plantago* L.
 Боровница *Vaccinium Myr-tillus* L.
 Босиљак коњски *Mentha syl-vestris* L
 Боца в. бела боца
 Брадавичак в. сисак
 Бреберина *Anemone nemo-rosa* L
 Бреза *Betula alba* L
 Брекиња *Sorbus tormina-lis* Crantz
 Брест *Ulmus campestris* L
 Бриђуша *Crocus* L.
 Брозгва в. божур
 Броћ *Rubus tinctorum* L
 Броћац *Gallium Mollugo* L
 Брусница *Vaccinium Vitis-idaea* L.
 Бршљан, брштан *Hedera helix* L
 Буздика *Myagrum perfoli-atum* L.
 Бујад *Pteris Aquilina* L
 Бука, буква *Fagus sylvatica* L.
 Булка *Paraver Rhoeas* L
 Бун, бунка *Hyosciamus niger* L
 Бурјан в. апта

В.

- Васиљак *Centaurea jacea* L
 Вежљика *Scirpus lacustris* L
 Вез *Ulmus pedunculata*
 Велебиље в. лудача
 Велигдан, велигданче *Pulsatilla* L
 Велика коприва *Urtica dioica* L
 Велики замиз *Convallaria latifolia* Jacq.
 Велики корен в. оман
 Велики коров *Anchusa Italica* L.
 Велики мухар *Panicum Crusgalli* L.
 Велико биље в. лудача
 Велико сито в. вилино сито.
 Вења *Juniperus communis* L
 Верринац в. мишији три
 Вереница *Veronica* L
 Ветроваљ *Eryngium campestre* L
 Видац *Euphrasia officinalis* L
 Видац *Anagallis arvensis* L
 Видова трава в. видац
 Видовка, видовчица *Anagallis arvensis*
 Видоока в. видовка
 Вија *Medicago* L
 Вијук *Festuca ovina* L
 Вијушан *Polygonum Convolvulus* L
 Вилин лук *Muscari comosum* L
 Вилина коса *Cuscuta* L
 Вилина метла *Asparagus* L
 Вилино сито *Carlina acaulis* L
 Вилица в. рогљичица
 Вимењак *Platanthera bifolia*
 Винобоја в. грозд боја
 Винова лоза, вињага *Vitis vinifera* L
 Вирак *Alchemilla vulgaris* L
 Висибаба *Galanthus nivalis*
 Виш *Lasiagrostis Calamagrostis* L.
 Владуља *Bromus tectorum* L
 Влашка салата *Lampsana communis* L
 Водена боквица *Alisma plantago* L.
 Водњача в. воловод
 Водолија *Cichorium intybus* L
 Водостањ в. бели чкаљ
 Воловод, воловодац *Orobancha* L
 Воловски језик в. пачије гњездо
 Воловско око *Chrysanthemum Leucanthemum* L
 Врчак в. Мразовац
 Вошће в. раставић
 Врапсебе в. врапчије семе *Lithospermum officinale* L
 Врапилова трава *Origanum vulgare* L
 Вранино око в. Петров крст
 Врањак *Gymnadenia conopsea* R. Rr.

Брањи лук *Ornithogalum* L
 Врат *Lolium temulentum* L
 Вратяч *Tanacetum vulgare* L
 Врба *Salix alba* L
 Врбичица в: поточњак
 Вредовац *Thalictrum flavum* L
 Вучија јабука *Aristolochia Clematitis* L
 Вучија јабучица в. вучија јабука
 Вучија лика в. Ајдучба опута.
 Вучија црева *Malachium aquaticum* L

Г.

Габар в. граб
 Гавез *Symphytum officinale* L
 Гагалица *Lycopus Europaeus* L
 Гарашчица в. козјачица
 Главоч *Echinops* L
 Гладис, гладишевина *Ononis hircina* L
 Глог *Crataegus* L
 Глушина *Vicia Cracca* L
 Говеђача в. воловод
 Големо биље в. лудача
 Голочеј, голочек *Leontodon hastilis* L
 Годуждрака в. старачац
 Горешњик *Ajuga Genevensis* L
 Гороцвет *Adonis vernalis* L

Гороцвет *Orchis* (око Ниша)
 Горуя в. лужник
 Горушица *Sinapis arvensis* L
 Горчица в. Очајница
 Горчица *Sonchus oleraceus* L
 Госпин цвет, госпина трава.
 госпино зеље в. богородична трава
 Граб *Carpinus betulus* L
 Граница в. благуи
 Граница ситна в. ситна граница
 Граница слатка в. благуи
 Гравчица в. ситна граница
 Граор *Lathyrus* L.
 Граорица *Vicia sativa* L
 Грашак дивљи *Pisum arvense* L
 Гркуша *Picris hieracioides* L
 Грмотри *Ononis spinosa* L
 Гроздбоја *Phytolacca decandra* L
 Грозничавица *Lathraea squammaria* L
 Грозничавка в. кичица
 Гроница *Lepidium rudemale* L
 Грсница в. конопља
 Грчка коприва в. ситна коприва
 Гуња *Cydonia vulgaris* L
 Гуњица *Cotoneaster* L.
 Гуњица в. звездац
 Гушавац, гушавица *Cucubalus baccifer* L
 Гушчија трава в. слез

Д.

- Дан и ноћ *Viola tricolor*
 Дебела тиква *Bryonia di-*
oica L
 Дебели корен *Sampanula*
Rapunculus L
 Дебелица в. дебела тиква
 Девесиље *Seseli rigidum* WK
 Девојачка трава в. оћу нећу
 Девојачко око *Viola mira-*
bilis L
 Дервица *Doryenium suffru-*
ticosum Vil.
 Дегељина *Trifolium* L
 „ турска *Onobry-*
chis sativa L.
 Дивизма *Verbascum* L
 Дивља вишња в. црежа
 „ јабука *Pyrus Ma-*
lus L
 Дивља кадуља *Salvia pra-*
tensis L
 Дивља крушка *Pyrus com-*
munis L
 Дивља леска в. мечија леска
 Дивља липа в. липа смр-
 дљива
 Дивља лобода *Chenopodium*
album L
 Дивља лоза в. вињага
 Дивља мирођија *Foenicu-*
lum officinale L
 Дивља паприка *Vincetoxi-*
cum officinale L
 Дивља праска *Amygdalus*
nana L
 Дивља проја в. врапсеме
 Дивља ружа *Rosa canina* и
 друге врсте
 Дивља салата *Lactuca Sca-*
riola L
 Дивља тиква в. дебела тиква
 Дивља трешња *Cerasus a-*
vium L.
 Дивља шафраника *Centau-*
rea solstitialis L.
 Дивљи босиљак *Calamintha*
officinalis L.
 Дивљи броћ *Gallium* (разне
 специје)
 Дивљи грашак в. грашак
 дивљи
 Дивљи каранфиљ в. каран-
 фиљ
 Дивљи кукољ *Lychnis co-*
ronaria L
 Дивљи ладолеж *Convolv-*
ulus sepium L
 Дивљи лан *Linum* L
 Дивљи лук *Allium olera-*
ceum L
 Дивља овас *Avena fatua* L
 Дивљи першун *Aethusa cy-*
napium L
 Дивљи спанаћ *Blitum bo-*
nus Henricus L.
 Дивљи шимшир *Berberis vul-*
garis L
 Диволоск в. мечија леска
 Дикица в. бела боца
 Димњача *Fumaria* L

Дивѣца *Poterium sanguisorba* L

Дичак *Barbarea vulgaris* L

Добит в. бобовѣак

Добричавка *Glechoma hederacea* L

Добричица в. добричавка

Добродев *Sampanula persicifolia* L

Драгусенац в. Миршљава трава

Драч в. чалија

Дремина, дремовац *Luchnis Viscaria* L.

Дрен *Cornus Mas* L

Дуб *Quercus* L

Дубачац *Teucrium chamaedrys* L

Дуња в. гуња

Дуѣарица в. гуѣница

Дупчац в. дубачац.

Е.

Евеѣца *Agrostis canina* L

Енглеска трава *Lolium perenne* L.

Ђ.

Ђезаилук *Serpis foetida* L

Ђинђувак в. врацеме

Ђиповина *Andropogon Gryllus* L.

Ђул *Artemisia annua* WK.

Ђурђевак, Ђурђево цвеће *Convallaria majalis* L

Ђурђево цвеће *Convallaria majalis* L

Ђурђеовско цвеће *Caltha palustris* L

Ђурђиц в. Ђурђевак.

Ж.

Жабија трава в. бела рада

Жабија трава и жабаља трава *Senecio vulgaris* L

Жабинац *Mentha sylvestris* L.

Жабинац *Myosotis palustris* L

Жаворњак *Delphinium consolida* L

Жалвија, жалфија в. калавер

Жара *Urtica* L

Ждраљевина *Galega officinalis* L

Ждраљика *Melilotus officinalis* L

Ждраљика в. ждраљевина

Желударка *Abutilon Avicennae* L.

Женетрга в. водоѣија

Женска боквица *Plantago major* L.

Женски расковник *Thalictrum aquilegifolium* L

Женски рогоз *Typha latifolia* L

Жеравинак в. ждраљевина

Жеста, жестика, в. жешља жешљика *Acer Tataricum* L

- Жива трава *Erodium* L
 Живи три, живичњак *Lucium barbarum* L
 Жидовлак в. боквица
 Жуменица *Alyssum argenteum* Wittm.
 Жуњарица *Erysimum* L
 Жута метлица в. богородичина трава
 Жута рада *Anthemis tinctoria* L
 Жута шибла, жута шума в. дивљи шимшир
 Жутен, жутенка *Senecio vernalis* WK
 Жуте шипак в. дивљи шимшир
 Жутилица *Genista tinctoria* L
 Жутилова трава в. жутилица.
- З.**
- Заврат в. врат
 Заврата *Cephalanthera pallescens* Rich.
 Закозник в. козлац
 Залатница в. влашка салага
 Зализ *Convallaria Polygonatum* L
 Зановет *Cytisus* L.
 Звезда *Achillea clypeolata* Sm.
 Звездан *Lotus* L
- Звезац *Nycticum perforatum* L
 Звечак *Rhinanthus major* L
 Звечац *Briza* L.
 Звонце *campanula* L
 „ *Aquilegia vulgaris* L
 „ *Rhinanthus major* L.
 Звончић *campanula* L
 Здравцац *Geranium macrorrhizum* L
 Зеленика *Daphne laureola* L.
 Зеленика *Ruscus hypoglossum* L
 Зеље *Rumex pulcher* L.
 Зечак в. гршак дивљи
 Зечија детељина *Trifolium arvense* L
 Зечија лобода *Hieracium pilosella* L
 Зечија лубелица в. вучија јабука
 Зечија ружица *Iris* L.
 Зечија соца *Oxalis Acetosella* L
 Зечија стопа *Geum urbanum* L
 Зечије уво в. дивљи кукољ
 Зечији кисељ, зечији кисељак *Rumex Acetosella* L.
 Зечији купус в. зечија соца
 Зечији мак *Adonis aestivalis* L.
 Зечији три в. грмотрн

Зимзелен, зимозелен *Vinca* L
 Златан *Lilium Martagon*
 Златноглав, златоглав *Lilium Martagon* L.
 Златноглав, златоглав *Lysimachia vulgaris* L
 Златно колено в. мвришља ва трава
 Златоуста *Ranunculus Ficaria* L
 Змијин лук *Allium Scorodoprasum* L
 Змијина трава *Veronica Chamadrys* L
 Змијина трава в. водопија
 Змијини бовци в. вилна коса
 Змијино грожђе *Polygonum amphibium* L.
 Змијино млеко в. руса
 Змијоглавка *Echium rubrum* L
 Зова *Sambucus nigra* L
 Зрниш в. Ђоскавац
 Зубача *Cynodon dactylon* L
 Зубачица *Digitalis lanata* L
 Зука *Scirpus maritimus* L

И.

Ива *Salix caprea* L. *S. Aurita*
 Ивањска ружа *Chrysanthemum scymbesum* L
 Ивањско цвеће *Galium verum* L

Ивица *Ajuga Chamaepitys* L
 Иђирот *Ascrus Calamus* L
 Изјед в. љутић
 Иља в. жива трава
 Имела *Viscum album* L.

Ј.

Јабука вучија в. вучија јабука
 Јабука дивља в. дивља јабука
 Јавор *Acer pseudoplatanus* L
 Јаглика *Primula officinalis* L
 Јагњеда *Populus tremula* L
 Јагода *Fragaria* L
 Јагорчевина *Primula acaulis* L.
 Јагорчика в. јаглика
 Јажораст *Sparganium ramosum* L
 Јарич *Sedum* L
 Јасенак *Dictamnus albus* L
 Јасен *Fraxinus* L.
 Јасен бели в. бели јасен
 Јасен црни в. црни јасен
 Јасњака в. јагњеда
 Јаспра в. новчић пољски
 Јах, јаховина *Alnus glutinosa* L.
 Јахор в. јавор
 Једић *Aconitum Napellus* L
 Жежевица *Dactylis glomerata* L
 Јелењак в. мечији језик
 Једша в. јах

Јерви-јоргован *Hesperis
matronalis* L.

Јесени каћун в. Мра-
зовац

Јова в. јак

Јованчак в. маслчак

Јоргован *Syringa vulgaris* L.

Јоха в. јак

Јџ.

Јавгачичак в. жавор-
њак

Јадуља, жадуна в. калавер

Јакрвк в. ситна граница

Јалавер *Salvia officina-
lis* L.

Јаленац в. виљина метла

Јалендар в. козлац

Јалина *Ligustrum vulgare* L.

Јалина *Viburnum Opulus* L.

Јаменика *Saxifraga* L.

Јамужарка *Epiractis pa-
lustris*

Јамшезина в. удика

Јандилија, кандилка *Aqui-
legia vulgaris* L.

Јаравиље, каранфиљ *Dian-
thus* L.

Јарацао *Salvia sylvestris* L.

Јартоп *Viburnum Opulus* L.

Јатавац *Reseda Luteola* L.

Јаћун *Crocus, Colchicum* ;
Orchis (не око Ниша)

Јаћун јесени в. мразовац

Јаћунак в. каћун

Јестен *Castanea Vesca* L.

Јиселица *Rumex Acetosa* L.

Јисељ, кисељак *Rumex
acetosa* L.

Јисељак *Rumex Acetosella*

Јисељача в. Зечија соца

Јитњача *Fragaria elatior*
Ehrh.

Јивчаца *Erythraea Centau-
rium* L.

Јласача *Bromus* L.

Јлека в. вења

Јлен в. куч

Јлокочика, јлокочичак
Staphyllea pinnata L.

Јовиље *Stipa pennata* L.

Јозинац *Astragalus Opo-
brychis* L.

Јозино грожђе в. козјак

Јозја брада *Centaurea Sca-
biosa* L. и *Tragopogon
major* L.

Јозја крв *Lonicera capri-
folium* L.

Јозјак, козје грожђе *Ligu-
strum vulgare* L.

Јозјачица *Delphinium fis-
sum* WK

Јозје корење *Doronicum* L.

Јозји кисељ в. зечија
соца

Јозји реп в. дивљи спанаћ

Јозји рогови *Bidens tripar-
tita* L.

Јозлац *Arum* L.

Јокотац *Melilotus officina-
lis* L.

Јокотиња в. вучија јабука

- Кокочица в. млађа
 Колачићи *Ranondia* L.
 Коленац в. вилина метла
 Колутка в. скрж
 Комоника *Artemisia vulgaris* L.
 Конопља *Cannabis sativa* L.
 Конопљица *Euphorbia Lathyris* L.
 Конорен в. раставић
 Коњска паприка в. папрац
 Коњске уши в. вимењак
 Коњски босиљак в. босиљак коњски
 Коњски каранфиљ *Dianthus atrogubens* L.
 Коњштак *Rumex obtusifolius* L.
 Копар в. мирођија
 Копитац *Caltha palustris* L.
 Копитњак *Asarum Europaeum* L.
 Копитњак крстати *Hepatica triloba* DC.
 Коприва *Urtica* L.
 Коприва *Celtis australis* L.
 Копривић *Celtis australis* L.
 Котрлањ в. ветроваљ
 Коштан в. баљур
 Коштрика в. мишији трн
 Кошћела в. копривић
 Кошутница *Coronilla Emericus* L.
 Кравља сиса в. бобовњак
 Кравља трава *Thlaspi arvense* L.
 Крављак в. вилино сито
 Краљевац в. вилино сито
 Красуљак *Bellis perennis* L.
 Крбуљница *Anthriscus Cerefolium* L.
 Креслица *Cynosurus cristatus* L.
 Креш в. раставић
 Крковина в. курковина
 Крњавица *Ajuga reptans* L.
 Крпељица *Torilis* L.
 Крпигуз *Setaria verticillata* P. V.
 Крстати копитњак в. копитњак крстати
 Крстац в. Петров крст
 Крсти куме дете *Trifolium repens* L.
 Крштеница в. црњ
 Крупак в. дивљи кукољ
 Крушина *Rhamnus Frangula* L.
 Крушка дивља *Pyrus communis* L.
 Кудравац в. велигдан
 Кукавичица *Orobus vernus* L.
 Кукољ *Agrostemma Githago* L.
 Кукурек *Helleborus* L.
 Кукута *Conium maculatum* L.
 Кукута мала, кукутица в. дивљи першун
 Кун *Acer campestre* L.
 Куница в. спориш
 Кунина *Alopecurus* L.

Купина *Rubus coesius* и друге феле

Купус зечији в. зечија соца

Курковина *Euponymus Europaeus* L.

Л.

Ладолез дивљи в. дивљи ладолез

Лазаркиња *Asperula odorata* L.

Лала *Tulipa* L.

Лан дивљи в. дивљи лан

Ланак *Camelina sylvestris* L.

Ланилист *Linaria vulgaris* L.

Лапак в. чичак

Лапуша в. благун

Ледињак в. златоуста

Ленак в. имела

Ленљика *Salvia glutinosa* L.

Леска *Corylus avellana* L.

Лиштура *Gentiana lutea* L.

Липа *Tilia* L.

Липа бела в. бела липа

Липа смрдљива *Tilia platyphylla* Scop.

Липа црна в. липа смрдљива

Липица *Abutilon Avicennae* L.

Липолист *Tilia microphylla* Vent.

Лисац *Polygonum Persicaria* L.

Лисичији реп *Echium vulgare* L.

Лисичина в. лисичији реп

Личац, личица в. ајдучка онута

Лишавац в. руса

Лоза бела в. бела лоза

Лоза дивља в. винова лоза

Лопен в. дивизма

Лопух, лопушина *Petarites* L.

Лубеиче в. дињица

Лубеничак *Hibiscus Triopium* L.

Луда трава, лудача

Atropa Belladonna L.

Лужник, лужњак *Quercus pedunculata* Ehrh.

Лук врањи в. врањи лук.

Љ.

Љвг, Љиговина *Rhamnus Alpina* L.

Љвљак в. јоргован

Љоскавац *Physalis Alkekengi* L.

Љубица, љубичица *Viola odorata* L. и друге врсте

Љускавац в. љоскавац

Љул в. врат

Љута рода *Chrysanthemum Parthenium* L.

Љутик в. бељ

Љутица в. Папрац

Љутичевина в. бабина трава

„ в. папрац

Љутић *Ranunculus acris* L.

М.

- Магарећи чкаљ в. чкаљ
 Магарица, магаричар в. св-
 тна граница
 Магрива в. цремза
 Мајасил в. козлац
 Мајкина душица *Thymus*
Serpyllum L
 Маклен в. тврдак
 Мала кукута в. дивљи пер-
 шун
 Мали коров *Anchusa* *Var-*
relieri
 Малина *Rubus* *Idaeus* L
 Маљавица *Filago* L.
 Маљеница *Elymus* *Euro-*
raeus L.
 Мамица *Fragaria* *Vesca* L
 М а м к а в. љутић
 Маслачак *Taraxacum* L.
 Маслац в. златоуста
 Масни листак в. копитац
 Матичњак *Melissa* *officina-*
lis L
 Матичњача в. матичњак
 Маточика *Mellitis* *melisso-*
phyllum L
 Матруна *Acanthus* *longifo-*
lius Host.
 Маца в. матичњак
 Мацина трава в. одољен
 „ „ *Nepeta* *Cata-*
rgia L
 Мачи граб в. црни граб
 М а ч и ц а в. саса
 Машљика в. курковина
 Медак в. лепљика
 Медвеђе грожђе в. брусница
 Меденика в. маточика
 Медуника, медунак в. ве-
 лугдан
 Мека шиб а в. курковина
 Мекн осат в. чкаљ
 Мела в. имела
 Мељ *Humulus* *Lupulus* L
 М е с е ч и н а в. звезда
 Метиљ *Lysimachia* *nummu-*
laria L
 Метиљуша *Chrysosplenium*
alternifolium L
 Метлица *Xeranthemum* *an-*
nuum L
 Метлушица *Glyceria* *spre-*
tabilis МК
 Мечија лика в. ајдучка о-
 пута
 Мечија леска *Corylus* *Co-*
lurna L
 Мечија шапа *Heracleum* L
 Мечије грожђе в. Планика
 и брусница
 Мечнје уво *Salvia* *Scla-*
rea L
 Мечнји језик *Scolo-*
rendrium *officinale*
 Мечковац в. козије грожђе
 Миздраклија в. руса
 Милчс в. милоглед
 Милотри види гледиш
 Миришљава трава *Antho-*
xanthum *odoratum* L n

Миришљавац *Adoxa Mos-*
chatellina L
 Миришљавка в. ђул
 Мирођија *Anethum graveo-*
lens L.
 Мирођија дивља в. морач
 Мирунка *Diploxaxis mura-*
lis DC
 Мишији трн *Ruscus aculea-*
tus L
 Мишије уво *Arenaria serpyl-*
ifolia L.
 Мишинац *Cynoglossum offi-*
cinale L.
 Мишјакиња *Stellariamedia* L
 Млађа, млађак *Corydalis* L
 Млеч *Acer platanoides* L
 Млечика *Euphorbia* L.
 Модри репук *Onopordon A-*
canthium L
 Мокрица *Sagina* L
 Момчић *Polygala vulgaris*
 Морач *Foeniculum officinale*
 All.
 Морско грожђе *Ribes Gros-*
sularia L.
 Мразовац, мразовник *Col-*
chicum L.
 Мртва коприва *Lamium* L
 Мршаљница *Erophila* DC.
 Муарика *Setaria glauca* P. B.
 Мукавица *Physospermum a-*
quilegifolium All.
 Мукиња *Sorbus aucuparia* L
 Мурићен в. гроздбоја
 Мухар велики в. велики
 мухар

Мушки расковник в. рас-
 ковник
 Мушки рогоз *Typha angus-*
tifolia L.
 Мушмула *Mespilus Germa-*
nica L

Н.

Навала *Polystichum filix-*
mas L
 Налеп в. једић
 Немачки калопер в. калавер
 Никсипа в. проценак.
 Новчич пољски *Ranunculus*
arvensis L.
 Ноћурак *Epilobium hirsu-*
tum L.

О.

Обзев *Listera ovata* R. Br.
 Овсик в. класача
 Овчији кисељ в. зечији
 кевсељ
 Огњица *Lychnis flos cuculi* L
 Огњица *Telekia speciosa*
 Baumg.
 Огроз в. морско грожђе
 Одољен *Valeriana officina-*
lis L
 Ожујак в. петровац
 Ожућак *Onosma* L.
 Оволочеп *Centaurea Calci-*
trapa L
 Оман *Inula Helenium* L
 Оплавика в. каменика
 Орах *Juglans regia* L

Орашак *Lathyrus tuberosus* L.

Орлови нокти *Astragalus glycyphyllos* L

Орлови нокти *Lonicera Ca-prifolium* L

Осак *Sisymbrium sophia* L

Осворуша *Sorbus domestica*

Остањ *Cirsium eriophorum* L

Оструга в. купина

Остружница *Limodorum abortivum* SW.

Отодавка *Gentiana verna*

Отровница *Actaea spicata* L

Очај в. трава

Очајница *Marrubium peregrinum* L.

Очобажка *Thalictrum* L

Оштрица *Carex acuta* L.

Оћу-нећу *Thlaspi bursa pastoris* L

II.

Павловац *Artemisia agrimonoides* Neck.

Павит, павитина. в. бела лоза

Паздрен, паздреновина *Rhamnus Cathartica* L

Паклен в. тврдак

Паламида *Cirsium arvense* L

Папрат в. бујад

Папрац *Polygonum hydroper* L

Папрац в. спориш

Паприка дивља в. дивља паприка

Пасија трава *Triticum sativum* Schreb.

Пасији дрен в. паздрен

„ лук в. врањи лук

Пасјакџвина в. паздрен

Пасјача *Brachypodium sylvaticum* L.

Пасје грожђе *Lonicera alpigena* L

Пасквица в. разводник

Пастрњак *Pastinaca sativa* L

Пасуљниште *Lunaria* L

Пауља *Holcus lanatus* L

Пачија трава *Roa* L

Пачије гњездо *Anchusa officinalis* L

Паштрњак в. пастрњак

Певчига в. мрзовац

Пелев, пелин *Artemisia absinthium* L

Пенушавац *Saponaria officinalis* L

Пепељуга в. дивља лобода

Пепељуша *Cerinth minor* L.

Перуника *Iris* L

Петлово перје *Helleborus viridis* L

Петровац *Artemisia Eupatoria* L.

Петров крст *Paris quadri-folia* L

Пиревина *Triticum repens* L

Пискавац, пискавица в. ждраљевина

- Пискавац *Succisa pratensis*
 Moench
 Пиштаљник *Sambucus ra-*
cemosa L.
 Плаветник в. карађао
 Планика *Arctostaphylos of-*
ficialis L.
 Плавичак *Alyssum calyc-*
num L.
 Плаштак *Anacamptis ru-*
gamidalis Rich.
 Пљускавац в. љоскавац
 Пљускавица в. богороди-
 чина трава
 Пљускавиче в. љоска-
 вац
 Поводница *Ranunculus*
aquatilis L.
 Повратич в. вратич
 Подбељ, подбео *Tussilago*
Farfara L.
 Подланик *Camelina* L.
 Подланица *Caucalis dauc-*
oides L.
 Покошница в. задиз
 Пољчак *Mentha Pulegi-*
um L.
 Пољска метла *Xeranthemum*
annuum L.
 Пољска салата в. салата
 пољска
 Пољско зеље *Rumex pul-*
cher L.
 Поменак *Myosotis* L.
 Помоћница *Solanum ni-*
grum L.
 Поњавица в. зубачица
 Полина капа в. кандилиђа
 „ погачица в. масла-
 чак
 Попино гумно в. маслчак
 Попино прасе *Phleum pra-*
tense L.
 Поповац в. мајкина ду-
 шница
 Попонац *Convolvulus ar-*
vensis L.
 Постјенак *Gypsophilla sa-*
xifraga L.
 Посунац *Heliotropium Eu-*
goraeum L.
 Потајница в. грозничавница
 Поточарка в. угац
 Поточњак *Lythrum Salica-*
ria L.
 Потплотуша *Nepeta* L.
 Почист в. конопљница
 Праска дивља *Amygdalus*
nana L.
 Праскавац в. пуцавац
 Праскоч *Cephalaria Tran-*
sylvanica Schr.
 Првенац в. лазаркиња
 Преденце в. вилипа коса
 Пресличица *Muscari race-*
nosum L.
 Пријештан *Genista sagit-*
talis L.
 Прикрп в. дивљи броћ
 Прилеп *Asperugo procum-*
bens L.

Прилепак в. урочица
 Призник *Galium Cruciata* L
 Проваљен корен *Hypocheris maculata* L
 Прољевак *Gratiola officinalis* L
 Прорашљява *Bupleurum rotundifolium* L
 Просинац *Mercurialis* L.
 Прострељ, прострео *Gentiana cruciata* L
 Прострељ велики *Arabis perfoliata* Lamk.
 Противак в. метиљ
 Проценак *Scilla bifolia* L
 Прскавац *Impatiens noli tangere* L.
 Прстенак *Anthemis* L
 „ в. титрица
 Прудник *Chenopodium Botrys* L
 П у к н е ж *Saponaria vascaria* L.
 Пуна в. балучка
 Пушава в. вилино сито
 Пупуњак в. жута рада
 Пусти крв крвавице *Andropogon ischaemum* L
 Пустикара в. зубачица
 Пуцавац *Silene inflata* L
 Пуцавица *Fragaria collina* L.

Р.

Р а в е н в. лицура
 Разводник *Solanum Dulcamara* L

Разгон *Veronica Bessabunga* L
 Раздер в. дерница
 Различак *Centaurea Cyanus* L
 Равита *Salix purpurea* L
 Ранилист *Betonica officinalis* L
 Рањеник в. ранилист
 Расковник *Siler trilobum* L
 „ женски в. женски расковник
 Раст *Quercus pedunculata* Ehrh.
 Растваиљ *Equisetum* L.
 Р а ш а к в. орашак
 Рашак *Typha natans* L.
 Резаница в. угас
 Репак *Alopecurus pratensis* L.
 Репица *Brassica Napus* L.
 Репух, репушина *Petasites* L
 Репух, репушина *Opopordon* L
 Репушњача *Erigeron Canadense* L
 Ресина в. таласиње
 Ресник *Eupatorium Cannabinum* L
 Р о в е н в. лицура
 Рогљичица *Moehringia trinervia* Clairv.
 Рогоз *Typha* L
 Ромуника в. титрица

Росаница в. вирак
 Росопаст в. димњача
 Рудача *Agrostis vulgaris* W.
 . *Lolium perenne* L.
 Рудински пелен *Artemisia
 camphorata* Vill.
 Р у ж и ц а *Iris* (око Ниша)
 Руј. рујевина *Rhus Coti-
 nus* L
 Руменика *Lychnis flos cu-
 culi* L.
 Руменило *Echium vulgare* L
 „ *Anchusa officina-
 lis* L
 Румењак *Lithospermum pur-
 pureo caeruleum* L
 Руса *Chelidonium majus* L
 Русомача в. ођу-неђу
 Рустен в. јасенак.
 Рђана трава *Koeleria* L

С.

Сабљичица *Gladiolus* L
 Сáмак *Nonnea pulla* L.
 Самобајка в. добричавка
 Самовила в. велина коса
 Самовилска метла в. ви-
 лива метла
 Самоједа *Neotia nidus avis*
 Rich.
 Сапуњача *Scrophularia a-
 quatica* L.
 С а п у н - ч и ч а к в. пену-
 шавац
 Сараџика *Convallaria multi-
 flora* L
 Саса *Anemone Pulsatilla* L.

Састрица *Lathyrus sativus* L
 Сач в. сињ
 Сватовац *Muscari botry-
 oides* Mill.
 Свећица *Gentiana asclepi-
 adea* L.
 Свећњак *Echium Italicum* L
 Свиба, свибовина в. Сиб.
 Свињско корење в. серж
 Свињурак в. суручица
 Сводница *Ranunculus sce-
 leratus* L
 Сводњача в. водњача
 Седеф, седефчић *Ruta gra-
 veolens* L
 Седмолист *Aegopodium Po-
 dagraria* L
 Серуша в. сируша
 Сиб, сибовина *Cornus san-
 guinea* L
 Сивац *Berberoa incana* DC.
 Сиголист в. чуваркућа
 Сиљевина *Peucedanum Cer-
 varia* L
 Сиљевина *Pimpinella saxi-
 fraga* L
 Сињ, сињевица *Isatis tincto-
 ria* L
 Сиротица *Viola tricolor* L
 Сируша *Salvia verticillata* L
 Сириштара в. прострел
 Сисак *Dentaria bulbifera* L
 Сисача в. јарич
 Сита *juncus* L
 Ситна граница *Quercus ru-
 bescens* Willd.

- Ситна коприва *Urtica urens* L.
- Ситна кукута в. дивљи першун
- Ситничница *Senebiera Cogo-nopus* L.
- Сиса кравља в. бобовњак
- Скакавица *Cardamine* L
- Скрж *Cyclamen* L
- Скробут в. бела лоза
- Скуцљен *Arabis Thaliana* L
- Сладачак в. сладић
- Сладић *Polypodium vul-gare* L
- Сладун в. благуи
- Слаиопођа *Pyrus amygdaliformis* L.
- Слатва граница в. благуи
„ папрат в. сладић
- Слатковина в. попоиац
- Слаиница *Brassica nigra* Koch
- Слез *Malva, Althaea*
„ бели в. бели слез
„ црни в. црни „
- Слезац *Althaea cannabina* L
- Слезиница в. сладић
- Слезовача в. црни слез
- Смакнеж в. богороди-
чина трава
- Смицаљка в. богороди-
чина трава
- Смичак *Himantoglossum hircinum* Rich.
- Смрадолуч *Sisymbrium alli-
aria* Scop.
- Смрдљива коприва *Galeor-
sis* L.
- Смрдљива лииа *Tilia pla-
typhylla* Scop.
- Смрдљива трава *Bifora ra-
dians* M. B.
- Смрдљиковина *Sorbus Au-
cuparia* L
- Смрдљуга в. ајдучка
опута
- Смрдљуга в. смрдљива
трава
- Смрдуша в. очајница
- Смрђушица *Anthemis Co-
tula* L
- Смрека в. веђа
- Смрч, смрча *Pinus Abies* L
- Сочивица *Lemna* L.
- Спор, спериш *Achillea mil-
lefolium* L
- Срамак, срамучица
Daucus Carota L
- Срдаиница *Leonurus cardi-
aca* L
- Сремза в. цремза
- Српак, српац *Serratula tin-
ctoria* L
- Срцопуц *Antennaria dioica*
Gaert.
- Срчак *Butomus umbellatus* L
- Срчаиница, Срчењак*)

*) Тако зову и *Polygonum bistorta* L. и *Potentilla Tormen-
tilla* L. али тих биљака нема у флори Ниша.

Onosma echioides L.
 Срчун Pulicaria dysenterica
 Gaert.
 Старачац Senecio vulgaris L.
 Стежа Potentilla anserina L.
 Стидак в. срамак
 Страва, страшниѣ
 Grammitis Ceterach Sw.
 Страшно зеље в. страва
 Стрж в. стршак
 Стрижуша Sisymbrium So-
 phia L.
 Стричак Carduus L.
 Стрвчица Gypsophila mu-
 ralis L.
 Стршак Agrostis spica ven-
 ti L.
 Сужница Arabis arenosa Scop.
 Сузица Melica uniflora L.
 Сукрвичвна Lychnis coro-
 naria L.
 Суница в. Малина
 Суручка, Суручица Spi-
 gaea filipendula L.
 С у с а н в. Саса.

Т.

Таласиње Potamogeton L.
 Тарчужак в. ођу неђу
 Талула Datura Stramonium L.
 Т в р д а к в. маџен
 Телемчина в. чама
 Темишварка в. иђирот
 Типац Festuca ovina L.
 Титрица Matricaria Chamomilla L.

Тичинац Cerastium L.
 Токавица Baldingera arun-
 dinacea Dum.
 Топола бела в. бела топола
 „ црна в. црна топола
 Трава миришљава в. златно
 колено
 Трава од бува Pulicaria
 vulgaris Gaertn.
 Трава од врата в. прскавац
 Трава од гроница в. гроница
 Трава од жутице в. жути-
 лица
 Трава од жутице в. златан
 „ „ „ в. руса
 „ „ зуба в. буника
 „ „ „ в. сиљевина
 „ „ „ Chrysanthemum Parthenium L.
 Трава од изједа в. Љутић
 Трава од коњштака в. коњ-
 штак
 Трава од метиља в. Метиљ
 „ „ огњице в. огњица
 „ „ пупка в. бедри-
 нац
 Трава од русе в. руса
 „ „ страве в. страва
 „ „ ушљеме Veronica
 officinalis L.
 Трава од црног првшта в.
 црњ
 Трава од црња в. црњ
 „ „ чаме в. чама
 „ „ шапа в. сапувача

Трава од шапа *Scrophularia nodosa* L
 Трава од шуљева в. јаряч
 Трава пасија в. пасија трава
 Трепетљика в. јагњеда
 Трепуша *Melica ciliata* L
 Треслица *Briza* L,
 Трешња дивља *Prunus avium* L
 Трн *Prunus spinosa* L
 Трвбоба в. морско грожђе
 Трнобор в. миши трн
 Трвомет в. комоника
 Трношљива *Prunus insititia* L.
 Тр о с к а, трескот *Polygonum aviculare* L.
 Трска *Phragmites communis* L
 Трст, тршљика в. трска
 Трстивка *Cherophyllum bulbosum* L.
 Трубел *Angelica sylvestris* L
 Тршља *Neslia paniculata* Desv.
 Тулица в. дивљи броћ
 Тумбео *Smyrnium perfoliatum* Mill.
 Туровет *Tragopogon* L.
 Турски перчин в. вимењае
 Турчинак в. булка
 Тучак *Glaucium rubrum* Sm
 Тушт *Portulaca oleracea* L.

У.

Угаз, угае *Nasturtium officinale* R. Br.

Удвка *Viburnum Lantana* L
 Удовица *Knautia arvensis* Coult.
 Узлу добра в. чуваркућа
 Уличњак в. коњштак
 Уманвка в. вратич
 Уродица *Melampyrum arvense* L
 Урочница *Lychnis Viscaria*
 Уступник в. сапуњача
 Утреница *Inula Germanica* L
 Утринац *Lolium perenne* L.
 Ушац *Lychnis vespertina* Sibth.

Ц.

Царев цвет в. титрица
 Царевац *Euphorbia Cyarrissias* L
 Цеваника *Peucedanum rivulare* Petr.
 Цер *Quercus Cerris* L
 Црвљивача *Aconitum Lycostonum* L.
 Цреводер в. Вредовац
 Цремжа *Prunus Machaleb* L
 Цремош *Allium ursinum* L
 Црпа боквица в. ранилист
 „ јова *Alnus glutinosa* L
 „ јоша в. црна јова
 „ коприва *Ballota nigra* L
 Црпа липа в. смрдљива липа
 Црна топола *Populus nigra* L
 Црни бор *Pinus Laricio* Poir.

Црни габар *Carpinus orientalis* L.

Црни брест в. брест
» глог *Crataegus melanocarpa* MB

Црни граб в. црни габар
» јасен *Fraxinus Ornus* L
» оман *Telekia speciosa* Baumg.

Црни слез *Malva sylvestris* L

Црни трн в. трн

Црно биље *Eranthis hyemalis* Salisb

Црнобор в. црни бор

Црноглава *Hieracium boreale* L.

Црноврх в. вранилова трава

Црн. црњевац *Brunella vulgaris* L.

Ч.

Чаклас *Triticum villosum* MB.

Чалија *Paliurus aculeatus* Lam.

Чам в. смрч

Чама *Digitalis grandiflora* Lamk.

Чанибула в. булка

Чекињуша *Crepis setosa* Hal.

Челашица *Potentilla reptans* L

Челебн грана *Solidago virga aurea* L.

Челебни перчињ *Delphinium Orientale* Gay

Чемерика *Veratrum* L

Черемика в. чемерика

Четворац в. катанац

Чешља в. *Dipsacus* L.

Чешљика в. чешља

Чибуковина в. удика

Чирњак в. бобовњак

Чистац *Stachys recta* L

Чич *Astragalus Cicer* L

Чичак *Lappa* L

Чичковица *Echinopspermum Lappula* L.

Чкаљ *Oenopordon* L

Чуваркућа *Sempervivum* L

Чукинца в. вијушац

Чукундед в. саца.

Ш.

Шаш, шаша *Carex acuta*

Шиљак в. бодаљац

Шимшир дивљи в. дивљи шимшир

Шимширово дрво в. дивљи шимшир

Шившак *Scutellaria galericulata* L

Шкрипушица *Sedum reflexum* L.

Шљамача *Veronica Anagallis* L

Шмањак в. морско грожђе
 Штаваљ в. коњштак
 Штир *Amaranthus* L.
 Ш т у к а в а ц в. Раставић
 Шукундед в. чукундед
 Шукундедова трава в. Мра-
 зовац
 Шускавац в. звечак
 Шушљевац в. јачич

Шушуљ, шушуљак *Tunica*
prolifera

Шућерак *Sideritis* *monta-*
na L.

Ћ.

Ћ а б е п е л е н в. ђул

Ћерадија *Sherardia* *arven-*
sis L.

Ћурчија трава в. при слез.

КАТАЛОГ БИЉАКА ОКОЛИНЕ НИША
CATALOGUS PLANTARUM AGRI NISSANI

PLANTAE VASCULARES

DICOTYLEDONEAE

I КЛАСА THALAMIFLORAE DC

Ranunculaceae DC	A. ranunculoides L
Clematis L	A. Hepatica L.
C. integrifolia L	Adonis L
C. recta L	Ad. vernalis L
C. vitalba L.	Ad. aestivalis L
Thalictrum L.	Ad. flammea L
Th. aquilegifolium L	β. subapetala G. G.
Th. minus L	Ranunculus L.
Th, majus Jacq.	R. aquatilis L
Th. Jacquinianum Koch	α. heterophyllus DC
Th. simplex L	β. submersus G. G.
Th. galioides Nestl.	γ. terrestris G. G.
Th. flavum L.	R. Ficaria L
Anemone L	R. caltaefolius Jord.
A. Pulsatilla L	R. millefoliatus Vahl
A. nemorosa L	R. Nissanus Petr. in lit-

- ter. *R. psilostachys*
 Pet. fl. agr. Nyss.
 non Griseb.
R. bulbosus L
R. repens L
R. nemorosus DC
R. polyanthemus L
R. velutinus Ten.
R. auricomus L
R. montanus Willd.
 β . *gracilis* L.
R. acris L
 β . *Steveni* G. G.
R. Serbicus Vis.
R. sceleratus L
R. philonotis L
R. arvensis L
 β . *tuberculatus* Koch.
 Caltha L
C. palustris L.
 Eranthis Salisb.
E. hyemalis Salis.
 Helleborus L
H. viridis L
H. odoratus WK.
 Isopyrum L
I. thalictroides L.
 Nigella L
N. arvensis L.
- Aquilegia* L
A. vulgaris L
A. Haenkeana Koch.
 Delphinium L
D. consolida L
D. orientale A. Gay
D. fissum WK.
 Aconitum L
A. lycoctonum L
A. variegatum L.
 Actaea L
A. spicata L.
 Paeonia L
P. corallina Retz
 α . *Russi* G. G.
P. Romanica Brandsa. P.
 decora Petr. fl. agr.
 Nyss. non Andrz.
 *Berberidea*e Vent.
 Berberis L
B. vulgaris L.
 Papaveraceae DC
 Papaver L
P. Phoeas L

P. dubium L

β. *albiflorum* Bois.

P. hybridum L.

Glaucium Tournef.

G. corniculatum Curt.

α. *rubrum*; *G. rubrum*
Smith.

Chelidonium L.

Ch. majus L.

Hypecoum L.

H. pseudo-grandiflorum

Petr. in litt. *H. grandiflorum*
Petr. fl. agr.

Niss. non Benth.

Fumariaceae DC

Corydalis DC

C. cava Schw.

C. solida Smith.

C. fabacea Pers.

β. *digitata* G. G.; *C.*
pumila Host.

Fumaria L

F. officinalis L

F. Petteri Reich.

F. Vaillantii Lois

F. Anatolica Bois.

Cruciferae Juss.

Raphanus L

R. raphanistrum L.

Sinapis L

S. arvensis L.

S. alba L.

Brassica L

B. nigra Koch

B. Napus L

Diplotaxis DC.

D. muralis DC.

Hesperis L

H. matronalis L.

Erysimum L

E. canescens Roth

E. virgatum Roth

E. repandum L

E. crepidifolium Reich

E. comatum Panc.

E. Austriacum Jacq.

E. Orientale R. Br.

E. cuspidatum MB.

Barbarea R. Br.

B. vulgaris R. Br.

Sisymbrium All.

S. Alitaria Scop.

S. officinale L

S. Columnae Jacq.
 S. Pannonicum Jacq.
 S. Loeselii L
 S. Sophia L
 S. strictissimum L.

Nasturtium R. Br.
 N. officinale R. Br.
 N. sylvestre R. Br.

Arabis L.

A. auriculata L
 A. sagittata Bert.
 A. hirsuta Scop.
 A. muralis Bert.
 A. perfoliata Lam.
 A. procurrens WK.
 A. Thaliana L
 A. arenosa Scop.
 β . albida Bois.

A. Alpina L
 A. Turrita L.

Cardamine L

C. sylvatica Sunh
 C^f. hirsuta L
 C. impatiens L
 C. Graeca L.

Dentaria L

D. bulbifera L.

Lunaria L

L. biennis L
 L. rediviva L.

Vesicaria Lamb

V. Graeca Reut.

Alyssum L.

A. corymbosum Griseb.
 A. saxatile L
 A. alpestre L
 α . majus Koch

A. argenteum With.
 A. montanum L
 A. minimum Willd.
 A. campestre L

β . micropetalum Boiss.
 A. calycinum L.

Barteroa DC.

B. incana DC.

Draba L.

D. aizoides L
 D. muralis L.

Erophila DC

E. praecox Jord.
 E. vulgaris DC.
 E. majuscula Jord.

Roripa Bess.

R. Fyrenaica Spach

- R. amphibia* Bess.
R. Austriaca Bess.
 Cochlearia L
C saxatilis Lamk.
 Camelina Crantz
C. sylvestris Wallr.
 Aethionema R. Br.
A. saxatile R. Br.
 Hutchinsia R. Br.
H. petraea R. Br.
 Thlaspi L
T. arvense L
T. perfoliatum L
T. alliaceum L
T. cochleariforme DC.
 Capsella Moench
C. bursa pastoris Moench.
 Lepidium L
L. Draba L
L. campestre R. Br.
L. graminifolium L
L. ruderale L
L. perfoliatum L.
 Senebiera Poir
S. Coronopus Poir.
- Euclidium* R. Br.
E. Syriacum R. Br.
 Neslia Desv.
N. paniculata Desv.
 Calepina Desv.
C. Corvini All.
 Bunias L
B. Erucago L.
 Resedaceae DC
 Reseda L
R. inodora Rchb.
R. lutea L
R. luteola L.
 Cistineae Juss.
 Helianthemum L
H. salicifolium L
H. Oelandicum L
H. canum Dum.
H. vulgare L.
 Fumana Spach
F. procumbens G. G.
 Violarieae DC.
 Viola L
V. hirta L
V. alba Bess

- V. odorata* L
 β. alba
V. suavis MB
V. arenaria DC.
V. sylvatica Fries
V. mirabilis L
V. canina L
V. elatior Fries
V. Macedonica Boiss. et
 Heldr.
V. tricolor L
 α. arvensis
 β. segetalis
 γ. saxatilis
V. lutea Smith
V. Grisebachiana Vis.

Polygaleae Juss.

Polygala L

- P. major* Jacq.
P. comosa Schk.
P. vulgaris L
P. alpestris Reich.

Sileneae De

Dianthus L

- D. tenuiflorus* Griseb
D. Armeria L
D. barbatus L
D. Carthusianorum L
D. atrorubens All.

- D. pelviformis* Heuf.
 β. leucolepis; *D. leucolepis* Petr. in litter.
D. pinifolius Smith.
D. capitatus DC.
D. Bannaticus Heuf.
D. cruentus Gris
D. pallens Sibth
D. superbus L
D. Noëanus Bois
D. petraeus WK.

Tunica Scop.

- T. prolifera* Scop.
T. saxifraga Scop.

Gypsophila L

- G. Illyrica* Smith.
G. muralis L.

Saponaria L

- S. Vaccaria* L
S. bellidifolia Sm.
S. glutinosa MB
S. officinalis L.

Silene L.

- S. inflata* Sm.
S. conica L
S. tineta Friv.
S. trinervia Seb. et Maur.
S. noctiflora L
S. Armeria L.

- S. dichotoma* Ehrh.
S. otites L
S. Sendtneri Boiss.
S. Italica L.
S. nutans L
S. pseudo-nutans Panc.
S. flavescens WK
S. quadridentata L.
Cucubalus L
C. laccifler L.
Lychnis L
L. flos cuculi L
L. Coronaria L
L. Viscaria L
L. vespertina Siblh
L. diurna Siblh.
Agrostemma L
A. Githago L
Alsineae DC.
Sagina L
S. procumbens L.
Buffonia L
B. macrosperma Gay.
Alsine Wahl
A. setacea Thuil
A. verna L
A. glomerata MB
A. tenuifolia L
 β . *viscosa* L.
Arenaria L
A. serpyllifolia L.
Stellaria L
S. media L
S. nemorum L
S. Holostea L
S. graminea L.
Moehringia L
M. trinervia Clairv.
M. muscosa L
M. Ponaе Fenzl.
Holosteum L
H. umbellatum L.
Moenchia Ehrh.
M. Mantica Bert.
Cerastium L
C. anomalum WK
C. brachypetalum Desp.
C. semidecandrum L
C. viscosum L
C. glutinosum Fries
C. Moesiacum Friv
C. arvense L
C. grandiflorum WK.

Malachium Fries
M. aquaticum Fries.

Spergularia Pers.
S. rubra Pers.

Elatineae Camb.

Elatine L.
E. Alsinastrum L*)

Lineae DC.

Linum L
L. catharticum L
L. corymbulosum Reich
L. Gallicum L**))
L. nodiflorum L
L. flavum L
L. capitatum Kit.
L. hirsutum L
L. nervosum WK
L. tenuifolium L
L. hologynum Reich
L. Austriacum L
L. perenne L.

Tiliaceae Juss

Tilia L
T. argentea Def.

T. platyphylla Scop
T. microphylla Vent.

Malvaceae Br.

Kitaibelia Willd
K. vitifolia Willd.

Malva L

M. sylvestris L
M. rotundifolia L
M. moschata L.

Lavatera L

L. Thuringiaca L

Althaea L

A. hirsuta L
A. officinalis L
A. cannabina L
A. pallida WK.

Hibiscus L

H. Trionum L.

Abutilon Gaertn.

A. Avicennae Gaertn.

Geraniaceae DC

Geranium L

G. Robertianum L
β. purpureum
G. lucidum L

*) Нађена биљка 1885. од г. Панчића.

**) Нађена 1885. од ђака нишких.

G. pusillum L.
 G. rotundifolium L.
 G. Columbinum L.
 G. dissectum L.
 G. divaricatum Ehrh.
 G. molle L.
 β. macropetatum Bois.
 G. macrorrhizum L.
 G. sanguineum L.
 G. asphodeoides Willd.
 G. Phaeum L.
 G. Pyrenaicum L.

E r o d i u m Her.

E. cicutarium L.
 E. ciconium L.

Hypericineae DC

H. hirsutum L.
 H. Atomarium Poiss.
 H. repens L.
 H. tetrapterum L.
 H. quadrangulum L.
 H. perforatum L.
 H. Richeri Vill.
 H. umbellatum Kern.
 H. Rochelii Griseb.
 H. Boissieri Petr. in lit.*)

*) Dedié à M. Edmund Boissier.

*) Ово дрво треба боље проучити, јер се не слаже потпуно са
 A. intermedium Panc.

Acerineae DC

A c e r L

A. pseudoplatanus L.
 A. Tataricum L.
 A. campestre L.
 A. platanoides L.
 A. Monspessulanum L.
 A. intermedium Panc.**)
 A. opulifolium Vill.

Ampellideae Humb.

V i t i s L

V. vinifera L.

Balsamineae Rich.

I m p a t i e n s L

I. noli tangere L.

Oxalideae DC.

O x a l i s L

O. acetosella L.

Zygophylleae R. Br.

T r i b u l u s L

T. terrestris L.

Rutaceae Juss.

Dictamnus L
D. fraxinella Pers.

Ruta L

R. graveolens L.
Haplophyllum Juss.
H. suaveolens DC.

II КЛАСА CALYCIFLORAE DC

Celastrineae R. Br.

Evonymus L
E. Europaeus L
E. latifolius Scop.
E. verrucosus Scop.

Staphyllea

S. pinnata L.

Rhamnaceae R. Br.

Paliurus Tournf.
P. aculeatus Lamk.

Rhamnus L

R. cathartica L
R. saxatilis L
R. Alpina L
R. Frangula L.

Terebinthaceae Juss.

Rhus

R. Cotinus L.

Papilionaceae L

Genista L

G. radiata L
G. Nissana Petr. in litt.
Cytisus Nisanus Petr.
in litter. olim
G. subcapitata Panc.
G. pilosa L
G. scariosa Viv.
G. tinctoria L
G. ovata WK.
G. sagittalis L*)

Cytisus L

C. procumbens WK
C. hirsutus L
C. elongatus WK
C. Austriacus L
 β . microphyllus Bois.
C. capitatus Jacq.

Ononis L.

O. procurrens Wallr
O. spinosa L

*) Нађена ове године од ђака нишке гимназије

O. hircina Jacq.
O. Columnae Al.

Trigonella L

T. Besseriana Ser.
T. gladiata Stev.
β. coerulescens m.
T. Monspeliaca
T. striata L
T. corniculata L

Medicago L

M. falcata L
M. sativa L
M. orbicularis All.
M. Gerardi Willd.
M. Carstiensis Jacq.
M. denticulata Willd.
M. maculata Willd.
M. minima Lam.
N. lupulina L.

Melilotus L

M. Neapolitana Ten
M. officinalis Desv.
M. alba Desv.

Trifolium L

T. Alpestre L
T. medium L
T. pratense L

T. ochroleucum L
T. Pannonicum Jacq.
T. hirtum All.
T. arvense L
T. augustifolium L
T. incarnatum L
β. Molineri
T. purpureum Lois.
T. diffusum Ehrh.
T. pallidum WK
T. reclinatum WK
T. leucotrichum Petr.
T. striatum L
T. scabrum L
T. subterraneum L
T. fragiferum L
T. resupinatum L
T. multistriatum Koch
T. strictum L
T. nigrescens Viv.
T. parviflorum Ehrh.
T. Michelianum Savi
T. angulatum WK
T. elegans Savi
T. hybridum L
T. repens L
T. montanum L
T. patens Schreb.
T. agrarium L
T. procumbens L
T. filiforme L.

β. micranthum. T. mi-
cranthum Viv.

A n t h y l l i s L

A. montana L

A. Vulneraria L.

Dorycnium Tonrnf.

D. suffruticosum Vil.

D. intermedium Led., *D.*
herbaceum Vill.

L o t u s L

L. corniculatus L.

Hippocrepis L

H. comosa L.

Coronilla L

C. Emerus L

C. vaginalis Lamb.

C. varia L

C. elegans Panc.

C. scorpioides L.

G a l e g a L

G. officinalis L.

Astragalus L

A. hamosus L

A. Cicer L

A. depressus L

A. glycyphyllos L

A. glycyphylloides DC.

A. Onobrychis L

A. vesicarius L

A. augustifolius Lam.

Onobrychis Gaert.

O. alba WK

O. sativa L.

V i c i a L

V. sepium L

V. truncatula MB

V. Pannonica Jacq.

β. purpurascens DC.

V. grandiflora Scop.

V. sativa L

V. angustifolia Roth

V. lathyroides L

V. peregrina L

V. serratifolia Jacq.

V. Cassubica L

V. pisiformis L

V. dumetorum L

V. onobrychioides L

V. Cracca L

V. Gerardi Vill.

V. tenuifolia Roth

V. varia Host.

V. villosa Roth.

V. tetrasperna L.

V. hirsuta L.

E r v u m L.

E. nigricans MB.

L a t h y r u s L.

L. Aphaca L.

L. Nissolia L.

L. Cicera L.

L. sativus L.

L. hirsutus L.

L. tuberosus L.

L. setifolius L.

L. sphaericus Retz.

L. erectus Lag.

L. pratensis L.

L. Hallersteinii Baumg.

L. sylvestris L.

L. platyphyllus Retz.

O r o b u s L.

O. canescens L.

O. albus L.

O. vernus L.

O. variegatus Tenor.

O. niger L.

O. hirsutus L.

O. ochroleucus WK.

O. pubescens Panc.

P i s u m L.

P. arvense L.

P. elatius MB.

Amygdaleae Juss.

A m y g d a l u s L.

A. nana L.

C e r a s u s L.

C. avium Moench.

C. chamaecerasus Lois.

C. Machaleb L.

P r u n u s Tournf.

P. spinosa L.

P. insititia L.

Rosaceae Juss.

S p i r a e a L.

S. filipendula L.

S. Ulmaria L.

S. chamaedryfolia L.

S. media WK.

D r y a s L.

D. octopetala L.

G e u m L.

G. urbanum K.

Waldsteinia Willd.

W. geoides Willd.

Fragaria L.

- F. vesca L.
E. elatior Ehrh.
F. collina Ehrh.

P o t e n t i l l a L.

- P. micrantha Ram.
P. Apennina Ten.
P. supina L.
P. anserina L.
P. reptans L.
P. verna L.
P. subacaulis L.
 β . cinerea
P. patula WK
P. leiocarpa Vis et Panc.
P. hirta L.
P. recta L.
P. argentea L.
 β . Calabra Bois

R u b u s L.

- R. idaeus L.
R. saxatilis L.
R. caesius L.
R. nemorosus Hayne
R. glandulosus Bell.
R. fruticosus L.

R o s a

- R. spinosissima L.
 β . Ripartii.

R. rubella Smith.; R. gentilis Sternb.

R. Alpina L.

β . Pyrenaica

R. spinulifolia Dam.

R. mollis Smith.

R. rubiginosa L.

R. micrantha Sm.

R. agrestis Sav. R. sepium Thuil.

R. Serbica Burn. et Gremli in litt.

R. Petrovicii Burnat et Gremli in litt.

R. tomentella Lem.

R. Pouzini Tratt.

R. canina L.

α . Lutetiana; R. Lutetiana Lem.

β . sphaerica; R. sphaerica Gren.

γ . dumalis; R. dumalis Bechst.

δ . Andegavensis; R. Andegavensis Bast.

ϵ . adenotrichia Burn. et Grem'i

R. glauca Vil.

R. dumetorum Thuil

β . platyphylla Rau

- γ. Desegisei; R. Deseglisei Bor.
 R. coriifolia Fries
 R. arvensis Huds.
 α. ovata; R. ovata Desegl.
 β Baldensis; R. Baldensis Kern.
 R. Gallica L
 α. sylvatica; R. sylvatica Tausch.

- Agrimonia L
 A. Eupatoria L.
 Armonia Neck
 A. agrimonoides Neck.

- Alchemilla L
 A. vulgaris L
 A. pubescens MB
 A. arvensis Scop.

- Poterium L
 P. Sanguisorba L.

Pomaceae Barth.

- Pyrus L
 P. communis L
 P. amygdaliformis Vill.

- Malus Tournef.
 M. communis Desp.

Sorbus L

- S. domestica L
 S. Aucuparia L
 S. Aria L
 S. torminalis L.

Crataegus L

- C. melanocarpa MB
 C. monogyna Willd.

Cotoneaster Med.

- C. vulgaris Med.
 C. tomentosa Med.

Amelanchier Liedl.

- A. vulgaris Moench.

Mespilus L

- M. Germanica L.

Cydonia L

- C. vulgaris L.

Lythrarieae Juss.

Lythrum L

- L. Salicaria L
 L. virgatum L
 L. Hyssopifolia L.

Onagrarieae Juss.**Epilobium L**

- E. spicatum Lam.
 E. hirsutum L
 E. parviflorum Schreb.
 E. montanum L
 E. lanceolatum Seb. et
 Maur.
 E. palustre L
 E. trigonum Schr.

Circaea L

C. Lutetiana L.

Trapa L

T. natans L.

Haloragaeae R. Br.**Myriophyllum L**

- M. spicatum L
 M. verticillatum L.

Callitricineae Link.**Callitriche L**

- C. stagnalis Scop.
 C. vernalis Kütz.

Ceratophylleae Gray

- Ceratophyllum L
 C. demersum L.

Cucurbitaceae Juss.**Bryonia L**

- B. dioica Jacq.
 B. alba L.

Portulaceae Juss.**Portulaca L**

P. oleracea L.

Paronychieae St. Hil.**Paronychia Tournf.**

- P. cephalotes MB, P. ca-
 pitata Petr. Fl. agr.
 Nyss. non Koch.

Herniaria L

- H. glabra L
 H. hirsuta L
 H. incana Lam.

Scleranthus R. Br.

- S. annuus L
 S. perennis L.

Queria L

Q. Hispanica Loefl.

Crassulaceae DC**Sedum L**

- S. maximum Sut.
 S. dasyphyllum L

S. album L
 β . micranthum DC
 S. acre L
 S. sexangulare L
 S. reflexum L
 S. anopetalum DC
 S. Cepaea L
 S. Hispanicum L.; S. glaucum WK
 S. atratum L
 S. annuum L.

C r a s s u l a DC

C. Magnolii DC.

S e m p e r v i v u m L

S. tectorum L.
 β . purpurascens
 S. Zelebori Schott
 S. patens Griseb.

S a x i f r a g e a e DC

S a x i f r a g a L

S. Aizoon L
 S. Rocheliana Sternb.
 S. bulbifera L
 S. granulata L
 S. controversa Sternb.
 S. tridactylites L
 S. rotundifolia L.

C h r y s o s p l e n i u m L
 C. alternifolium L.

G r o s s u l a r i n e a e DC

R i b e s L

R. Grossularia L
 R. Alpinum L.

U m b e l l i f e r a e Juss.

E r y n g i u m L

E. campestre L
 F. palmatum Vis. et Panc.
 E. Serbicum Panc.

A s t r a n t i a L

A. major L.

S a n i c u l a L

S. Europaea L.

B u p l e u r u m L

B. rotundifolium L
 B. apiculatum Friv.
 B. tenuissimum L
 B. junceum L
 B. affine Sadt.
 B. falcatum L
 B. ranunculoides L.
 B. longifolium L.

- Trinia* Hoffm.
T. glauca L
T. Kitaibei MB.
- Pimpinella* L
P. saxifraga L.
- Carum* L
C. Graecum Bois et Heldr.
- Sium* L
S. latifolium L.
- Berula* Koch
B. angustifolia Koch.
- Aegopodium* L
Ae. Podagraria L.
- Falcaria* Host.
F. Rivini Host.
- Freyera* Reich.
F. cynapioides Guss.
- Choerophyllum* L
C. bulbosum L
C. temulum
C. aureum L
 β . *maculatum*; *Ch. maculatum* Will'd.
- Physocaulus* Tausch.
Ph. nodosus Tausch.
- Anthriscus* Hoffm.
A. vulgaris Pers.
A. cerefolium Hoffm.
 β . *trichosperma*
A. sylvestris L
A. nemorosa MB.
- Scandix* L
S. pecten Veneris L.
- Bifora* Hoffm.
B. radians MB.
- Conium* L
C. maculatum L.
- Physospermum* Guss.
Ph. aquilegiacifolium All.
- Smyrniun* L
S. perfoliatum L.
- Cachrys* L
C. Alpina MB.
- Oenanthe* L
Oe. fistulosa L
Oe. silaifolia MB

- Oe media Griseb
 Oe. Phellandrium Lam.
- Aethusa L
 Ae Cynapium L.
- Seseli L
 S. rigidum WK
 S. purpurascens Janka
 S. tortuosum L
 S. varium Trev.
 S. glaucum Jacq.
 S. coloratum Ehrh.
 S. Libanotis L
- Cnidium Cass.
 C. Orientale Boiss.
- Silaus Bess.
 S. peucedanoides MB.
- Foeniculum Hoffm.
 F. officinale All.
- Angelica L
 A. sylvestris L
 β. montana; A. montana Schleich
- Selinum L
 S. carvifolia L.
- Siler Scop.
 S. trilobum L.
- Ferula L
 F. Heuffelii Griseb.
- Ferulago Koch
 F. sylvatica Bess.
- Peucedanum L
 P. officinale L
 P. longifolium WK
 P. Chabroei Jacq
 P. Cervaria L
 P. Serbicum Petr. in lit.
 P. Alsaticum L
 P. Austriacum Koch
 P. rivulare Petr. in litter.
- Anethum L
 A. graveolens L.
- Tordylium L
 T. maximum L.
- Heracleum L
 H. Sphondylium L
 H. Sibiricum L.
- Pastinaca L
 P. sativa L.

LasERPitium L

L. *Siler* L.

Orlaya Hoffm.

O. *grandiflora* L.

Daucus L

D. *Carota* L.

Torilis Hoffm.

T. *Anthriscus* L

T. *microcarpa* Bess.

T. *infesta* L

T. *nodosa* L.

Caucalis Hoffm.

C. *daucoides* L.

C. *leptophylla* L.

Turgenia Hoffm.

T. *latifolia* L.

Araliaceae Juss.

Hedera L.

H. *helix* L.

Cornuaceae DC

Cornus L

C. *Mas* L

C. *sanguinea* L.

Loranthaceae DC

Viscum L

V. *album* L.

Caprifoliaceae Juss.

Adoxa

A. *Moschateina* L

Sambucus L

S. *Ebulus* L

S. *nigra* L

S. *racemosa* L.

Viburnum L

V. *Opulus* L

V. *Lantana* L.

Lonicera L

L. *Caprifolium* L

L. *xylosteum* L

L. *nigra* L

L. *alpigena* L.

Rubiaceae Juss.

Rubia L.

R. *tinctorum* L.

Sherardia L

S. *arvensis* L.

Crucianella L

C. augustifolia L.

Asperula L

A. arvensis L

A. cynanchica L

A. Taurina L

A. odorata L

A. Aparine MB

A. galioides MB.

Galium L

G. sylvaticum L

G. aristatum L

G. Mollugo L

G. anisophyllum Vill.

G. palustre L

G. verum L

G. purpureum L

G. tricornis Wild.

G. Aparine L

C. divaricatum L

G. tenuissimum MB

G. Cruciatum L

G. vernum Scop.

G. Pedemontanum All.

Valerianeae DC

Valeriana L.

V. montana L

V. officinalis L.

Valerianella Hall.

V. olitoria Willd.

V. Morisonii Spreng.

V. Auricula DC

V. carinata Lois

V. turgida Stev.

V. coronata DC.

Dipsaceae DC

Dipsacus L

D. sylvestris L

D. laciniatus L

D. pilosus L.

Cephalaria Schrad.

C. Transylvanica Schr.

C. laevigata WK.

Knaulia Coult.

K. hybrida All.

K. arvensis L

K. Macedonica Griseb.

 β . lyrophylla; K. lyrophylla Vis. et Panc.

K. sylvatica L

K. magnifica Bois. et

Orph.

 β . pinnatifida.

Succisa Moench.

S. pratensis Moench.

Scabiosa L.

- S. Columbaria* L.
β. vestita GG.
S. ochroleuca L.
S. fumarioides Vis. et
 Panc.
S. triniaefolia Friv.
S. Bannatica WK
S. Ucratica L.
S. micrantha Desf.

Compositae Adans.*Eupatorium* L.

- E. cannabinum* L.

Aster L.

- A. Amellus* L.

Solidago L.

- S. virga aurea* L.

Linosyris Lob.

- L. vulgaris* Cass.

Erigeron L.

- E. Canadense* L.
E. acre L.

Bellis L.

- B. perennis* L.

Telekia Baumg.

- T. speciosa* Schreb.

Inula L.

- I. Heleniam* L.
I. hirta L.
I. squarrosa L.
I. salicina L.
I. Germanica L.
I. ensifolia L.
I. hybrida Baumg.
I. Conyza DC.
I. Oculus Christi L.
I. Britannica L.

Pulicaria Gaertn.

- P. vulgaris* Caertn.
P. dysenterica Gaert.

Antennaria R. Br.

- A. dioica* DC.

Gnaphalium L.

- Q. uliginosum* L.
Q. sylvaticum L.

Micropus L.

- M. erectus* L.

Filago L.

- F. Germanica* L.
F. arvensis L.

Bidens L

- B. cernua* L
B. tripartita L.

Achillea L

- A. millefolium* L
A. setacea WK
A. nobilis L
A. lanata Spreng.
A. crithmifolia WK
A. tanacetifolia All.
α. distans Roch
A. grandifolia Triv.
A. clypeolata Sm
A. sericea Janka
A. Serbica Petr. in litt.;
A. Aizoon Petr. Fl.
 agr. Nyss. non Griseb.
 nec Boiss.

Anthemis L

- A. tinctoria* L
A. Triumphetti All.
A. Austriaca Jacq.
A. arvensis L
A. Ruthenica MB
A. Cotula L.

Matricaria L

- M. Chamomilla* L.

Chrysanthemum L

- C. Leucanthemum* L
C. corymbosum L
C. Parthenium Pers.
C. macrophyllum WK
C. inodorum L
C. trichophyllum Bois

Tanacetum L

- T. vulgare* L.

Artemisia L

- A. scoparia* WK
A. vulgaris L
A. annua L
A. Absinthium L
A. camphorata Viil.

Petasites Tournf.

- P. officinalis* L
P. albus L.

Tussilago L

- T. Farfara* L.

Doronicum L

- D. Hungaricum* Reich
D. cordifolium Sternb.
D. Pardalianches Willd

Senecio L

- S. vulgaris L
 S. vernalis WK
 S. Nebrodensis L
 S. erucifolius L.
 S. Jacobaea L
 S. nemorensis L
 α. Fuchsii
 S. umbrosus WK
 S. Ottonnae MB
 S. procerus Griseb.
 S. Aucheri Boiss.

Echinops L

- E. Bannaticus Roch
 E. spherocephalus L
 E. microcephalus Sibth.

Xeranthemum L

- X. annuum L
 X. cylindraceum Sibth.
 et Sm.

Carlina L

- C. acanthifolia All.
 C. vulgaris L.

Lappa Tournf.

- L. tomentosa Lam.
 L. minor Schk
 L. major Gaertn.

Carduus L

- C. leiophyllus Petr. In
 litt.
 C. hamulosus Ehrh.
 C. acanthoides L
 C. candicans WK
 C. Personata Jacq.
 C. arctioides WK.

Cirsium Tournf.

- C. eriophorum L
 C. decussatum Janka
 C. lanceolatum Scop.
 C. Siculum Spreng.
 C. Hyppolyti Fl. Pelop.
 C. Acarna Moench.
 C. strictum Boiss
 C. arvense L.

Onopordon L

- O. Acanthium L,

Jurinea Cass.

- J. mollis Reich.

Serratula L

- S. tinctoria L

Centaurea L

- C. amara L
 C. jacea L

- C. pratensis* Thuil.
C. microptilon GG
C. stenolepis Kern.
C. Austriaca L
C. cyanus L
C. montana L
C. axillaris Willd.
C. Nissana Petr. in litt.
C. napuligera Roch α.
C. ochroleuca Petr. Flor.
agr. Nyss.
C. maculosa Lam.
C. australis Panc.
C. calocephala DC
C. Scabiosa L
C. spinulosa Roch.
C. Salonitana Vis.
C. chrysolepis Vis.
C. solstitialis L
C. Calcitrapa L
C. Iberica Trev.
Crupina Cass.
C. vulgaris Cass.
Kentrophyllum Neck.
K. lanatum DC.
Cichorium L
C. intybus L.
Lapsana L
L. communis L.
- Leontodon* L.
L. hastilis L
L. asper WK.
Picris L
P. hieracioides L.
Tragopogon L
T. pratensis L
T. Orientalis L
T. Samaritani Heldr. et
Sartor.
T. major L
T. pterodes Panc.
T. crocifolius L.
Scorzonera L
S. Austriaca Willd.
S. Hispanica L
S. stricta Horn.
Podospermum DC
P. Jacquinianum Koch
P. laciniatum DC.
Hypochoeris L
H. radicata L
H. maculata L.
Taraxacum Juss.
T. officinale Wig.
T. erythrospermum Andr.

T. corniculatum DC
T. commutatum Jord.

Chondrilla L

Ch. juncea L.

Sonchus L

S. oleraceus L
S. asper Vill.
S. arvensis L.

Mulgedium Cass.

M. sonchifolium Vis. et
 Panc.

Prenanthes L

P. purpurea L.

Lactuca L

L. sagittata WK
L. Scariola L
L. saligna L
L. muralis L
L. viminea L
L. chondrillaeflora Bor.
L. perennis L.

Crepis L

C. foetida L
C. setosa Hall.
C. proemorsa Tausch.
C. pulchra L

C. biennis L
C. paludosa Moench
C. grandiflora Tausch
C. viscidula Froehl.

Hieracium L

H. pilosella L
H. prealtum Vill.
H. cymosum Willd.
H. echioides WK
H. pannosum Bois
H. marmoreum Panc. et
 Vis.
H. villosum L
H. vulgatum L
H. murorum L
H. bifidum WK
H. prenanthoides Vill.
H. crinitum Sm
H. boreale Fries
H. umbellatum L.

Lagoseris MB

L. bifida Vis.

Ambrosiaceae Link.

Xanthium T

X. strumarium L
X. spinosum L.

Campanulaceae Juss.**Edrajanthus** A. DC**E. Kitaibelii** Alp DC**E. Serbicus** Petr. *Campanula Serbica* Kern.**Campanula** L**C. Sibirica** L**C. Grosseckii** Heuf.**C. lingulata** WK**C. multiflora** WK**C. glomerata** L**C. Trachelium** L**C. rapunculoides** L**C. Bononiensis** L**C. rotundifolia** L**C. persicifolia** L**C. Rapunculus** L**C. patula** L**C. expansa** Friv.**α. sphaerotrix** Bois.**C. Welandii** Heuf.**Podanthum** Don**P. canescens** Boiss**P. limonifolium** Boiss**P. anthericoides** Janka.**Specularia** Heister.**S. speculum** A. DC**S. hybrida** A. DC**S. falcata** A. DC.**Vaccinieae** DC**Vaccinium** L**V. Myrtillus** L**V. vitis idaea** L.**Ericineae** Desv.**Arctostaphylos** Ad.**A. officinalis** Wim. et Grab.**Pyrolaceae** Lindl.**Pyrola** L**P. uniflora** L**P. media** Sw**P. rotundifolia** L.III **ELACCA COROLLIFLORAE** DC**Oleaceae** Lindl**Ligustrum** L**L. vulgare** L.**Syringa** L**S. vulgaris** L.

Fraxinus L

- F. Ornus L
F. excelsior L.

Apocyneae R. Br.**Vinca L**

- V. major L
V. minor L
V. herbacea WK.

Asclepiadeae R. Br.**Vincetoxicum Moench**

- V. officinale Moench.

Gentianeae Juss.**Erythraea L**

- E. ramosissima Pers.
E. Centaurium L.

Gentiana L

- G. lutea L
G. Germanica Willd.
G. amarella L
G. verna L
G. angulosa MB.
G. utriculosa L
G. asclepiadea L
G. cruciata L
G. ciliata L.

Cyrtandraceae Jalk.

- Ramondia Rich.
R. Serbica Panc.
R. Nathaliae P. et P.

Convolvulaceae Juss.**Convolvulus L**

- C. Cantabrica L
C. arvensis L
C. sepium L.

Cuscuta L

- C. epithymum L
C. Europaea L
C. monogyna L.

Borragineae Juss.**Cerinthae Tournef.**

- C. minor L.

Anchusa L

- A. officinalis L
A. undulata L
A. Italica Retz
A. Barrelieri All.

Nonnea Med.

- N. commutata n. sp.
N. pallens Petr. in litt.

S y m p h y t u m Tournf.

- S, officinale L
 S. tuberosum L
 S. Ottomanum Friv.

O n o s m a L

- O. echioides L
 O. stellatum WK
 O. arenarium WK.

E c h i u m L

- E. rubrum Jacq.
 E. Italicum L
 E. vulgare L.

L i t h o s p e r m u m L

- L. arvense L
 L. tenuiflorum L
 L. officinale L
 L. purpureo-coeruleum L.

P u l m o n a r i a Tournf.

- P. officinalis L
 P. saccharata Mill.
 P. mollis Wulf.

M y o s o t i s L

- M. palustris With.
 M. strigulosa M et K
 M. Sicula Juss.
 M. alpestris Schmid.

- M. sylvatica Hoffm.
 M. intermedia Link.
 M. hispida Schleich
 M. stricta Link.
 M. sparsiflora Mik.

E c h i n o s p e r m u m Schw

- E. Lappula Lehm

C y n o g l o s s u m L

- C. officinale L

A s p e r u g o L

- A. procumbens L.

H e l i o t r o p i u m L

- H. Europaeum L.

Solanaceae Juss**S o l a n u m** L

- Solanum nigrum L
 S. vilosum Lam.
 S. Dulcamara L.

P h y s a l i s L

- P. Alkekengi L.

L y c i u m L

- L. barbarum L.

A t r o p a L

A. Belladonna L.

D a t u r a L

D. stramonium L.

H y o s c i a m u s L

H. niger L

H. pallidus WK.

Scrophulariaceae Lind

V e r b a s c u m L

V. Thapsus L

V. phlomoides L

V. Blattaria

V. pulverulentum Vill.

V. Lychnitis L

V. speciosum Schr.

V. sinuatum L

A. nigrum L

X. Orientale MB.

A. phoeniceum L.

L i n a r i a L

L. spuria L

L. Elatine Desf.

L. vulgaris Mill.

L. Italica Trev.

L. Pancicii Janka

L. genislifolia L

L. Nissana Petr. in litt.

β . stenophylla; L. stenophylla Petr. in litt. olim.

L. minor L.

A n t i r r h i n u m L

A. Orontium L.

S c r o p h u l a r i a L

S. Scopoli Hop.

S. nodosa L

S. alata Gilib

S. aquatica L

S. laciniata WK

S. heterophylla Willd.

G r a t i o l a L

G. officinalis L.

D i g i t a l i s L

D. ferruginea L

D. loevigata WK

D. lanata Ehrh.

D. grandiflora All.

V e r o n i c a L

V. longifolia L

V. spicata L

V. orchidea Krantz

V. crassifolia Wierzb.

V. scutellata L

- V. Anagallis* L.
V. Beccabunga L.
V. Chamaedrys L.
V. urticifolia L.
V. prostrata L.
V. latifolia L.
V. multifida L.
V. Austriaca L.
V. officinalis L.
V. montana L.
V. bellidioides L.
V. serpyllifolia L.
V. verna L.
V. arvensis L.
V. acinifolia L.
V. triphyllos L.
V. Buxbaumii L.
V. agrestis L.
V. opaca Fries.
V. hederifolia L.
- Euphrasia* L.
E. officinalis L.
E. Salisburgensis Funk.
- Eufragia* Gris.
E. latifolia Gris.
- Odontites* Hal.
O. lutea Reich.
O. rubra Pers.
- Rhinanthus* L.
R. major Ehrh.
- Melampyrum* L.
M. cristatum L.
M. arvense L.
M. barbatum WK.
M. pratense L.
M. sylvaticum L.
- Pedicularis* L.
P. comosa L.
- Orobancheae* Juss.
- Lathraea* L.
L. squammaria L.
- Phelipaea* Tour.
P. coerulea Meyer.
P. ramosa Meyer.
P. nana Noë.
P. Muteli Reut.
- Orobanche* L.
O. teucris Schultz.
O. caryophyllacea Sm.
 (*O. Galii* Duby
 β *Nissana* Beck in litt.)
O. lutea Baumg. (*O. rubens* Wallr.)

- O. major L
 O. gracilis Sm. (C. cruenta Bert.)
 O. alba Steph. (O. epithymum DC.)
 O. Serbica Beck et Petr.
 O. pallidiflora Wim. et Crab.
 O. minor Sutton
 O. Esulae Panc.
 O. Attica Reut. (O. evoynymi Petr. in litt.)

Labiatae Juss.

Mentha L

- M. sylvestris L
 β. tomentosa
 γ. petiolata; M. incana Willd,
 δ. viridis
 ε. suavis.
 M. aquatica L
 M. arvensis L
 M. Pulegium L.

Lycopus L

- L. Europaeus L
 L. exaltatus L.

Salvia L

- S. officinalis L
 S. Sclarea L

- S. Aethiopsis L
 S. pratensis L
 S. virgata Ait.
 S. sylvestris L
 S. Horminum L
 S. verticillata L
 S. glutinosa L.

Zizyphora L

- Z. capitata L.

Origanum L

- O. vulgare L.

Thymus L

- T. serpyllum L
 α. genuinus
 β. citriodorus; Th. citriodorus Link
 γ. montanus; Th. montanus WK
 δ. lanuginosus; Th. lanuginosus Mill.
 ε. Serbicus; Th. Serbicus Petr. in litt.
 η. angustifolius; Th. angustifolius Pers.
 θ. acicularis; Th. acicularis WK
 T. striatus Wahl.

Hyssopus L

- H. officinalis L.

Satureja L

S. montana L

β. Illyrica; S. Illyrica
Hort.

Micromeria Benth.

M. cristata Griseb.

Calamintha Moench

C. officinalis Moench

C. Acinos Clairv

C. Alpina Lam

C. rotundifolia Benth.

β. villosa

C. Clinopodium Benth.

Melissa L

M. officinalis L.

Nepeta L

N. cataria L

N. nuda L.

Glechoma L

G. hederacea L

β. hirsuta.

Scutellaria L

S. Alpina L

α. concolor m.

S. Columnae All.

S. altissima L

S. galericulata L

S. hastifolia L

S. minor L.

Brunella L

B. vulgaris L

B. alba Pall.

B. grandiflora Moench.

Sideritis L

S. montana L.

Marrubium L

M. peregrinum L

M. candidissimum L

M. vulgare L.

Lamium L

L. Galeobdolon Crantz

L. longiflorum Ten.

L. striatum Fl. Gr.

L. amplexicaule L

L. incisum Wild.

L. maculatum L

L. purpureum L.

Leonurus L

L. Cardiaca L

L. Marrubiastrum L.

Galeopsis L

G. Ladanum L

G. Tetrahit L

- G. versicolor Curt.
 C. pubescens Bess.
- S t a c h y s L
- S. Alpina L.
 S. Germanica L
 S. sylvatica L
 S. palustris L
 S. recta L
 S. fragilis Vis.
 S. annua L.
- B e t o n i c a L
- B. officinalis L.
- B a l l o t a L
- B. nigra L.
- M e l i t t i s L
- M. Melissophyllum L.
- A j u g a L
- A. reptans L
 A. Genevensis L
 A. Chamoeopitys Scht
 A. Laxmanni Berth.
- T e u c r i u m L.
- T. Scordium L
 T. Chamaedrys.
 T. montanum L
 T. Polium L.
- Verbenaceae Juss.
 V e r b e n a L
 V. officinalis.
- Acanthaceae Juss.
 A c a n t h u s L
 A. longifolius Host.
- Primulaceae Vert.
 A n a g a l l i s L
 A. arvensis L
 α . phoenicea
 β . coerulea.
- L y s i m a c h i a L
 L. vulgaris L
 L. punctata Jacq.
 L. nummularia L.
- Cyclamen L
 C. Neapolitanum Ten.
- Androsace L
 A. maxima L
 A. elongata L
 A. lactea L
 A. villosa L.
- Primula L
 P. acaulis Jacq
 P. officinalis Jacq
 P. suaveolens Bert.

Globularineae DC

Globularia

G. vulgaris L.

Plumbagineae Endl.

Goniolimon Boiss

G. collinum Boiss

α . Serbicum; G. Serbicum V. et P.

Plantagineae Juss.

Plantago L

P. major L.

P. media L.

P. lanceolata L.

P. victorialis Poir.

P. montana Lam

IV. КЛАССА MONOCLAMYDEAE DC.

Phytolacceae Endl.

Phytolacca L.

P. decandra L.

Amaranthaceae Juss.

Amaranthus L.

A. retroflexus L.

A. Blitum L

Polycnemum L.

C. arvense L.

P. majus Braun.

Chenopodiaceae Vent.

Chenopodium L.

C. polyspermum L.

C. vulvaria L.

C. ficifolium Sm.

C. album L.

 α . candicans β . viride γ . lanceolatum

C. opulifolium Schr.

C. murale. L.

C. urbicum L.

C. hybridum L.

C. glaucum L.

C. Botrys L.

Blitum L.

B. bonus Henricus L.

B. rubrum L.

Beta L.

C. trigyna WK.

Atriplex L.

A. hastata L.

A. patula L.

A. Tatarica L.

A. laciniata L.

A. rosea L.

Kochia Roth

K. scoparia Schrad.

Salsola L.

S. kali L.

Polygonaeae Juss.

Rumex L.

R. alpinus L.

R. crispus L.

R. obtusifolius L.

R. maritimus L.

R. pulcher L.

R. nemorosus Schrad.

R. hydrolapathum Hud.

R. acetosa L.

R. acetosella L.

Polygonum L.

P. viviparum L.

P. amphibium L.

P. hydropiper L.

P. mite Schr.

P. minus Huds.

P. persicaria L.

P. lapathifolium L.

P. convolvulus L.

P. dumetorum L.

P. Bellardi All.

P. aviculare L.

Thymeleaceae Meisn.

Daphne L.

D. mezereum L.

D. glandulosa Spreng.

D. oleoides Schreb.

D. Cneorum L.

D. Laureola L.

Passerina Wickst

P. annua Wickst.

Santalaceae R. Br.

Commandra Nutt.

C. elegans Bois.

Thesium L.

T. ramosum Hayn.

A. intermedium Schrad.

T. montanum Ehrh.

Aristolochiaceae Lind.

Asarum L.

T. Europaeum L.

Aristolochia L.

A. clematitis L.

Euphorbiaceae Jus.

- Euphorbia L.
 E. Chamoesyce L.
 E. Lathyris L.
 E. platyphylla L.
 E. stricta L.
 E. pilosa L.
 E. palustris L.
 E. epithymoides Jacq.
 E. lingulata Heuf.
 Ê. Helioscopia L.
 E. falcata L.
 E. Graeca Bois & Spun.
 E. Cyparissias L.
 E. Esula L.
 E. salicifolia Host.
 E. virgata WK,
 E. Baselicis Ten.
 E. glareosa MB
 β Pannonica Host.
 E. Myrsinites L.
 E. amygdaloides L.

Mercurialis L.

- U. perennis L.
 β ovata Mil.

Urticaceae Juss

- Urtica L.
 M. urens L.
 U. dioica L.

Parietaria L.

- P. officinalis L.
 P. Serbica Panc.

Cannabineae Endl.

- Humulus L.
 H. Lupulus L,
 Cannabis L.
 C. sativa L.

Celtideae Endl.

- Celtis L.
 C. australis L.

Ulmaceae Mirb.

- Ulmus L.
 U. campestris L.
 U. pedunculata Fong.

Juglandae Lindl.

- Juglans L.
 J. regia L.

Cupuliferae Rich.

- Quercus L.
 Q. pedunculata Ehrh.
 β pubescens
 Q. conferta Kit.
 Q. Cerris L.

Castanea Tourmf.

C. vulgaris Lam.

Fagus L.

F. sylvatica L.

Corylus Tourmf.

C. Avellana L.

C. Colurna L.

Carpinus Tourmf.

C. betulus L.

C. Orientalis Lam.

Betulaceae Endl.

Alnus L.

A. glutinosa Wild.

Betula L.

B. alba L.

Salicineae Rich.

Salix L.

S. pentandra L.

S. fragilis L.

S. alba L.

S. triandra L.

S. amygdalina L.

S. purpurea L.

S. Silesiaca Wild.

S. Caprea L.

S. Aurita L.

Populus L.

P. alba L.

P. tremula L.

P. nigra L.

Coniferae Juss.

Pinus L.

P. uncinata Ram.

P. pumilio Haencke

P. Abies L.

Juniperus L.

J. comunnis L.

MONOCOTYLEDONEAE

Alismaceae R. Br.

Alisma L.

A. Plantago L.

Butomeae Rich.

Butomus L.

B. umbellatus L.

Colchicaceae DC.

Colchicum L.

C. autumnale L.

Veratrum L.

V. nigrum L.

V. Lobelianum Bernh.

Liliaceae DC.

Tulipa L.

T. sylvestris L.*)

Lilium L.

L. Martagon L.

L. Cataniae Vis.

L. Carniolicum Bernh.

Scilla L.

S. bifolia L.

S. autumnalis L.

S. amaena L.

Ornithogalum L.

O. nutans L.

O. Narbonense L.

O. Pyrenaicum L.

O. umbellatum L.

O. Kochii Parl.

O. divergens Bor.

O. refractum WK.

O. nanum Sm.

 β exscapum Bois. O.

exscapum Ten.

O. Nissanum Petr.

Gagea Salis

G. stenopetala Fries.

G. arvensis Schult.

G. Bohemica Schult.

G. lutea Schult.

G. pusilla Schult.

Allium L.

A. Scorodoprasum L.

A. vineale L.

A. rotundum L.

A. sphaerocephalum L.

A. nigrum L.

 β atropurpureum, A.
atropurpureum WK.

A. ursinum L.

A. oleraceum L.

B. asperum Don

A. pulchellum Don.

A. flavum L.

A. fuscum WK.

A. moschatum L.

A. saxatile MB.

A. Cupani Bois.

Erythronium L.

E. Dens canis L.

Bellevallia Lap.

B. palens Vis.

Muscari L.

M. comosum L.

M. botryoides DC.

*) M. le Dr. Levier de Elorence a nommé Tulipa Petrovicii. une tulipe cultivée à Nisch, que je lui avais envoyée sous le nom de T. Turcica.

M. racemosum DC.

M. neglectum Juss.

Anthericum L.

A. Liliago L.

A. ramosum Lem.

Asphodeline Reich.

A. Liburnica Reich.

A. lutea Reich.

Asparagineae Jus.

Paris L.

P. quadrifolia L.

Convallaria L.

C. majalis L.

C. Polygonatum L.

C. multiflora L.

C. latifolia Jacq.

C. verticillata L.

Asparagus L.

A. tenuifolius Lam.

A. officinalis L.

Ruscus L.

R. aculeatus L.

R. Hypoglossum L.

Dioscoreae R. Br.

Tamus L.

T. communis L.

Irideae Juss.

Crocus L.

C. biflorus Mill.

C. chrysanthus Herb.

C. hybridus Pet. fl. agr. Nyss.; *C. bifloro-chrysanthus* m.

Iris L.

I. pumila L.

I. pseudo-pumila Tin.

I. Reichenbachii Heuf.

I. variegata L.

I. Germanica L.

I. Florentina L.

I. pseudacorus L.

I. graminea L.

Gladiolus L.

G. communis L.

Amaryllideae R. Br.

Galanthus L.

G. nivalis L.

Sternbergia WK.

St. colchiciflora WK.

Orhideae Juss.

Spirarthes Rich.

S. autumnalis Rich.

- Goodyera* R. Br.
G. repens R. Br.
- Cephalanthera* Rich.
C. ensifolia Rich.
C. pallens Rich.
C. rubra Rich.
- Epipactis* Rich.
E. latifolia All.
E. atrorubens Hoffm.
E. palustris Cranz
- Listera* R. Br.
L. ovata R. Rr.
- Neottia* Rich.
N. Nidus avis Rich
- Limodorum* Rich
L. abortivum Swartz
- Himantoglossum* Spr
H. hircinum Sp.
- Anacamptis* Rich.
A. pyramidalis Rich.
- Platanthera* Rich.
P. bifolia Rich.
P. montana Sm.
- Gymnadenia* R. Rr.
G. conopsea R. Rr.
- Coeloglossum* Hartm.
C. viride Hartm.
- Orchis* L.
- O. papilionacea* L
O. Morio L
O. ustulata L
O. coriophora L
O. variegata All.
O. globosa L.
O. Simia Lam.
O. purpurea Nad.
O. mascula L
 β . *speciosa*
O. Spitzelii Saut.
O. pallens L
O. laxiflora Lam.
O. pseudo-sambucina Ten.
O. sambucina L
O. latifolia L
O. incarnata L
O. maculata L.
- Ophrys* L.
- O. aranifera* L.
 β . *atrata*
O. Scolopax Cav.

Potameae Juss.**Potamogeton**

- P. natans L.
- P. fluitans Roth
- P. crispus L
- P. pusillus L

Lemnacee Dub.**Lemna L**

- L. minor L
- L. trisulca L
- L. polyrrhiza L

Aroideae Juss**Arum L**

- A. maculatum L.
- A. Italicum Mill.

Acorus L

- A. Calamus L

Typhaceae Juss.**Typha L.**

- T. latifolia L
- T. angustifolia L.

Sparganium L

- S. ramosum Huds.

Juncaceae DC.**Juncus L**

- J. effusus L.
- J. glaucus Ehrh.
- J. lamprocarpus Ehrh.
- J. compressus L.
- J. Tenageja L.
- J. buffonius L.

Luzula DC.

- L. pilosa Wild.
- L. Forsteri DC.
- L. maxima DC.
- L. campestris DC.
- L. multiflora Lej.

Cyperaceae Juss.**Cyperus L**

- C. fuscus L.
- C. glaber L
- C. glomeratus L.
- C. flavescens L

Eriophorum L

- E. latifolium L

Scirpus L

- S. Holoschaenus L
- S. sylvaticus L
- S. maritimus L
- S. lacustris L

β. digynus Good.

Heleocharis R. Rr.

H. palustris R. Rr.

H. ovata R. Rr.

Carex L.

C. divisa L.

C. Schreberi L.

C. vulpina L.

C. muricata L.

C. teretiuscula Good.

C. leporina L.

C. remota L.

C. stellulata Good.

C. vulgaris Fries

C. acuta Fries

C. pallescens L.

C. praecox Jacq.

C. tomentosa L.

C. Halleriana Asso.

C. humilis Ley.

C. digitata L.

C. panicea L.

C. maxima Scop.

C. sempervirens Vill.

C. tenuis Host.

C. sylvatica Host.

C. depauperata Good.

C. Michelii Host.

C. hordeistichos Vill.

C. distans L.

C. riparia Curt.

C. nutans Host.

C. hirta L.

Gramineae Juss.

Leersia Sol.

L. oryzoides Sol.

Baldingera Dum.

B. arundinacea Dum.

Anthoxanthum L.

A. odoratum L.

Crypsis Ait.

C. alopecuroides Schr.

Phleum L.

P. pratense L.

β. nodosum

P. Boehmeri Wib.

P. serrulatum Bois.

P. asperum Juss.

Alopecurus L.

A. pratensis L.

A. agrestis L.

A. geniculatus L.

A. utriculatus Pers.

- Sesleria* Scop.
S. argentea Savi
S. rigida Heuf.
- Tragus* Hall.
T. racemosus Hall.
- Setaria* P. B.
S. glauca P. B.
S. viridis P. B.
S. verticillata P. B.
- Panicum* L.
P. Crus galli L.
P. sanguinale L.
 β. ciliare
P. glabrum Gaud.
- Cynodon* Rich.
C. Dactylon Pers.
- Beckmannia* Host
B. erucaeformis Host
- Andropogon* L.
A. Ischoemum L.
A. Gryllus L.
- Sorghum* Pers.
S. Halepense Pers.
- Phragmites* Trin
P. communis Trin
 β. flavescens Curt.
- Calamagrostis* Adas
C. epigeios Roth.
C. sylvatica DC.
- Agrostis* L.
A. stolonifera L.
A. vulgaris With.
A. Spica venti L.
- Stipa* L.
S. capillata L.
S. pennata L.
S. Grafiana Stev.
S. Aristella L.
- Lasiagrostis* Link.
L. Calamagrostis Link.
- Piptatherum* P. B.
P. paradoxum P. B.
- Milium* L.
M. effusum L.
M. vernale MB.
- Aira* L.
A. capillaris Host.
A. coespitosa L.

Avena L

- A. tenuis Moench.
 A. fatua L
 A. pubescens L
 A. amethystina DC,
 A. compressa Heuf

Holcus L

- H. lanatus L
 H. mollis L

Koeleria Pers

- K. cristata Pers.
 K. ciliata DC.

Glyceria R. Br.

- G. fluitans R. B.
 G. spectabilis M. K.

Catabrosa P. B.

- C. aquatica P. B.

Poa R

- P. dura Scop.
 P. annua L
 P. nemoralis L
 P. Alpina L
 P. bulbosa L
 P. concinna Gaud.
 P. compressa L

- P. pratensis R
 P. trivialis L
 P. fertilis Host

Eragrostis P. B.

- E. megastachya P. B.
 E. poaeoides P. B.
 E. pilosa P. B.

Briza L

- B. media L

Melica L

- M. ciliata L
 M. nutans L
 M. uniflora Retz

Dactylis L

- D. glomerata L

Diplachne P. B.

- D. serotina Link.

Danthonia DC.

- D. procumbens DC.
 D. provincialis DC.

Vulpia Gmel.

- F. pseudo-myurus S. W.
 F. ciliata Link.

F e s t u c a L.

F. ovina L

β. Panciana Hackel

F. heterophylla Lamk.

F. varia Haenk.

F. flavescens Bell.

F. loliacea Huds

F. spadicea L

F. gigantea Vill

F. drymeja M. K.

F. elatior L

B r o m u s L

B. tectorum L

B. sterilis L

B. erectus Huds

B. inermis Leys.

B. asper Mur.

B. arvensis L

B. commutatus Schrad.

B. mollis Parl.

B. patulus M.K.

B. squarrosus L

B. confertus MB.

Brachypodium P. B.

B. sylvaticum R. et S.

B. pinnatum P. B.

H o r d e u m L

H. murinum L

H. secalinum Schreb.

H. maritimum With

E l y m u s L

E. crinitus Schreb.

E. Europaeus L

S e c a l e L

S. montanum Guss.

T r i t i c u m L

T. villosum P. B.

T. Baeoticum Bois

T. cristatum Schreb.

T. imbricatum MB.

T. glaucum Desf.

T. repens L

T. caninum Huds

A e g i l o p s

A. triaristata W.

A. cylindrica Host

L o l i u m L

L. perenne L

L. Italicum Br.

L. temulentum L.

ACOTYLEDONEAE

Filicineae Juss.

Ophioglossum L

O. vulgatum L

- Botrychium* Sw.
B. Lunaria Sw.

Grammitis Sw.
Gr. Ceterach Sw.

Polypodium L
P. vulgare L
P. Dryopteris L

Aspidium Sw.
A. Lonchitis Sw.
A. aculeatum Doel
 β. *Swartzianum* Koch

Nephrodium Rich
N. Filix mas Strep.

Cystopteris Bernh.
C. fragilis Bernh.

Asplenium L
A. viride Huds.
A. Trichomanes L
- A. Filix faemina* Bernh.
A. fontanum Bernh.
A. fissum WK.
A. adiantum nigrum L
A. septentrionale L

Scolopendrium Sm.
S. officinale Sm.

Pteris L
P. aquilina L

Equisetaceae Rich,
 Equisetum L
E. arvense L
E. Telmateja Ehrh.
E. palustre L

Lycopodiaceae DC.
 Lycopodium L
L. Selago L

Selaginella Spreng
S. Helvetica Spr.

Aprilio 1885.

Dr. Sava Petrović

